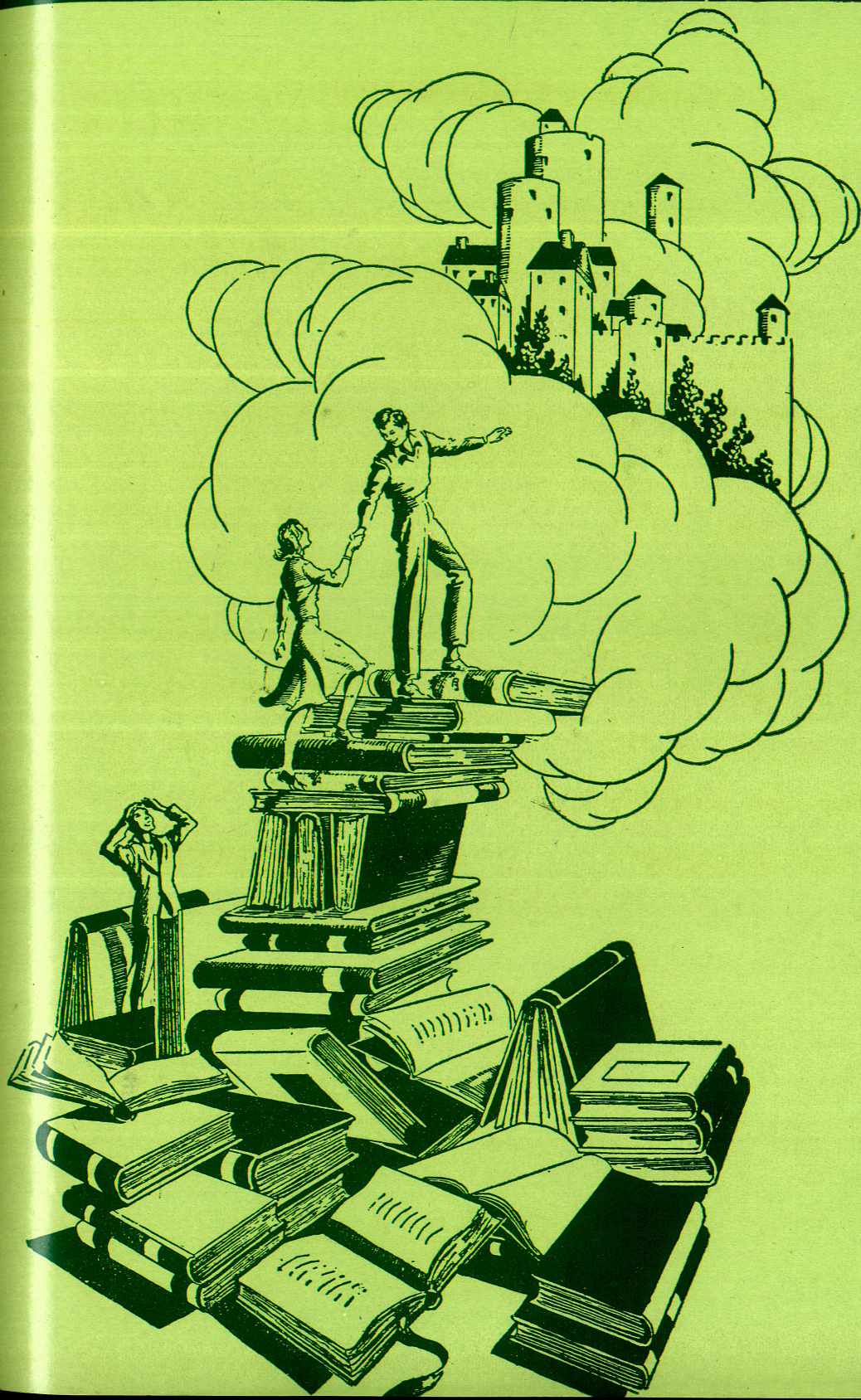

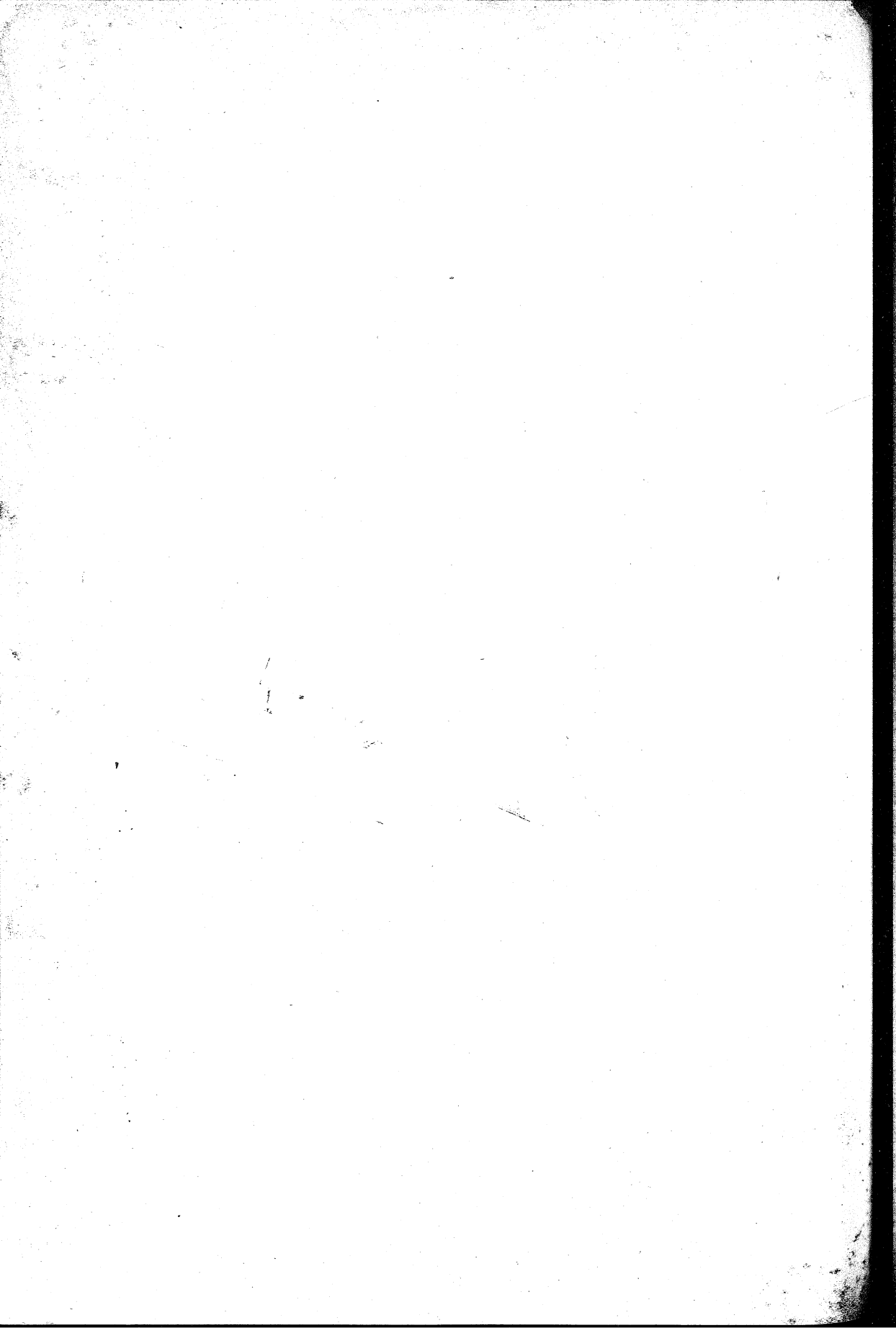
วารสารหอสมุด

T.L.A. BULLETIN

ฉบับพิเศษ

รับฤดูร้อน พ.ศ. 250

วารสารห้องสมุด

ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๑๐๐

T.L.A. BULLETIN

นิตยสารรายสองเดือนของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

แนะนำ “ทานิชากิโยนิชิโร” นักประพันธ์ญี่ปุ่น	กระจำว แม้นญาติ	๘๓
การเลือกนิตยสาร และหนังสือพิมพ์	รณจวน อินทรกำแหง	๘๓
นิทานสำหรับเด็ก	ลมูล รัตตากร	๘๖
ห้องสมุดกับการอุตสาหกรรม	เฉลิมวรรณ ชูทรัพย์	๑๐๕
ห้องสมุด นิตสันเฮยส์ อนุสรณ์ความอาลัยรัก	...	...
แหล่มนเจนนิตสันเฮยส์	สุทธิลักษณ์ อำพันวงศ์	๑๑๐
การสอนวิชาใช้ห้องสมุดแก่นักเรียน	สุข พงษ์สถิตย์	๑๒๐
ของดีในพระไตรปิฎก	แสง ประชุมชนะ	๑๓๑
ทางสายเหนือหรือเที่ยวไปในเจ็ดวัน	ส.ป.ส.	๑๓๓
ห้องสมุดกับการพัฒนาประเทศ	...	๑๔๑
ห้องสมุดประชาชนเทศบาล พาโลอัลโต	สุข พงษ์สถิตย์	๑๕๐
งูกับพระ	ม็อค โจย่า	๑๕๓
เรื่องน่าอ่าน	แม้นมาส ขวลิต	๑๖๐
ข่าวเกี่ยวกับหนังสือ	ม.ม.	๑๖๕
รางวัลโนเบลทางวรรณกรรม	พรรณศรี วิชากรกุล	๑๖๓
บรรณาธิการแถลง	...	๑๘๔

T.L.A. BULLETIN

Volume 8, Summer Edition

Summer B.E. 2507 (1964)

CONTENTS

Tanizaki Junichiro	<i>Krachang Manyati</i>	83
How to select Magazine and Newspaper	<i>Runjuan Intarakumhang</i>	93
Three bear cubs	<i>Lamoon Ratakorn</i>	96
Library and Industry	<i>Chalermwan Choosup</i>	105
Neilson Hays Library	<i>Soothilak Ampanwong</i>	110
Slides' captions	<i>Sook Pongsatidya</i>	120
A tale of honesty	<i>Sang Prachoomchana</i>	131
Seven days travelling	<i>S.P.S.</i>	137
Library role in country development		141
Palo Alto public library	<i>Sook Pongsatidya</i>	150
Snake and Priest	<i>Mock Joya</i>	157
Introduce a book	<i>Maenmas Chavalit</i>	160
News of books	<i>M.M.</i>	165
Nobel prize	<i>Pansri Vichakornkul</i>	167
Editor's Note		187

วารสารห้องสมุด
T.L.A. BULLETIN

นิตยสารรายสองเดือน ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

วัตถุประสงค์ เพื่อ :-

ส่งเสริมและเผยแพร่วิชาบรรณารักษศาสตร์
ส่งเสริมและเผยแพร่การศึกษาและวัฒนธรรม

บรรณาธิการ
นายกระจำน มั่นญาติ

กองบรรณาธิการฝ่ายวิชาการ

น.ส. รัญจวน อินทรกำแหง

นายคุณ ประภาดิพัฒน์

น.ส. บุญเจือ องค์ประดิษฐ์

นายตรุน พดศิริ

นางแม่นมาต ชวลิต

นายถม ชรรค์เพ็ชร

น.ส. อุทัย ทุตยโพธิ์

นายท้ว มุขระโกษา

น.ส. จารุวรรณ ชาติโต

น.ส. ถมุล รัตตากร

น.ส. สุธฤติภรณ์ อำพันวงศ์

น.ส. ศรีทอง ดีหาพงษ์

นางสิรินทร ช่างโฮติ

นายสุข พงษ์สถิตย์

ม.ร.ว. จีรวัดน์ จักรพันธ์

นายบุญจิตต์ ชูทรงเดช

กองบรรณาธิการฝ่ายธุรการ

นายบุญหยด พันขเพ็ง

นายประยุทธ์ สวัสดิ์มงคล

นายชุมพล สุขวิบูลย์

น.ส. นิตวรรณ อินทะเคหะ

เจ้าของ : สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย
ผู้จัดการ, ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา : นายกระจำน มั่นญาติ
สำนักงาน : สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย บริเวณมหาวิทยาลัย บวรนิเวศ พระนคร
พิมพ์ : โรงพิมพ์ มงคลการพิมพ์ ๑๐๑ ถนนตานี บางลำภู พระนคร

สงวนลิขสิทธิ์

ห้ามคัดลอกข้อความตอนใดตอนหนึ่งไปตีพิมพ์โดยไม่ได้รับอนุญาต

T.L.A. Bulletin

Offical Bi-mothly Journal of the Thai Library Association

Editor in Chief

Nai Krachang Manyati

Editorial Staff

Nangsao Runjuan Intarakamhang

Nangsao Boonchua Ongkapradit

Nang Maenmas Chavalit

Nangsao Uthai Thutiyapothi

Nangsao Charuwan Jalito

Nangsao Suthilak Ampanwongs

Nang Sirin Chuangchote

M.R. Chiravadhana Chakrabandh

Nai Chun Prabhavivadhana

Nai Daroon Balasiri

Nai Thom Kanpetch

Nai Tawee Mukatarakosa

Nangsao Lamoon Ratakorn

Nangsao Srithong Sihapongs

Nai Sook Pongsatidya

Nai Boonchit Choosongdej

Managing Staff

Nai Boonyod Panpeng

Nai Choopol Sookvibul

Nai Prayoot Sawasdimongkol

Nangsao Nilawan Indagaha

Owner : Thai Library Association, Mahamakut Rajvidyalaya
Bovoraniwes, Bangkok, Thailand.

Printed at Mongkol Press, Bangkok.

รายนามคณะกรรมการประจำปี พ.ศ. ๒๕๐๑

รอง

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

นายก	นางแม่นมมาส ขวลิต
อุปนายก	นายสุข พงษ์สถิตย์
เลขานุการ	นางสาวรส วงศ์ยังอยู่
เหรัญญิก	นางสาวกัทลี สมบัติศิริ
บรรณารักษ์	นางสาวศรีทอง สี่หาพงศ์
ปฎิคม	นางกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ
นายทะเบียน	นางนิตยา จุฑามาศย์
ประธานแผนกวิเทศสัมพันธ์	นางสาวอุทัย ทุตริยะโพธิ์
ประธานแผนกเผยแพร่วิชาการ	นางสาวจารุวรรณ ชาลิตโต
ประธานแผนกประชาสัมพันธ์	นางสาวรัญจวน อินทรกำแหง
ประธานแผนกจัดทำวารสาร	นายกระจำจ๋ แม้นญาติ
ประธานแผนกจัดหาทุน	นายแพทย์ดำรง เพ็ชรพลาย
ประธานแผนกจัดพิมพ์	นายเอื้อ บุษปะเกศ หงสกุล
ประธานแผนกนิเทศห้องสมุด	นางศศิวงศ์ บึงตระกูล
ประธานแผนกบรรณานุกรมแห่งชาติ	นางสาวสุทธิลักษณ์ อำพันวงศ์
ประธานแผนกศูนย์รวมบัตร	นางสิรินทร์ ช่วงโชติ
กรรมการ	นางสาวนิลวรรณ ปิ่นทอง
กรรมการ	นางสาวบุญเจือ องค์กรประดิษฐ์
กรรมการ	นายถม วรรณเพ็ชร
กรรมการ	นางมาเรีย เหล่าสุนทร
กรรมการ	นางสาวลมูล รัตดาการ
กรรมการ	นายฉุน ประภาวิวัฒน์
กรรมการ	นางวิบูลเพ็ญ จัยปานี
กรรมการ	นายตรี อมาตยกุล
กรรมการ	นางทัศนียา กัลยาณมิตร

Office Bearers of the T.L.A. 1964

President	:	Mrs. Maenmas Chavalit
Vice President	:	Mr. Sook Pongsatidya
Secretary	:	Miss Rasa Wong young yu
Treasurer	:	Miss Katalee Sombatsiri
Librarian	:	Miss Srithong Sihapongsa
Chief of Reception Committee	:	Mrs. Kulasap Kesmankit
Registrar	:	Mrs. Nitaya Jutamart
Chief of Foreign Relations	:	Miss Uthai Thutiyapoth
Chief of Library Trainings	:	Miss Charuwan Jalito
Chief of Public Relations	:	Miss Runjuan Intarakumhang
Editor of the T.L.A. Bulletin	:	Mr. Krachang Manyati
Chief of Fund Raising	:	Dr. Damrong Bejrablaya
Chief of the Publication	:	Mr. Eua Busapakes Hongsakul
Chief of Library Clinic	:	Mrs. Sasiwongs Puengtrakul
Chief of Bibliography	:	Miss Suthilak Ampanwongs
Chief of Union Catalog	:	Mrs. Sirin Chuangchote
Member	:	Miss Nilwan Pinthong
Member	:	Miss Boonchua Ongkapradit
Member	:	Mr. Thom Kanpetch
Member	:	Mrs. Maria Laosoonthorn
Member	:	Miss Lamool Ratakorn
Member	:	Mr. Choon Prabhavivadhana
Member	:	Mrs. Vibulpen Chaipani
Member	:	Mr. Tri Amatayakul
Member	:	Mrs. Tusneeya Kulayanamit

กิจกรรมต่าง ๆ

ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

๑. แผนกวิเทศสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนความรู้ เชื่อมความสัมพันธ์กับบรรณารักษ์ทั่วโลก ขอความร่วมมืองานด้านห้องสมุดของไทย
๒. แผนกเผยแพร่วิชาการ อบรมวิชาบรรณารักษศาสตร์ จัดให้มีชมรมและกิจกรรมในต่างจังหวัด
๓. แผนกประชาสัมพันธ์ จัดรายการวิทยุ โทรทัศน์ อภิปราย ปาฐกถา กิจกรรม และทำภาพยนตร์แนะนำการใช้ห้องสมุดตลอดจนติดต่อหนังสือพิมพ์
๔. แผนกจัดพิมพ์ จัดทำหนังสือวิชาบรรณารักษศาสตร์และพิมพ์ให้มากขึ้น และทำหนังสือเพื่อเสนอรายชื่อหนังสือใหม่
๕. แผนกหาทุน จัดหาทุนใช้จ่าย และทุนสะสม
๖. แผนกนิเทศห้องสมุด ส่งเสริมการจัดห้องสมุด ณ ที่ต่าง ๆ ทั้งช่วยเหลือและแนะนำ
๗. แผนกบรรณานุกรมแห่งชาติ จัดทำรายชื่อหนังสือ วารสาร และเอกสารทั้งในและนอกประเทศ
๘. แผนกศูนย์รวมบัตร เพื่อรวบรวมรายชื่อบรรณานุกรมหนังสือพิมพ์ในห้องสมุดต่าง ๆ ทั่วประเทศ
๙. แผนกบรรณารักษ์ จัดหาหนังสือวิชาบรรณารักษศาสตร์ และหนังสือที่ใช้ในการอบรม ค้นคว้า ตลอดจนจัดห้องสมุดของสมาคม
๑๐. แผนกปฏิคม เป็นสื่อให้สมาชิกได้พบปะตั้งวงรณรงค์สนทนาร่วมกัน
๑๑. แผนกวารสาร เผยแพร่ความรู้วิชาการ ในเรื่องหนังสือและห้องสมุดและแจ้งข่าวสาร ให้สมาชิกได้ทราบงานห้องสมุดของเพื่อนบรรณารักษ์ด้วยกัน
๑๒. แผนกทะเบียน เพื่อทราบจำนวนสมาชิกของสมาคมว่ามีผู้ใดอยู่ที่ใด

กิจกรรมพิเศษ

๑. การจัดทำหนังสือ เพื่อจัดพิมพ์หนังสืออ่านสำหรับเด็กให้มากขึ้น
๒. การจัดสร้างอุปกรณ์ครุภัณฑ์ห้องสมุด เพื่อให้ความสะดวกห้องสมุดต่าง ๆ ตามแบบมาตรฐานและราคาเยา
๓. การทำบัตรรายการ เพื่อสะดวกแก่บรรณารักษ์ได้ทราบจำนวน และรายละเอียดเกี่ยวกับหนังสือ
๔. การส่งเสริมการอ่านและห้องสมุดในภาคใต้ เพื่อช่วยส่งเสริมการอ่านและห้องสมุดใน ๔ จังหวัดภาคใต้

T.L.A. Activities

Various divisions of T.L.A. take up the following duties :—

1. **Foreign Relation Division** - to contact foreign agencies and organizations governmental and non-governmental in order to exchange opinions and experiences, to gain friendship with librarians abroad.
2. **Library Education Division** - to help library workers in acquiring and improving knowledge in library science by organizing workshop or seminars whenever needed.
3. **Public Relation Division** - to promote the use of books and libraries among the public ; to make people aware of the needs in books and libraries.
4. **Publication Division** - to publish text-books in library science, and other kind of goods which will facilitate librarians in their work such as library manuals, library directions.
5. **Fund Raising Division** - to raise fund for libraries in need.
6. **Library Clinic Division** : to help re-organize libraries already in existence but not yet systematically organized.
7. **Bibliography Division** - to compile bibliographies and book lists needed by libraries.
8. **Union Catalog Division** - to set up a union catalog of collections of materials in libraries in Bangkok.
9. **Reception Division** - to arrange, whenever it is suitable, for informal meetings among librarians ; to help foreign librarian visitors to Thailand.
10. **Library Division** - to acquire and organize books in library science and other library tools for use of the members of the association.
11. **Registration Division** - to keep record of the members of the association.
12. **Library Journal Division** - to edit and issue T.L.A. Bulletin, official journal of T.L.A., and to issue newsletters.

Other Activities

1. Promote and publish childrens' books.
2. Produce library furnitures, and equipments.
3. Produce library printed catalog cards.
4. Making survey of interest in reading Thai books among Malay-speaking Thai people in the southern provinces, and help promoting library services in the areas.

แนะนำ “ทานิซากิ ยีนิจิโร่”

นักประพันธ์ญี่ปุ่น

“กระจำง แม้นญาติ”

ทานิซากิ เกิดในโตเกียว เมื่อ ค.ศ. ๑๘๘๖ เป็นลูกพ่อค้าเก่าสมัย เอโด ได้ศึกษาวรรณคดีชั้นสูงของญี่ปุ่นในมหาวิทยาลัยโตเกียวอิมพีเรียล ระหว่างที่เป็นนักศึกษายู่นั้น ทานิซากิกับพวกที่ชอบทางวรรณคดี ได้ออกวารสาร ชื่อ “ความคิดใหม่” ซึ่งทานิซากิเขียนเรื่องลงหลายเรื่อง และเรื่อง “รอยสักบนผิวหนัง” ก็ลงในวารสารที่กล่าวนั้นด้วย

ทานิซากิ เป็นนักประพันธ์ที่เขียนเรื่องชนิดเซย่าอารมณ ข่มประสาท เรื่อง “รอยสักบนผิวหนัง” ที่จะนำมาเป็นตัวอย่างต่อท้ายนี้ก็ดี หรือเรื่อง “กุญแจ” (The Key) ซึ่งเขียนเมื่อ ค.ศ. ๑๙๕๔ ก็ดี ถ้าอ่านแล้วจะเห็นได้ว่า เต็มไปด้วยความเร่าร้อนรุนแรง และผูกเรื่องทันสมัยทีเดียว เรื่อง “กุญแจ” ได้พิมพ์จำหน่ายเป็นเล่มอย่าง ป็อกเก็ตบุ๊ก แพร่หลายมาก รูปเรื่อง เป็นไปในเชิงของการเขียนไดอะรี่ คล้ายเป็นเรื่องจริง ถึงกับมีผู้ซื้อเรื่องไปถ่ายทำภาพยนตร์ The Key เคยเป็นภาพยนตร์ที่ส่งเข้ามาขออนุญาตฉายในประเทศเรา แต่ไม่ได้รับอนุญาตให้ฉาย เพราะเรายังมิได้มีการจำกัดอายุผู้ดูภาพยนตร์บางเรื่อง เชื่อว่าถ้าได้มีการจำกัดอายุขึ้นแล้ว คงจะให้ฉายได้

ก่อนเรื่อง The Key ทานิซากิ ได้เขียนเรื่องยาว ชื่อ สาวสี่พี่น้อง มากิโอะกะ ซึ่งพิมพ์เมื่อ ค.ศ. ๑๙๓๔—๑๙๓๕

งานวรรณคดี ที่ ทานิซากิ กระทำไว้ควรแก่การยกย่องว่าเป็นงานที่ดีที่สุดของเขาก็คือ การแปลง เจ้าชายเจนิ (The Tale of Genji) ซึ่งเดิมเป็นภาษาญี่ปุ่นสมัยศตวรรษที่ ๑๐ ออกมาเป็นภาษาญี่ปุ่นในสมัยใหม่ ได้เริ่มกระทำความตั้งแต่ตอนก่อนสงคราม และเพิ่งมาเสร็จลงเมื่อไม่นานนักมานี้

ต่อไปนี้ คือ เรื่อง “รอยสักบนผิวหนัง” ซึ่งทานิซากิเขียนเมื่ออายุ ๒๔ ปี ชื่อในภาษาญี่ปุ่นว่า อิเรซิมิ พิมพ์เมื่อ ค.ศ. ๑๙๑๐ ชื่อในภาษาอังกฤษคือ “Tattoo” แปลจากภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาอังกฤษโดย Ivan Morris

รอยสักบนผิวหนัง

เรื่องเหล่านี้เกิดขึ้นเมื่อสมัยที่ผู้คนความดีชั้นสูง เป็นเรื่องทำกันเล่น ๆ ยังคงเฟื่องฟูอยู่ เป็นสมัยที่คนยังไม่เคยซาบซึ้งว่าชีวิตคือการต่อสู้อย่างเดียวกัน สมัยที่ใบหน้าของพวกเขาขุนนางหนุ่ม และพวกผู้ติดตามบ้านนอกปราศจากไฟผ้าราคี และนางกำนัล หรือหญิงงามเมืองมักจะยั้มแย้มแจ่มใสได้เสมอ อาชีพตกไม่ว่าละคร หรืองานตลกแสดงในร้านน้ำชาถือกันว่าเป็นอาชีพชั้นสูง ชีวิตตกอยู่ในความสงบสุข เต็มไปด้วยความสดชื่นรื่นเริง เป็นสมัยที่การละคร และการประพันธ์ ความงามและอำนาจจะถูกระบายเข้าไว้ด้วยกันอย่างแยกไม่ออก

แน่ทีเดียว กายงามเป็นจุดมุ่งหมายอันสำคัญของชีวิต ในการทำให้กายงาม คนสมัยนั้นไปไกลจนถึงกับว่า ต้องสักบนผิวหนัง ฉะนั้นบนผิวกายของพวกเขาจึงมักจะมีเส้นรอยสักสดใส เต็มไปด้วยสีสรรยุงเหยิงยั้วเยื้อนไปมาอย่างกับรูปเหล่านั้นเด่น ๆ ราว ๆ กันอยู่ ถ้าเราจะไปยังแถบที่ทหฺราโฮโดง ก็จะต้องเลือกคนหาบเกี่ยวกับรอยสักอย่างชำนาญชำนาญปรากฏอยู่บนผิวกาย จนถึงกับว่า ในเขตสำนักหญิงงามเมืองแห่ง โยชิوارาและทตซึมิ จะยอมล้มหัวจมท้ายด้วยก็แต่เฉพาะชายที่มีรอยสักบนผิวกายพอที่จะอดเขาได้ แม้กระทั่งพวกเขาประจำแหล่งการพนัน พวกคับเพลิง พ่อค้า และแม้พวกซามูไรก็ตามต่างก็อาศัยศิลปะของการสักบนผิวหนังทั้งนั้น การแสดงนิทรรศการรอยสักบนผิวหนังก็ได้เคยจัดให้มีขึ้นบ่อยครั้ง เป็นที่ ๆ ผู้เข้าแสดงจะได้มีโอกาสสลับคลารอยสักของกันและกัน มีการนิยมชมชื่นแบบที่สมบูรณ์ของคนหนึ่ง และวิพากษ์วิจารณ์แบบที่ยับกพร่องอยู่ของอีกคนหนึ่ง

ในบรรดานักสักเหล่านี้ มีนักสักหนุ่มที่มีชื่อเสียงเด่นอยู่ในความนิยมผู้หนึ่ง ในเรื่องแฟชั่นของแบบสักแล้วนับว่าเยี่ยมมาก ชื่อเสียงของเขาสามารถเทียบได้แม้กระทั่งพวกที่มีชื่อเสียงโด่งดังสมัยเก่า อย่างเช่น ซาริบุน แห่ง อาซากุสะ ยักโกเออิ แห่ง มัตซึชิมะโจ และคงโคจิไร งานของเขาได้รับรางวัลครั้งใหญ่ในการแสดงนิทรรศการรอยสัก เลยเป็นเครื่องกระตุ้นผู้ที่นิยมชมชอบศิลปะของเขาให้อยากเป็นลูกค้าของเขายิ่งขึ้น ในขณะเดียวกัน ดารุมากิง ก็ได้รับยกย่องในเรื่อง

วาทศิลป์ การาคูสะ คอนตะ ก็เป็นผู้มีชื่อเสียงในเรื่องรอยสัก สีแดงเข้ม แต่ เซอิกิชิ นักสักรุ่นต่อมา มีชื่อในทางเป็นต้นตำหรับ การปรับปรุงส่วนสักรให้กลมกลืน และทำให้งานของเขามีคุณภาพใน ด้านเย้ายวนได้เป็นอย่างดี

แต่ก่อนเขาได้ลูกความสำเร็จ และมีชื่อเสียงเป็นที่ประจักษ์ในการเป็นช่างเขียนภาพสีน้ำมัน เป็นศิลปินที่อยู่ในพวก โตโยกุนิและกุนิซาดา และเชี่ยวชาญพิเศษในภาพเขียนแบบศิลปะวัตถุ ทำนองภาพของชาวฮอลันดาที่สามารถอ่านออกได้ในตัวเอง แม้จะก้าวขึ้นสู่การเป็นนักสักรุ่นนำ เขาก็ยังคงรักษาคุณลักษณะของศิลปินในเชิงยั่วให้อารมณ์ของผู้เห็นอ่อนไหวได้เป็นเอก เขาจะไม่ยอมทำงานให้แก่คนที่ผิวหยาบ หรือร่างกายไม่เป็นที่พึงพอใจแก่เขา และลูกค้าที่เขารับทำงานให้ก็ต้องยอมตกลงตามเขาในเรื่องการเลือกแบบ และกำหนดราคาโดยไม่มีข้อแม้ ยิ่งกว่านั้น ลูกค้าจะต้องทนการทรมานเจ็บปวดต่อปลายเข็มสักรของเขาไปตั้งเดือนสองเดือนอีกด้วย

ภายในดวงใจของหนุ่มนักสักรุ่นนั้นบวามีความรู้สึกอันแรง และความพอใจสิงอยู่ด้วย เมื่อปลายเข็มของเขาที่แทงผิวหนังจนบวมเป่งและเลือดสีแดงถึงกับหลังไหลออกมานั้น คนใช้หรือลูกค้าจะทนปวดแสบไม่ได้จนถึงกับต้องควมควมออกมา ยิ่งลูกค้าควมควมศิลปินผู้นี้ก็ยิ่งพึงใจอย่างประหลาด เขาจึงนิยมในแบบสักรสีแดงเข้ม เพราะการสักรแบบนี้จะเจ็บแสบอย่างที่สุด พอลูกค้าของเขาถูกทิ่มด้วยปลายเข็มสักรได้ห้าหรือหกครั้ง และอาบน้ำร้อนที่ลวกขนาดแทบพองด้วยแล้ว จะทำให้สีสรรปรากฏออกเด่นชัดยิ่งขึ้น พวกลูกค้าเคยเป็นลมสลบแทบเท่าของเซอิกิชิก็เคยมีและตอนที่พวกนั้นนอนนิ่งเคลื่อนไหวไม่ได้นั้น เขาก็มักจะเฝ้าตามขึ้นพร้อมกับยิ้มอย่างพอใจว่า “มันเจ็บปวดเป็นอันตรายน่ามากถึงอย่างนั้นเที่ยวหรือ?”

เมื่อใดที่เขาเกี่ยวข้องกับลูกค้าที่ใจเสาะขนาดต้องกัดฟัน หรือส่งเสียงร้องแสดงควมเจ็บปวดด้วยแล้ว เซอิกิชิก็จะว่า “ถึงอย่างนั้นเที่ยวหรือ ฉันคิดว่าคุณเป็นชาวพื้นเมืองเกียวโต ที่ดูล้ำหาญอยู่นี่นา พยายามอดทนหน่อยซิ เข็มของฉันมันเจ็บปวดผิดธรรมดาอยู่สักหน่อย” และแล้วเขาก็จะหรีดาลอบมองใบหน้าผู้เคราะห์ร้ายซึ่งขณะนั้นมีน้ำตาอยู่บนงอนหน้า เขาจะทำงานต่อไปอย่างเงียบขรึมอย่างหนึ่ง แต่ถือว่าเป็นการตรงกันข้าม คือ ลูกค้าของเขาทนได้ เขาก็จะว่า “โอ คุณนี่กล้าหาญเกินคาด คอยอีกหน่อยเถอะ ไม่ช้าคุณก็จะทนเจ็บบ่อยอย่างนั้นไม่ได้หรอก คอยดูซิ” แล้วเขาก็จะหัวเราะเห็นพื้นขาว นี้อีกอย่างหนึ่ง

ตั้งหลายปีมาแล้วจนถึงเดี๋ยวนี้ ความมั่งคั่งใหญ่ยิ่งของเชอิกิชิ ที่อยากจะให้ปลายเข็ม
 สักของเขาได้เข้าไปได้ผิวหนังอันเปล่งปลั่งของหญิงสาวที่สวยงามยังคงมีอยู่เสมอ เขาฝันที่จะได้มี
 โอกาสสักอย่างนั้นสักที มันเป็นความฝันที่ฝังใจอย่างเข้ากระดูกดำ ขนาดสิ่งที่อยู่ในวิญญาณ
 และจิตใจของเขาทีเดียว หญิงสาวที่อยู่ในมโนภาพของเขาจะต้องพร้อมด้วยลักษณะเลิศทั้งกาย
 และท่วงท่าทาง ตลอดจนใบหน้างดงามผิวหนังผุดผาดเท่านั้นที่จะสมใจ เชอิกิชิ เขาเที่ยวควาน
 หาผู้หญิงที่มีลักษณะต้องใจดังกล่าวนี้ ในหมู่หญิงงามเมือง ที่ชื่อเสียงเลื่องลือระบือศัพท์ แต่ก็ไม่
 พานพบผู้ต้องลักษณะได้มาตรฐานตามอุดมคติของเขาเลย ร่างในฝันนั้น ยังคงสถิตย์อยู่ในดวงกมล
 ของเขา และแม้จะเป็นเวลานานผ่านมาถึงสามปี นับแต่ที่เขาเริ่มมีความปรารถนามันก็หาเลือนหาย
 ไปไม่ แต่กลับเพิ่มพูนยิ่งขึ้นตามกาลเวลาเสียด้วยซ้ำ

ฤดูร้อนตอนเย็นวันหนึ่ง ขณะที่เขาเดินทอดมุงอยู่แถวฟุคะคาวะ ความสนใจของเขา
 ไปจดจ่ออยู่ที่เท้าของสตรีคนหนึ่ง เขาต้องตลึงลานในความขาวผ่องเป็นยองใยเช่นนั้น แต่ช่าง
 จำเพาะบังเอิญแท้ เท้าทั้งสองนั้นได้หายเข้าไปในม่านของเกี้ยวเสียแล้ว เท้าที่สามารถน้อมนำแสดง
 ถึงกายให้หยั่งรู้ได้เสมือนได้เห็นใบหน้า เท้าที่ขาวผ่องนี้ปรากฏแก่เชอิกิชิเสมือนเพชรน้ำหนึ่งที่ได้
 โดยยาก เป็นรูปนิ้วเท้าที่สมบูรณ์ เล็บเป็นสีเหลืองอย่างไข่มุกดี ส้นเท้ากลมกลิ้ง ผิวหนังปลั่ง
 ละอองตาประหนึ่งมันได้ถูกชำระล้างมาอย่างซ้ำด้วยน้ำที่ใสกระจ่าง จากลำธารหนึ่งลำธารใดในภูเขา
 ส่วนประกอบทุกอย่างที่ประกอบกันเข้าเป็นเท้า เป็นสิ่งสมบูรณ์แบบอย่างเห็นได้ชัดนี้ ย่อมเข้าจิต
 ใจของผู้ชายเราได้ถึงขนาดที่เรียกว่า เหยียบลงไปบนดวงวิญญาณเช่นเขาทีเดียว เชอิกิชิ สำนึกได้
 ทันทีว่าเท่านั้นแหละที่สตรีผู้เป็นเจ้าของต้องใจเขาขนาดเสาะแสวงหาเป็นเวลาหลายปี ด้วยความลึ
 โลดใจเขารีบตามเกี้ยวคันนั้นไปติดๆ ตั้งใจคอยจับตาดูไว้มิให้คลาด ตามไป ตามไป ตามถนนสาย
 แล้วสายเล่า เจ้ากรรมแท้คลาดสายตากันเสียตรงมุมถนนแห่งหนึ่ง ทำให้ความปรารถนาของเขายัง
 กลายเป็นร่ำร้อนทรมานทรมายในอารมณ์บังเกิดขึ้นอย่างรุนแรงสุดขีด

บิหนึ่งให้หลัง เช้าวันหนึ่ง เชอิกิชิ ต้อนรับแขกคนหนึ่งที่บ้านของเขาในแขวงฟุคะคาวะ
 เธอผู้นั้นเป็นหญิงรุ่นสาวซึ่งได้ถูกใช้ให้มา ผู้ใช้เป็น เกอิชา เพื่อนของเขาในย่านทักซิมิ

“ขอโทษนะคะ” หญิงสาวเอ่ยขึ้นอย่างหวาดๆ “นายหญิงของดิฉัน ให้อิฉันเอาเสื้อ
 ตัวนี้มาส่งให้กับคุณเฉพาะตัว และขอร้องให้คุณช่วยกรุณาออกแบบบลวดลายบนซับในให้”

หล่อนส่งจดหมายกับเสื่อสตรีให้เขา เสนอนั้นห้อยอยู่ในกระตาสซึ่งมีรูปนางละคร ชื่อ อีวาทิ โทยากุ ติดอยู่ ในจดหมายนั้น เพื่อน เกอิชา ได้เขียนบอก เชอิกิชิว่า หญิงสาวรุ่นที่ ถู้อจดหมายมานี้ เป็นคนที่หล่อนรับอุปถัมภ์เข้าไว้ใหม่ ในไม่ช้าจะให้เธอออกโรงเป็น เกอิชา ในภัตตาคารของนครหลวง หล่อนได้ขอร้องมากกว่า ขอให้เขาช่วยทำอย่างใดอย่างหนึ่ง อันจะเป็นการช่วยปลูกฝังให้อาชีพใหม่ของเธอดูรุ่งโรจน์ด้วย

เชอิกิชิ มองดูอาคันตุกะของเขาอย่างใกล้ชิด เธอมีอายุราวสิบหกหกขลุ่ย สิบเจ็ดหย่อนๆ ใบหน้าของเธอแสดงออกในบางสิ่งบางอย่างฉายให้เห็นว่า เธอได้บรรลุความเป็นสาวชั้นแล้ว นัยน์ตาสื่อแสดงให้เห็นว่าผ่านถึงชายผู้สง่างามทั้งปวงและหญิงสาวที่สวยงามในนครนี้ ที่ซึ่ง ความบริสุทธิ์ผุดผ่องและความเลวร้ายของทั้งประเทศมาบรรจบกัน สายตาของเชอิกิชิจับจ้องอยู่ที่ เท้าทั้งสองของเธอที่สอดอยู่ในรองเท้าฟางถักอย่างไม่ลดละ

“เธอใช้ไหมที่ออกจากภัตตาคารอิราเซอิขึ้นैयाไปเมื่อเดือนมิถุนายนปีก่อน ไนน์”

“คะ ดิฉันเอง” หล่อนพูดและหัวเราะต่อคำถามที่ทำให้ชักขึ้น “เมื่อคุณพ่อของ ดิฉันยังมีชีวิตอยู่ ท่านเคยพาดิฉันไปที่ภัตตาคารอิราเซอิเป็นครั้งคราว”

“ดิฉันคอยคนอย่างเธอมาห้าปีแล้ว” เชอิกิชิว่า “นี่เป็นครั้งแรกที่ดิฉันได้เห็น ใบหน้าของเธอ แต่ก่อนดิฉันรู้จักเธอแต่เฉพาะได้เห็นเท้าของเธอเท่านั้น—— มีอะไรบางอย่าง จะให้เธอเข้ามาข้างในซิ และอย่าหวาดกลัวอะไรเลย”

พอว่าดังนี้แล้ว เขาก็จับมือหญิงสาวที่ยังแสดงอาการลังเลพาไปยังห้องชั้นบน ซึ่ง สามารถมองออกไปทางแม่น้ำใหญ่ได้ เขาตรงไปเอาแผ่นภาพมาสองแผ่น คลี่แผ่นหนึ่งออก ตรงหน้าเธอ

มันเป็นภาพสีน้ำมันของโมเดี เจ้าหญิงซึ่งกษัตริย์ จู ผู้ทรงราชย์สมัยโบราณ ทรงโปรดปราน นักหนา เจ้าหญิงยืนพิงลูกกรงอย่างเงื่องหงอย ชายเสื้อคลุมทอดด้วยไหมยกดอกของเธอห้อยปรก บนชั้นบันไดที่จะลงไปยังสวน ตีร์ระน้อยๆ ของเธอจะบอบบางเกินไปที่จะทาน้ำหนักมงกุฎบน ตีร์ระได้ มงกุฎนั้นประดับด้วยหินสีฟ้าสดและหินปะการังพราวตา มือขวาของเธอถือถ้วยชาซึ่ง ฉาบทองไว้บ้าง ๆ หล่อนยืนจ้องดูนักโทษที่กำลังจะถูกตัดตีร์ระในสวนข้างล่างอย่างเหนียวแน่น นักโทษนั้นมือถูกมัด เท้าผูกมัดไว้กับหลัก เขายืนอยู่ที่นั่นคอยวาระสุดท้าย นัยน์ตาปิดสนิท ตีร์ระค้อมลงเล็กน้อย รูปเหล่านั้นเป็นฉากที่ไม่น่าไว้ในทางตลกจริง แต่ฝีมืออันชำรุดของ

ศิลปินผู้เขียนนั้นได้บรรยายลักษณะและการแสดงออกของเจ้าหญิงกับชายนักโทษผู้เคราะห์ร้ายคนนั้นไว้อย่างที่นับว่าเป็นเลิศเลอทีเดียว

หญิงสาวจึงดูภาพสีน้ำมันประหลาดนั้นสักครู่หนึ่ง นัยน์ตาของเธอเป็นประกายแวววาว และริมฝีปากสั่นระริกอย่างไม่รู้ตัว และแล้วใบหน้าของเธอก็ค่อย ๆ ดูคล้ายเจ้าหญิงจินสาวผู้นั้นเข้าไปทุกที

“วิญญาณของเธอไปสะท้อนอยู่ในภาพสีน้ำมันนั้นแล้วละ” เชอิกซิพูดและยิ้มอย่างพอใจขณะจ้องหน้าเธอ

“ทำไม คุณถึงเอาภาพที่สยดสยองอย่างนี้มาให้ดิฉันดูล่ะคะ” เธอถามพร้อมกับเอามือป้ายหน้าผากที่ช้ำเขียว

“ภาพวาดเจ้าหญิงนี่คือตัวเธอนั่นเอง เลือดของเจ้าหญิงจินกำลังไหลผ่านเข้ามาในสายเลือดของเธอแล้ว”

ครั้นแล้ว เชอิกซีก็นำภาพอีกแผ่นหนึ่งออก ภาพนี้มีชื่อว่า “เหยื่อ” ตรงกลางเป็นภาพหญิงสาวยืนพิงคันเขวรี จ้องดูหมู่ศพผู้ชายซึ่งนอนอยู่แทบเท้าของนาง ใบหน้าของนางแม้จะเห็นได้ว่า ช้ำเขียว แต่ก็แสดงออกซึ่งความพากพวมและพึงพอใจอย่างเห็นได้ชัด ฝูงนกเล็ก ๆ คุกระโดดโลดเต้นไปมาระหว่างศพส่งเสียงร้องอย่างมีความสุข บอกไม่ถูกว่ารูปนี้แสดงถึงสนามยุทธหรือว่า สวนดอกไม้ในฤดูใบไม้ผลิ

“รูปนี้เป็นสัญลักษณ์อนาคตของเธอ” เชอิกซิเอ่ยขึ้น มือชี้ไปยังใบหน้าของหญิงสาวในภาพ และก้อัศจรรย์ยักกะแหละที่คล้ายกับใบหน้าของสตรีผู้มาเยือนเขา ชายที่ลี้ภัยอยู่บนดินนั้นแหละคือคนที่จะต้องสูญเสียชีพของเขา เพราะตัวเธอละ”

“โอ ดิฉันขอร้องเถอะ” หล่อนร้อง “เก็บรูปนั้นเสีย” และดูเหมือนจะไหวผ่นไปจากความหลงรักความร้ายกาจเหล่านั้น หล่อนถึงกับหันหลังให้แผ่นภาพ แล้วทิ้งตัวลงบนเสื่อฟาง หล่อนนอนลงด้วยความหวนไหว ริมฝีปากสั่นระริก และท้าวสารพางค์กายสะอึกจนลุกเกรียว “นายคะ ดิฉันขอสารภาพกับคุณ... ตามที่คุณคาดไว้ ดิฉันเกิดมีธรรมชาติเป็นของหญิงคนนั้นเสียแล้ว สงสารดิฉันเถอะ ช้อนรูปภาพนั้นเสียเถอะค่ะ”

“อย่าพูดอย่างคนชั่วช้าดอย่างนั้นซิ ตรงกันข้ามเธอควรศึกษารูปภาพนี้ให้ละเอียดแล้ว เธอจะหายกลัวไปเอง”

“หญิงสาวไม่อาจเผยยศวีระ ซึ่งซ่อนอยู่ใต้ชายแขนเสื้อกิโมโนได้ เธอนอนแผ่บนพื้น พู๊ดซ่าแล้วซ้าอีกว่า” นายขอให้ดิฉันกลับบ้านเถอะ ดิฉันกลัวที่จะอยู่กับคุณค่ะ”

“เธอควรจะอยู่สักครู” เชอิกิขยักงพุดอย่างวางโต “ฉันคนเดียวเท่านั้นนะ, ที่มีอำนาจ ทำให้เธอเป็นหญิงงามได้”

เชอิกิข เลือกหยิบขวดแก้วเล็ก ๆ ที่ใส่ยาทำให้ประสาทชาและทำให้วังเหงาหวานอน จากหมู่ขวดและเข็มสักรบนหิ้งชั้นมา

พระอาทิตย์ฉายแสงกระจ่างในแม่น้ำ รัตมีสะท้อนส่งคลื่นสีทองมาจับบนบานประตู เลื่อนและบนใบหน้าหญิงสาวที่นอนหลับตาพร้อมอยู่ เชอิกิข ปัดประตูลงข้าง ๆ เธอ นี่เป็นครั้งแรกที่เขามีโอกาสปรุงแต่งปลุกฝังร่างอันสวยงามอย่างประหลาดของเธอได้เต็มที่ เขาคิดในใจว่า เขาสามารถทนใช้เวลาเป็นปี ๆ นั่งจ้องใบหน้าอันสมบูรณ์และแน่งน้อยนั้นได้

แต่ธรรมชาติฝ่ายในคอยเตือนเขาอยู่ ให้เขาตั้งใจทำตามแบบที่เขาต้องการให้สำเร็จอยู่ หลายครั้งหลายครา พอไปหยิบเครื่องมือสักมาจากหิ้งแล้ว เชอิกิขก็เปลี่ยนผ้าออกจากร่างหญิงสาว และเริ่มใช้ปลายปากกาขีดเขียนบนหลังของเธอ มือซ้ายถือปากกาไว้ระหว่างนิ้วหัวแม่มือ นิ้วนาง และนิ้วก้อย มือขวาถือเข็มสักและทิ่มแทงเข็มลงไปบนผิวหนังตามเส้นลวดลายที่วาด คนในสมัย เม้มฟัส ประดับต่อเติมผืนดินอันงดงามของอียิปต์ด้วย สฟิงก์และปิรามิดฉันทิ เชอิกิข ก็ตกแต่ง ประดับประดาผิวผ่องของแม่สาวน้อยฉันทิ นั้น เป็นการตั้งใจยิ่ง ประหนึ่งว่าวิญญูณ ในตัวของผู้นัก โหลเข้าสู่รูปแบบที่สัก เลือกสีแดงแต่ละหยดที่ปรากฏบนผิวหนังของเธอนั้น เหมือนนกกว่าเป็น หยดเลือดของเขาเองที่โหลเข้าสู่ร่างของแม่สาวน้อยฉันทิเทียว

เขาสักให้เธอเรื่อยไปอย่างลืมหืม จนกระทั่งเที่ยง แล้วก็ห่อไปอีก ในวันฤดูใบไม้ ผลิที่สงบวันนั้นค่อย ๆ เคลื่อนไปช้า ๆ จนกระทั่งค่ำ มือของเชอิกิขก็ช่างไม่รู้จักเมื่อยล้าเอาเลย เขาทำงานไปเรื่อยโดยไม่ทำให้หญิงสาวต้องตื่นขึ้นจากนิทรารมณ์ ทันใดพระจันทร์ก็ขึ้นมาลอย เต้นอยู่บนฟ้า สาดแสงแห่งความฝันลงมาบนหลังคาอีกฟากหนึ่งของแม่น้ำ การสักเพิ่งเสร็จไปครึ่งเดียว เชอิกิข ชะงักงานของเขาชั่วขณะ เพื่อจดตะเกียง แล้วก็นั่งทำงานต่อไปอีก

มือของเขาเปลี่ยนบ้างแล้ว การแทงเข็มแต่ละครั้งต้องการความพยายาม ศิลปินถอนใจ ประหนึ่งหัวใจของเขาเจ็บแปลบไปด้วยเมื่อลงปลายเข็ม ยิ่งทำไปก็ยิ่งปรากฏเป็นรูปเป็นร่างขึ้นมาทีละน้อย จนกระทั่งเป็นร่างแลมมูมยักษ์ตัวใหญ่นัก แสงเรืองรองราว ๆ ของเขาคูรงจึงได้ฉายเข้ามาในห้อง เจ้าสัตว์ที่มีท่าทางอย่างปศาจนี้ มันได้กางขาแปดขาของมันขยุ้มลงบนหลังของแม่สาวน้อย เสียเต็มหลังเลยทีเดียว

คืนแห่งฤดูใบไม้ผลิเกือบจะผ่านพ้นอยู่รอมร่อแล้ว เราจะได้ยินเสียงจ่อม ๆ ของแฉกรรเชียงเรือที่ผ่านชั้นล่องไปตามแม่น้ำ ตอนบนก็เห็นใบเรือหาปลาพองโตด้วยลมที่พัดตอนเช้า และแล้วก็เห็นหมอกค่อย ๆ ลอยขึ้นจากแม่น้ำ เอาละในที่สุด เชือกชักก็มาถึงเวลาที่วางเข็มลงได้ เขาลุกขึ้นยืนข้างกายหญิงสาว พิจารณาตุ้มน้ำแลมมูมยักษ์ที่ลักเข้าไปบนหลังของแม่สาวน้อยอย่างพิถีพิถะระหัด ขณะที่เขากำลังดูอยู่นั้น ทำให้เขาเห็นจริงเห็นจังในงานของเขายิ่งขึ้น คราวนี้เขาได้ใส่แก่นชีวิตเข้าไปในผลงานของเขาด้วย บัดนี้มันสำเร็จลงแล้ว ศิลปินผู้ยิ่งใหญ่ให้รู้สึกแว้งว่างใจอย่างใหญ่หลวง

“ในการให้ความงามแก่เธอ ฉันได้ทุ่มเทชีวิตจิตใจและวิญญาณทั้งหมดของฉันลงไป ในรอยสักนี้แล้ว” เชือกชักพึมพำ “ตั้งแต่นั้นต่อไป จะไม่มีสตรีหน้าไหนมาเทียบเธอได้ ยิ่งกว่านั้น เธอจะไม่มี ความหวาดกลัวหลงเหลืออยู่อีกเลย พวกผู้ชายนะรี ทุกคนเที่ยวละที่จะตกเป็นเหยื่อ ทาสแห่งเสน่ห์ของเธอ”

หญิงสาวจะได้ยินน้ำคำเขาหรือไม่ก็ไม่รู้ หล่อนครางออกมาเบา ๆ แขนทั้งสองขยับเขยื้อน ค่อย ๆ มีสติสัมปชัญญะคืนมา ขณะที่เธอถอนหายใจเข้าออกอย่างแรงนั้น ขาของเจ้าแลมมูมยักษ์ก็ขยับเขยื้อนไปมาดังกับว่ามีชีวิต

“เธอจะต้องทนเจ็บทนแสบเอาหน่อย” เชือกชักว่า “นั่นก็เพราะแลมมูมขยุ้มหลังเธอเข้าไว้อย่างแน่นสนิท”

เปลือกตาทั้งคู่ของเธอเผยขึ้นแล้ว ที่แรกก็ดูนัยน์ตาเธอเป็นธรรมดา แต่แล้วก็ค่อย ๆ เริ่มฉายแสงเป็นประกายสดใสจนสามารถเทียบได้กับแสงพระจันทร์ จ้องจับใบหน้าของ เชือกชักอย่างไม่หลบหลีก

“นาย ขอให้ดิฉันดูรอยสักบนหลังสักหน่อยนะคะ ถ้าคุณให้วิญญาณแก่ดิฉันจริง ดิฉันจะต้องกลายเป็นคนสวยอย่างแน่นอน”

เธอพูดคล้ายตกอยู่ในความฝัน แต่แม้กระนั้น น้ำเสียงของเธอก็มีท่วงทำนองแสดงความมั่นใจ และมีอำนาจ

“ครั้งแรก เธอต้องอาบนํ้าเพื่อให้สีที่รอยสักสดใสเสียก่อน” เชกิกิชิแนะนำ และเขาได้กล่าวเสริมอย่างไม่ยั้งไว้เลยว่า “มันจะปวดแสบเป็นที่สุด เธอต้องทนเอาหน่อยนะ”

“ดิฉันจะทนทุกสิ่งทุกอย่างถ้าจะช่วยให้ดิฉันสวยขึ้น” หญิงสาวตอบ

เธอเดินตาม เชกิกิชิ ลงบันไดไปยังห้องอาบนํ้าและขณะที่เธอก้าวเข้าไปในบ่อที่มีนํ้าร้อน นัยน์ตาของเธอแวววาวด้วยรู้สึกปวดแสบปวดร้อนเป็นที่ยิ่ง

“อ๊ะ อ้า แหมแสบเหลือทน” เธอบอก “นายปล่อยดิฉันไว้ที่นี่ และไปคอยข้างบนเถอะค่ะ อาบนํ้าเสร็จแล้วดิฉันจะไปหา ดิฉันไม่อยากให้ผู้ชายเห็นดิฉันเวลาเจ็บปวด”

แต่เมื่อเธอก้าวออกมาจากบ่อนํ้าร้อน เธอก็หมดเรี่ยวแรงที่จะเช็ดตัว บัดมือ เชกิกิชิเข้ามาประคองออกแล้วก็ล้มตัวลงบนพื้นห้องร้องครวญ เธอนอนผอมกระเจายบนพื้นห้อง กระຈกที่อยู่ด้านหลังเธอสะท้อนให้เห็นฝ่าเท้าทั้งสองของเธอเอี่ยมละออเป็นสีเหลืองอย่างหอมมุกต์ที่แวววาว

เชกิกิชิ ขึ้นไปคอยเธออยู่ข้างบน ในที่สุดเธอก็ไปหาเขา ประจกแต่งกายอย่างประณีต ผมหียาวได้รับการสางปล่อยลงไปปรกษา ริมฝีปากที่ชุ่ม คิ้วที่โก่งจะไม่เป็นสังขัดขวางการพิสูจนของเธออีกต่อไป ขณะที่เธอมองไปทางแม่น้ำก็ปรากฏประกายแวววาวในดวงตาเธอ แม้เธอเป็นเพียงสาวรุ่นแต่ใบหน้าของเธอก็ดูเหมือนสตรีที่เคยใช้ชีวิตอยู่ในโรงนํ้าชาเป็นปีๆ มีความชำรองในศิลปะแห่งการชนะใจชาย ประหลาดที่เชกิกิชิรู้ตัวนํ้าก่อนแล้วถึงการที่จะเปลี่ยนแปลงหญิงสาวผู้กระหมัดกระเมียนผู้นี้ เขาเข้าไปในห้องอีกห้องหนึ่งแล้วนำเอาแผ่นภาพสองภาพซึ่งเขาเคยให้เธอออกมา

“ฉันให้รูปสองรูปแก่เธอ” “เขาพูด” และแน่วรอยสํักนั้นด้วย มันเป็นของเธอแล้วเธอไปเถอะ”

“นาย” หล่อนกล่าวตอบ “หัวใจของดิฉันเดี๋ยวนี้หลุดพ้นไปจากความกลัวเสียแล้ว และคุณ คุณนี่แหละที่จะเป็นเหยื่อคนแรกของดิฉัน”

เธอจ้องเขาอย่างจริงจัง ประกายตาเสียดแทงเหมือนดังหอกคมกริบเล่มใหม่ เหมือนการมองของเจ้าหญิงจีนสาวคนนั้น หรือของหญิงสาวที่ยืนฟังคันเชอวี แวดล้อมด้วยเสียงนกร้อง และทราศพ ความรู้สึกที่ว่าตนได้รับชัยชนะแล้ว วูบเข้าสู่ดวงใจของเชกิกิชิใน ทันใดนั้นเอง

“ไหน ขอให้ฉันดูรอยสักของเธอสิ” เขาพูดกับเธอ “เอารอยสักมาดูทีหรือ?”

โดยไม่พูดอะไร เธอทอดกายลงนอน เปลื้องเสื้อผ้าออกแสงอาทิตย์ตอนเช้าส่องลงมา
ต้องหลังของหญิงสาว และก็แสงสีทองแวบเดียวนั้นชั่วขณะ ที่มาจุดเชื้อให้เจ้าแมลงมุมตัวนั้นเกิดโม
โทโทโซขึ้นอย่างสุดขีด...

From Modern Japanese Stoyries, An Anthology

Charles E Tuttle Company

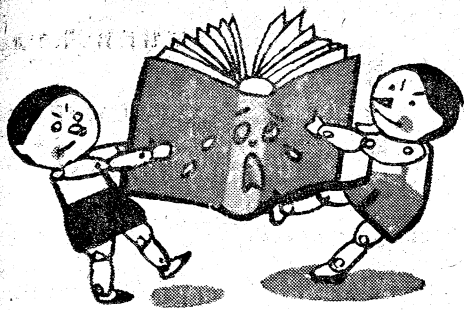
Rutland Vermont Tokyo, Japan

แนะนำนิยายสารธรรมะรายเดือน “ชาวพุทธ”

เจ้าของ	พุทธนิคม	เชียงใหม่
ผู้จัดการ	นายสุนทร	จันทร์วงษ์
สำนักงาน	สวนพุทธธรรม	เชียงใหม่
อัตราค่าบำรุง	สมาชิกรายปี	ส่งครั้งละ 20 บาท
	สมาชิกถาวร	ส่งครั้งละ 5 ปี
	สมาชิกรับซื้อปลีก	ฉบับละ 4 บาท

บอกรับและส่งค่าบำรุง ที่นายสุนทร จันทร์วงษ์ พุทธนิคม ตู้ ป.ณ. 45 เชียงใหม่

การเลือกนิตยสาร

และหนังสือพิมพ์

การเลือกนิตยสาร

นิตยสารอาจแบ่งออกเป็นประเภทได้เช่นเดียวกับหนังสือ ฉะนั้นหลักใหญ่คงคล้ายคลึงกับหลักการเลือกหนังสือ คือ

๑. สำรวจความต้องการและความสนใจของบุคคลที่มาใช้ห้องสมุด เช่นเดียวกับผู้ที่มาใช้หนังสือ

๒. แล้วเลือกรับนิตยสารที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ และควรรับให้มากที่สุดที่จะทำได้

๓. คำนึงถึงส่วนประกอบต่าง ๆ ของนิตยสารนั้น ๆ เพื่อประกอบการพิจารณา เช่น

ก. รูปลักษณะของนิตยสาร (Form) ว่าเหมาะสมกับผู้อ่านวัยไหน ภาพปกเป็นอย่างไร เป็นต้น

ข. แผนกต่าง ๆ ในนิตยสารนั้นมีกี่แผนก อะไรบ้าง ? แต่ละแผนกจะให้ประโยชน์และเหมาะสมกับใคร ? มีกิจกรรมอันใดที่น่าสนใจบ้างหรือไม่ ?

ค. เรื่องต่างๆ ที่ลงในนิตยสารนั้นมีคุณลักษณะ มีคุณค่าความงามทางภาษาหรือวรรณคดีอย่างไรบ้าง

ง. นิตยสารฉบับนั้นมีแนวโน้มไปในทางใด เหมาะสมแก่ผู้อ่านประเภทไหนมากที่สุด

การเลือกหนังสือพิมพ์

ความสำคัญและหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ที่มีต่อชุมชน

๑. เป็นประหนึ่งภาพสะท้อนให้ผู้อ่านได้รู้จักกับสังคม สิ่งแวดล้อม สภาพการณ์ที่เป็นอยู่ของชุมชนนั้น ๆ ที่หนังสือพิมพ์กล่าวถึง

๒. เป็นการรายงานให้ทราบถึงปฏิกิริยาของชุมชน ต่อสภาพการณ์ที่เกิดขึ้น
๓. เป็นปากเสียงและตัวแทนของชุมชน เพื่อความยุติธรรมและผลประโยชน์
๔. เป็นอุปกรณ์ทางการศึกษาแก่ประชาชนในทางส่วนรวม
๕. เป็นอุปกรณ์ในการช่วยปรับปรุงสังคมและชุมชนนั้น ให้ไปสู่สภาพที่ดีขึ้น

ในทุกทางที่จะทำได้

๖. เสนอข่าวความเคลื่อนไหว ความเป็นไปของชุมชนให้ทราบโดยทั่วกัน

หลักกว้าง ๆ ในการเลือก

๑. ทันต่อเหตุการณ์ (up-to-dateness)
๒. ตรงต่อความจริง (accuracy)
๓. ความสะอาดเรียบร้อย (neatness and cleanliness)
๔. อุดมคติ-ความรับผิดชอบ (Ideal-Responsibility)
๕. เจ้าของ-บรรณาธิการ (publisher-editor)

หลักการพิจารณาอย่างละเอียด

๑. รูปเล่ม — ขนาด ๗-๘ คอลัมน์เป็นขนาดมาตรฐานโดยทั่วไป
๒. เนื้อหา — แบ่งเป็นเนื้อหาสำหรับข่าวก็หน้า สำหรับโฆษณา ก็หน้า สำหรับแผนกอื่น ๆ เช่น บทความ ภาพยนต์ ดนตรี ศิลปะอื่น ๆ การตูน วิจารณ์หนังสือ ฯลฯ
๓. การโฆษณา — น่าสนใจ มีรสนิยม
๔. ข่าวพาดหัว — ขนาดใด เหมาะสมกับข่าวหรือไม่ ได้รับความในตัวเองหรือไม่ หนังสือพิมพ์ที่ดีย่อมเก็บพาดหัวข่าวเฉพาะแต่ที่สำคัญจริง ๆ
๕. วิธีเขียนข่าว — ชัดเจน ย่นย่อ พากพุม คำผิด — คำถูก
๖. ความเที่ยงตรงของข่าว — ข่าวจริงหรือข่าวลือ เสนอข่าวด้วยหลักฐานอันควรเชื่อหรือไม่ เสนอข่าวอย่างเป็นธรรมตามแก่เจ้าของข่าวโดยสม่ำเสมอทั่วหน้าหรือไม่
๗. เข็มของหนังสือพิมพ์ — เอนเอียงซ้าย-ขวา หรือเป็นกลาง

๔. ขาวของหนังสือพิมพ์ — หนักไปทาง เจ้าอารมณ์ (Emotion) หรือเป็นการเพิ่ม
ทุนสติปัญญา

๕. บทบรรณาธิการ — แน่นนอน ชัดเจนแจ่มใส (Intellect)

ข้อเท็จจริงจะช่วยส่งเสริมคุณภาพของหนังสือ นิตยสาร หนังสือพิมพ์ สิ่งนี้ขึ้นอยู่กับ
เนื้อหากับ

๑. รสนิยมของผู้อ่าน อันนี้ย่อมเกี่ยวกับการศึกษา วัฒนธรรมการอ่านมาก
การวิจารณ์งานในการอ่านของผู้อ่านเป็นสำคัญ

๒. สภาพสิ่งแวดล้อม สภาพการณ์ของสังคม

๓. การวิจารณ์ มีความสำคัญต่อการหนังสือเป็นอันมาก แต่หนังสือขึ้นอยู่กับ
กับตัวผู้วิจารณ์เองด้วยในด้าน

— ความรอบรู้ในเรื่องหนังสือ

— มีใจเป็นกลางในการวิจารณ์

— ความสามารถในการวิจารณ์

ข้อควรระวัง ในการที่จะเชื่อตามคำวิจารณ์ ก็ต้องพิจารณาให้ถ่องแท้ว่า เจตนา ของนักวิจารณ์
นั้นมีเป็นประการใด คือ

— เพื่อประโยชน์ของผู้อ่าน

— เพื่อความดีของหนังสือนั่นเอง

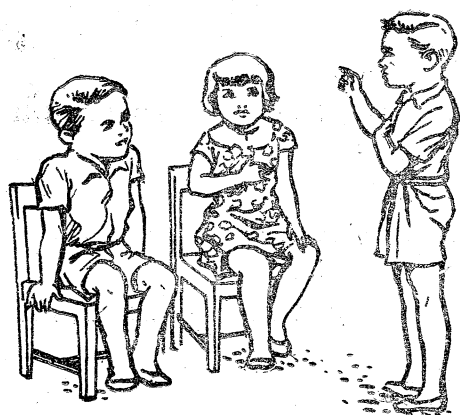
— หรือว่า เพื่อขายหนังสือ

๔. สถาบันหรือองค์กรที่ทำงาน เกี่ยวกับการหนังสือและการศึกษา เช่น สมาคม
หนังสือพิมพ์, สมาคมห้องสมุด, สมาคมภาษาและหนังสือ ฯลฯ โรงเรียน เป็นต้น

๕. การเศรษฐกิจ

๖. สรุปแล้วต้องสร้างความสนใจในการอ่าน ในการซื้อหนังสือ ในการจัดตั้ง
ห้องสมุดให้มากขึ้น แล้วหนังสือดีย่อมจะเพิ่มปริมาณมากขึ้นเอง

รณจวน อินทรกำแหง

ลูกหมีสามตัว

โดย ลมุล รัตตากร

ครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ในป่าลึกแห่งหนึ่ง มีแม่หมีตัวหนึ่ง มีลูกสามตัว ทุกๆ ตัวสัปดาห์เหมือนกันหมด พ่อหมีตายเสียตั้งแต่ลูกยังเล็ก ๆ อยู่ จึงเป็นภาระของแม่หมีที่จะต้องเลี้ยงดู ปกป้องรักษาลูกน้อยทั้งสามแต่ลำพัง เมื่อลูกหมีทั้งสามยังเล็กอยู่ แม่หมีต้องหนักใจมาก เพราะ ไหนจะต้องหาอาหารเลี้ยงปากเลี้ยงท้องตนและลูกๆ ไหนจะห่วงหน้าพะวงหลัง กลัวว่าเจ้าเสือใครๆ จะมาคาบลูกไปกินเป็นอาหาร แต่พ่อลูกหมีโตขึ้นมาได้หน่อยหนึ่ง และพอจะพูดจาเรียนรู้เรื่องบ้างแล้ว แม่หมีก็ค่อยเบาใจขึ้นมาก ก่อนที่แม่หมีจะออกไปหาอาหาร มันเรียกลูกๆ มาใกล้ๆ แล้วพูดว่า

“ลูกปด ลูกอด ลูกจิต...”

“จำ” ปด อด และจิต ขานรับขึ้นพร้อม ๆ กัน แล้วชิงกันวิ่งขึ้นหน้ามาให้ได้ อยู่ใกล้แม่ของมัน

“แหม ช่างเสียงหวานชวนเพราะเสียจริงนะ ลูกแม่” แม่หมีพูดพลางเอามุมคอดๆ ลูกของมันทั้งสามอย่างรักใคร่แกมหมั่นไส้ในความช่างประจบประแจงของลูกๆ ทั้งสาม “แม่จะออกไปหาอะไรมาให้เจ้ากินสักหน่อย เจ้าอยู่ทางน้อยๆ ชนกันมากน่ะลูก”

“จิตไม่ชนเลยจะแม่”

“อดเรียบร้อยเสมอจะแม่”

“ปดจะดูแลน้องๆ เองจะแม่”

ลูกหมีทั้งสามตัวชิงกันพูดเสียงแข็งแน่ แม่หมียิ้มอย่างเอ็นดู แล้วลองถามว่า

“เวลาที่แม่ไปหาอาหาร ลูกๆ จะต้องทำอย่างไรนะ จำได้ไหมจ๊ะ?”

“พวกเราจะต้องปีน ขึ้นไปนอนบนคบไม้สูงๆ แล้วจะต้องไม่ลงมาวิ่งเล่นจนกว่าแม่จะ กลับจ๊ะ” จิตตอบแม่อย่างฉะฉานและเชื่อมั่นในตัวเอง

“ดีมาก แต่จืดอย่าเผลอหลับตกลงมานะ เจ้าเสือโคร่งมันยิ่งจะคอยฉวยโอกาสอยู่ด้วย”
แม่หมี่สัพยอกแม่กระนั้นหมี่จืดยังอดทำตาโต คอย่น และเหลียวซ้ายแลขวาไม่ได้

“แหม น้องจืดนะ ดูท่าท่าเข้า ยิ่งกับว่าตาเฒ่าเสือโคร่ง มายืนอยู่ใกล้ ๆ แล้วมัน
แหละ” ฮึดอดแหย่น้องไม่ได้

“ทำเอาจิตใจไม่ดีไปด้วยใช่ไหมล่ะ?” หมี่ปัดแก้มถามน้องอย่างตั้งใจจะยั่วเย้า

“หรือพี่ปัดไม่กลัว อย่างมาทำพุดดีไปหน่อยเลยนะ เก่งจริง เวลาแม่ไปแล้ว ลองยืน
อยู่ใต้ต้นไม้ใหญ่ทีเถอะ” หมี่ฮึดลยหน้าเดียจลด ๆ อย่างไม่ยอมลดราวาบอก

“เอาเถอะ ไปมัวเดียจกันอยู่อย่างนี้ แล้วแม่จะทิ้งไปอย่างไรได้ ไปเถอะคนดีของแม่
ทั้งสามตัวนั้นแหละ ขึ้นไปบนต้นไม้เสียก่อนนะจ๊ะ แล้วแม่จะพยายามหาของโปรตมาฝาก”
แม่หมี่ปลอบลูกพลางเอาจุกสะกิดให้หมี่ปัดไต่ขึ้นต้นไม้ไปก่อน แล้วจากนั้น หมี่ฮึดและหมี่จืดก็
ตามไปบ้าง เมื่อแม่หมี่เฝ้าดูอยู่จุนลูก ๆ ทั้งสามขึ้นไปอยู่บนคบไม้ที่สูงพ้นอันตรายแล้ว มันจึงออก
เดินอัยอ้ายไปหาอาหารทันที

ลูกหมี่ทั้งสามมองตามแม่หมี่ไปด้วยดวงตาสะท้อย รำ ๆ จะขอตามไปด้วย แต่ก็ยัง
สงวนท่าทีกันอยู่ เพราะถ้าตัวหนึ่งตัวใดร้องขอขึ้นมาก่อน ก็จะเป็นที่อับอายที่ยังคงเป็น “ลูก
แหง” อยู่ตลอดไป ทั้งสามนิ่งไปครู่หนึ่ง เจ้าจืดหมี่ตัวเล็กที่สุดเอ่ยขึ้นมาลอย ๆ ว่า

“ใครลองทายซิว่า เวลานแม่เดินไปถึงที่ไหนแล้ว?”

ปัดหันมามองน้องตัวเล็กอย่างรักใคร่และรู้เท่าทันว่า เวลานจืดกำลังคิดถึงแม่มากเพียง
ใด แต่ก็ไม่อยากพุดให้กระทบกระเทือนใจน้อง จึงทำเป็นไม่รู้ซึ้งถึงความรู้สึกของจืดเสีย และ
ตอบว่า

“คงจวนจะถึงลำธารเล็ก ๆ ตรงทางแยกจะไปบ้านลุงช้างแล้วกระมัง?”

“พี่ปัดทายว่าแม่จะแวะที่ลำธารไหมจ๊ะ?” ฮึดถามขึ้นบ้าง แล้วค่อย ๆ ไต่ตามกิ่งไม้
มานั่งอยู่ใกล้ ๆ พี่และน้อง เอาเล็บเท้าอันแหลมคมตะกุยเปลือกไม้แห้ง ๆ ไปมาอย่างอยู่ไม่สุข

“คงแวะกระมังจ๊ะ” ฮึดตอบอย่างไม่แน่ใจนัก

“จืดว่าแม่ไม่แวะหรอก ไม่เชื่อข้ากลับลองถามแม่ดูซิ” จืดเห็นพี่ชายมีท่าทีลังเลจึง
ฉวยโอกาสออกความเห็นไปอีกทางหนึ่ง

“จืดนี่ พิกลจริง” ฮึดอตรนทนอยู่ไม่ได้อีกตามเคย เนื่องจากสองตัวพี่น้องนี้มีอายุ

ไล่เสียกันมาก จึงไม่ค่อยยอมให้เรื่องราวต่าง ๆ ผ่านไปง่าย ๆ ต้องคอยขจัดนิคตต์หน่อยเสมอ “โหมว่าแม่จะแฉะลำธารทำไม จ้างให้ก็ไม่รู้หรอก”

“โอ้ พืด ใครบ้างจะไม่รู้ว่า ลงแม่แฉะลำธาร แม่ก็ต้องอาบนํ้านะซี” จิตพูดพลางจับตามองพี่ชายและยิ้มอย่างรำเริง

ปัดและและอดหัวเราะเก๋ากออกมาพร้อมกัน โยกตัวไปมาอย่างสนุกสนาน อดซนกันน้องทำท่าคล้ายจะพูด แต่ก็พูดไม่ออกเพราะซ้ำ และกำลังหัวเราะท้องคืดท้องแข็ง จิตจึงได้แต่ก่นหน้าเหวอหามองหน้าพี่ชายทั้งสองสลับกัน มองพี่ปัดแล้วก็มองพี่อด แล้วก็มองพี่ปัดอีกครั้งหนึ่ง

“นี่นะ จิต เรานะเกิดมาไม่เคยกินปลาเลยซินะ” อดกลักลิ้นเสียงหัวเราะ และพูดออกมาในที่สุด

“ยังไม่เคยกินเลยพี่” หม้จิตตอบเสียงอ่อย ๆ ทำหน้าเหวอ แล้วหันไปถามพี่ชายคนโตว่า “พี่ปัดคงเคยกินแล้วซีใช่ใหม่นะ?” หม้จิตว่า ๆ จะถามออกไปว่า “ปลาเป็นอย่างไร” ก็กลัวเสียเหลี่ยมจึงนั่งหุบปากสนิทอยู่

“พี่เคยกินแล้วจะ อร่อยดี แต้นาน ๆ กว่าจะได้มาสักครั้ง เพราะจับยากพอดู” ปัดเล่าให้ฟังอย่างซ้ำ ๆ และตริตรองตามนิสัยของตน “แม่ต้องลุยลงไปในลำธาร เขี่ยบึงตะบุ่มตะป๋าดตามจับเจ้าปลาปราดเปรี้ยวทั้งหลายเหล่านั้น ลองคิดดูซี มันผ่านไปมาเร็วยิ่งกับฟ้าแลบ แต่แม่ของเราจับมันจนได้ นี่นะ เวลาแม่ได้ปลาแล้วคาบมาอย่างภาคภูมิใจจากลำธารนะ พี่ยาจะให้น้องได้เห็นเหลือเกิน ช่างสง่างามน่าเกรงขามเสียจริง ๆ”

“แหม อยากเห็นเหลือเกิน” จิตพึมพำแล้ว กระโดดพรวดพรดมานั่งใกล้ ๆ พี่ชายของมันพร้อมกับพูดอย่างตื้นตันว่า “พี่ ๆ พี่ปัด

“เฮ้ เลยไม่ต้องรู้เรื่องกัน” เสียงของจิตไม่เอาใจใส่ มันพูดกับพี่ชายคนโตต่อไปว่า

“พี่ปัด เราสามตัวเดินตามแม่ไปที่ลำธาร คงสนุกมากนะจ๊ะ เราค่อย ๆ แอบ ๆ ไป แล้วคอยระวังตัวดี ๆ คงไม่เป็นไรหรอกนะจ๊ะ”

“หนอย ชักชวนฉันก็ จะชักให้เรือเสียแล้วซี จำไม่ได้หรือว่า แม่ส่งไว้อย่างไร หม้อดแยกเขี้ยวขึ้นน้อง ผลุดลูกขึ้นยี่สิบห้าจ้องน้องคนเล็กเขม็งอย่างจะเอาเป็นเอาตาย หม้จิต

ครุฑมาสะดุดตัวเอง พลัดตกลงจากกิ่งไม้ มันรีบคว้ากิ่งไม้ใกล้ตัวไว้ แต่เป็นกิ่งที่เล็กมาก จึงไม่สามารถทานน้ำหนักได้หมีจึงตกลงสู่พื้นดินดังต๊อบ

“แอ้! แอ้! เสียงคำรามของเสือเผ่าสวนชนมาทันควัน

หมีทั้งสามสะดุ้งตัวลอย จิตรับผลตลกขื่น ค่อยๆ ถอยมายังโคนต้นไม้อย่างระมัดระวัง ดวงตาทั้งคู่ของมันเหลือบส่ายหาที่มาของเสียงอย่างมีชั้นเชิง พยายามบังคับใจไม่ให้ตื่นเต้น ชุ่ม ความเจ็บปวดไว้อย่างเจ็บเขียบ พร้อมกับส่งเสียงขู่ชนเบาๆ หมีปัดและฮึดได้สติ ด้วยสัญชาตญาณป้องกันตัวและปกป้องรักษาน้องเล็กของมัน ทั้งสองยืนจังก้า พร้อมกับส่งเสียงขู่ดังที่สุดเท่าที่หมีตัวเล็กๆ จะทำได้ หมายความว่า “อย่าเข้ามาใกล้น้องข้านะ!”

เสียงของพี่ๆ ทำให้หมีจืดกำลังใจขึ้นมา มันผลุนผลัน หลบพรวดพลาดชนต้นไม้ ว่องไวราวกับแมวป่า หวดหวัดกับอุ้งเล็บของเสือเผ่าเพียงเส้นด้าย และถือโอกาสที่เสือเผ่าเสียหลัก กระโดดขึ้นไปยังคบไม้ที่เก่าอย่างปราดเปรี้ยวชนิดที่ไม่เคยเป็นมาก่อนเลย แต่ก็ไม่ล้มเสียงให้ทางพี่ฮึดของมันอย่างที่สุด เพราะมันจะกลัวเสือเผ่ามาก แต่มันก็กลัวพืดของมันมากกว่า เพราะมันจะปากว่ามือถึงเสมอ เล่นเอามันหน้าหงายไปบ่อยๆ แต่เปล่าพืดไม่ได้มีสายตาราดเกรี้ยวเลย ตรงข้ามกลับมีประกายยินดีสะพลบโยน พอๆ กับพี่ปัดที่รักของมันทีเดียว ทั้งสามก็ลงมองเสือเผ่าที่ละจากต้นไม้ใหญ่ไปอย่างไม่สมหวังพร้อมๆ กันราวกับนัด และเมื่อสีน้ำตาลเหลืองของเสือลายพาดกลอนเผ่าลับตาไป หมีทั้งสามก็ถอนใจเอือกใหญ่อย่างโล่งอก มันหันมามองหน้ากันด้วยความรักใคร่และเห็นอกเห็นใจอย่างสุดซึ้ง แล้วปัดก็หัวเราะหึๆ ขื่น และพุดยัมๆ ว่า

“แหม ตื่นเต้นดีจริงๆ น้องจืดของเราปราดเปรี้ยวไม่เลวเลย จริงไหมจืด!”

“ใช่จะพี่ แดมกล่าหาญสมเป็นลูกผู้ชายเสียด้วย” ฮึดชมเชย ซึ่งหมีจืดปลาบปล้มใจที่สุดเพราะนานๆ พัดกลางของมันจึงจะเป็นพวกเดียวกับมันสักครั้ง และมันเคยคิดเสมอว่า พืดไม่รักมัน แต่เหตุการณ์วันนี้ทำให้มันตระหนักในน้ำใจของพืดของมัน ว่ารักมันไม่น้อยไปกว่าพี่ปัดของมันเลย จืดมองพี่ๆ อย่างขอบคุณ แล้วเดินอย่างระมัดระวังเข้ามาคลอเคลียกับพี่ๆ ทั้งสองอย่างรักใคร่และนับถือ ทำให้หมีทั้งสองอดเอ็นดูในความช่างประจบของมันไม่ได้ ทั้งสองไม่พยายามเอ่ยถึงเรื่อง “แอบตามไปคุนแม่” อีกต่อไปส่วนหมีจืดนั้นไม่ยอมเอ่ยถึงเรื่องมาก่อนแน่นอน เพราะเพียงแต่ลงมาจากคบไม้แทนนั้นก็ไม่ได้ปลอดภัยเสียแล้ว ชีวิตหมีเล็กๆ ที่ห่างแม่ ช่างมีอันตรายรอบข้างเสียจริง ๆ

ดวงอาทิตย์ค่อย ๆ ต่ำลงทุกที ๆ แสงแดดเริ่มอ่อนลง และมีแสงสีแดงเข้มแสดงว่าจวนจะพลบค่ำเข้ามาทุกที ๆ แล้ว ลูกหมี่ทั้งสามก็ตั้งตาคอยแม่ สักครู่ใหญ่ ๆ ร่างอันใหญ่และดำสนิทของแม่หมี่ก็ปรากฏขึ้นในสายตาของหมี่น้อยทั้งสาม

“แม่มาแล้ว แม่มาแล้ว” ทั้งสามร้องขึ้นอย่างร่าเริง ความสนใจแผ่สลายไปทั่วร่างกาย ราว ๆ จะป็นลงมาสู่เบื้องล่าง แต่ก็ไม่ทำ เพราะแม่เคยบอกไว้ว่า

“เวลาเห็นแม่เดินมาแต่ไกล เจ้าทั้งสามอย่าเพิ่งลงมาจากต้นไม้เป็นอันขาด แม้รู้ว่าเจ้าคิดถึงแม่มาก แต่ในขณะนั้น ถ้ามีศัตรูตัวร้าย มาตะครุบเอาลูกของแม่ไปต่อหน้าต่อตา ก่อนที่แม่จะวิ่งมาป้องกันได้ทันแล้วละก็ มันทำให้แม่รู้สึกเหมือนตายทั้งเป็นเชียวลูกเอ๋ย รักแม่ละก็อย่าซัดคำสั่งของแม่นะจ๊ะ”

ลูกหมี่ทั้งสามรักแม่ของมันมาก จึงเชื่อฟังและอยู่ในโอวาทของแม่ทุกอย่าง มันรู้ว่าสิ่งที่แม่สอนย่อมถูกต้องและเป็นคุณประโยชน์แก่ตัวมันเสมอ

แม่หมี่เดินมาถึงใต้ต้นไม้ที่ลูกหมี่ทั้งสามตั้งตาคอยอยู่อย่างตื่นเต้นและดีใจ แม่หมี่ก็พยักหน้าให้สัญญาณให้ลูก ๆ ลงมาที่โคนต้นไม้ได้แล้ว มันค่อย ๆ วางปลาตัวใหญ่ที่คาบมา ลงบนหญ้านุ่ม ๆ ใต้ต้นไม้กันอย่างระมัดระวัง แล้วถอยออกไประแวงระวังภัยให้ลูก ๆ อยู่ข้าง ๆ ลูกหมี่ทั้งสามตรงเข้ามาคลอเคลียแม่หมี่อยู่พักหนึ่ง แล้วจึงผละมายังอาหารที่วางอยู่ เมื่อเห็นว่าเป็นอะไร อึดก็ร้องขึ้นอย่างตื่นเต้น

“ปลา นี่ไฉนจืด ปลาที่พี่ปัดเขาเล่าให้ฟังไงละ เข้ามาใกล้ ๆ ซี้ไม่ต้องกลัวหรอกมันไม่กัดหรอก มันตายแล้ว”

จืดค่อย ๆ เข้าไปใกล้ปลาตามคำเชิญชวนของพี่ชายอย่างขลาด ๆ และมองอย่างชอบकु that ทั้งสองของมันยกให้มันเป็นผู้ล่มรปลาเป็นครั้งแรก มันหันมามองแม่ของมันอีกครั้งหนึ่ง แล้วก็ลงค่อย ๆ เล็มปลาอย่างไม่แน่ใจ แล้วเงยหน้าขึ้นเป็นเชิงชวนพี่ ๆ ทั้งสองให้กินพร้อมกัน

“เป็นไง? อร่อยไหมจืด?” พี่ปัดถามน้อง

“อร่อยจะพี่ แหม ตัวโตจังเลย” จืดตอบพลางก็ลงกินปลาอย่างเอร็ดอร่อย

“ใช้สิ ตัวนี้โตกว่าตัวที่แม่เคยเอามาฝากเรามาก่อนนี้นะจืดนะ” พี่ปัดหันไปพยักพยิดกับน้องคนกลาง อึดพยักหน้ารับคำ แต่ไม่พูด เพราะกำลังไม่ว่าง อึดก็อมตัวว่า เวลาลงมอกินแล้วไม่ยอมคุย

“วันนี้แม่บังเอิญจับปลาได้ตัวใหญ่หน่อย ความจริงก็เหมาะแล้ว ถ้าแม่ได้ตัวเล็ก ๆ มา ลูกสามตัวคงจะกินไม่อิ่มแน่ จริงไหมลูกอี๊ด?” แม่หมีพูดให้ลูก ๆ ฟัง พลางหันไปล่ออี๊ดซึ่งก้มลงกินของโปรดง่วนอยู่

“จริงจะแม่ แม่ของอี๊ดช่างเก่งจริง ๆ อีกหน่อยอี๊ดจะต้องพยายามเก่งอย่างแม่บ้าง แล้วอี๊ดจะหาปลาตัวโต ๆ มาให้แม่กินนะจ๊ะแม่” อี๊ดพูดกับแม่อย่างซึ้งซึ้งให้เห็นถึงความตั้งใจจริงของตน

“ชอบใจมากลูกอี๊ด” แม่หมีพูดด้วยใบหน้ายิ้มแย้ม ความเหน็ดเหนื่อยในตอนกลางวันเหือดหายไปสิ้น “เออ วันนี้ตอนซากลับ แม่บังเอิญไปพบผั่งรังหนึ่ง อยู่ใกล้ ๆ บ้านของเรานี่เอง แม่จะแหวะวันนี้รึก็จวนจะค่ำแล้ว เกรงว่าลูกจะหิว จึงรีบกลับมา พรุ่งนี้แม่จะพาเจ้าทั้งสามไปค่ายจ๊ะ”

“โฮโย โฮโย โฮโย” ลูกหมีสามตัวร้องโฮโยลั่น พลางหันมาหัวเราะอย่างพอใจและตื่นเต้น

แม่หมีดูแลลูกกินอาหารอิ่มหน้าสำราญและสนุกสนานเพียงพอแล้ว จึงบอกให้รีบเข้านอนจะได้มีเรี่ยวแรงไปเที่ยวในวันรุ่งขึ้น ลูกหมีทั้งสามรีบปฏิบัติตามโดยมิได้อิดเอื้อนเลย และในที่สุดก็หลับผลอยไปทั้งแม่หมีและลูกหมีทั้งสาม

เช้าวันรุ่งขึ้น อี๊ดเป็นผู้ตื่นก่อนที่สุด มันตื่นก่อนไก่ป่าซึ่งเคยตื่นเป็นที่หนึ่งในป่าเสียอีก นับตั้งแต่โศมา อี๊ดไม่เคยออกไปไกลที่พักอาศัยเลย วันนี้จะเป็นวันแรกที่มีนจะได้ออกไปชมป่ากว้าง แม่บอกว่ารังผั่งอยู่ไม่ไกลจากที่พักนัก แต่มันก็ยังพอใจที่จะได้ไปที่นั่น กับทั้งยังหวังว่า แม่คงจะพาไปเดินเล่นในบริเวณใกล้เคียงด้วย มันนอนลืมตาโผล่ แต่ไม่กล้าขยับเขยื้อนคืบมันนอนใกล้ไฟอดมาก ถ้าขึ้นให้พี่ชายของมันทราบว่ามันตื่นนอนก่อนไก่เช่นนี้ คงถูกล้อเลียนไปเป็นอาทิตย์ ๆ ที่เดียว

สักครู่ใหญ่ ๆ ต่อมา แม่หมี ปัด และอี๊ดตื่นขึ้นพร้อมกัน ทั้งสี่ชวนกันออกเดินทางทันที ลูกหมีทั้งสามเดินคู่และทยอยล่อกันไปตามทางอย่างมีความสุข แต่ไม่กล้าอยู่ห่างแม่หมีเลยเป็นอันขาด ทุก ๆ ครั้งที่เดินผ่านสมุทพุ่มไม้ แม่หมีจะต้องเดินช้าลง และกราดตามองอย่างระแวดระวังภัยอยู่เสมอ อี๊ดอยากวิ่งไล่จับผีเสื้อที่บินโฉบฉาบไปมา แต่มันก็เกรงใจ พี่อี๊ดซึ่งคอยชำเลื่องมองมาทางมันอยู่เป็นระยะ อี๊ดมองดูรอบ ๆ ตัวอย่างมีความสุขและร่าเริงใจ บางครั้งมันก็หยุดมองดูควางเงางามซึ่งยิบเบ้งอยู่บนเนินใกล้ ๆ จนทำให้ต้องล่าหลัง เมื่อได้ยินเสียงกระแอมไอให้เสียงจากพี่อี๊ด

มันจึงวิ่งตามมาจนทัน แม่หมีมองลูกหมีตัวเล็กอย่างเอ็นดูในความไม่เดียงสาของลูก แต่ก็ไม่ได้เอ่ยว่าอย่างไร ยังคงเดินคุ่ม ๆ ไปสู่ที่หมายข้างหน้าด้วยความตั้งใจอันแน่วแน่

“จนต้งแล้วหรือยังแม่?” จิตถามอย่างใคร่รู้

“จนต้งแล้วละลูก เป็นไง? เหนื่อยแล้วหรือลูก?” แม่หมีถามพลางเดินเข้ามาใกล้ จิตเข้าคลอเคลียแม่อย่างประจบประแจงและมีความสุขที่จะได้เดินไปกับแม่อย่างนี้ ดีกว่าจะต้องทนเหงาอยู่ในขณะที่แม่หมีออกไปหาอาหาร

“ยังไม่เหนื่อยหรอกจะแม่จ๋า เพียงแต่อยากทราบเท่านั้นเองจ๊ะ” หมีจิตตอบแม่อย่างอ่อนโยน

แม่หมียิ้ม แล้วเดินต่อไปอย่างไม่รีรอ ลูกหมีทั้งสามซิงกันตามไปอย่างไม่ลดละต่างคิดว่าอยากให้แม่ชมว่าเก่งกันทั้งนั้น

แม่หมีหยุดตรงต้นไม้ต้นหนึ่ง ที่นั้นมีรังผึ้งใหญ่อยู่รังหนึ่ง อยู่บนกิ่งไม้ไม่สูงนัก มีผึ้งบินเข้าออกอยู่ขั้วไขว่

“ผึ้งต๋อยไหมจ๊ะแม่?” จิตถามขึ้นก่อนเช่นเคย

“ต๋อยซ้ลูก แต่เราก็มัวซีที่จะเอาชนะมันได้ แต่ต้องใช้ความอดทนอยู่สักหน่อย” แม่หมีบอกลูก ๆ ทั้งสาม “แม่จะเป็นผู้ขึ้นไปอยู่ใกล้รังผึ้งเอง แล้วลูกก็คอยดูตาม ส่วนปัดกับจิตอยู่ข้างล่างคอยรับให้ต๋นะลูก แม่จะหลับตาเพื่อไม่ให้ผึ้งมันต๋อยตา อัดคอยสะกิดแม่นะ แล้วแม่จะแกะรังผึ้งส่งให้ลูกอิด อิดก็ควรปีดตาเสียด้วย ส่วนลูกปัดก็คอยรับจากน้อง แต่ไม่ต้องปีดตาก้ได้ จะได้ดูและจิตด้วย

“แล้วจิตทำอะไรบ้างเล่าจ๊ะ?” จิตรู้สึกว่าตนไม่มีหน้าที่อะไรเลย จึงร้องถามขึ้น

“อ้อ... จิตก็คอยรับรังผึ้งที่แม่แกะมาจากพีปัด แล้วกองไว้ให้ต๋ แล้วเราจะได้นำกิน น้ำผึ้งหวานอร่อยพร้อม ๆ กันใจละ ตกลงนะจ๊ะ” แม่หมีพูดจบก็ขึ้นต้นไม้ไปอย่างคล่องแคล่ว เมื่อเข้าใกล้รังผึ้งก็หลับตาและแกะรังผึ้งออกมาด้วยความชำนาญ ส่งมาให้ลูก ๆ ตามลำดับ เมื่อเห็นว่าได้มาพอแล้ว ก็ลงจากต้นไม้มาพร้อมกับหมีอิด แล้วสี่แม่ลูกก็กินอาหารเข้ากันตรงลานใต้ต้นไม้เอง ลูกหมีทั้งสามกินน้ำผึ้งอย่างเอร็ดอร่อยถูกใจมาก ประกอบกับความหิว และต้นเต็งที่มีส่วนร่วมในการหาอาหารครั้งนี้ด้วย ทำให้ทุกตัวกินจุเป็นพิเศษ แม่หมีกลับเป็นฝ่ายที่กินน้อยที่สุด เพราะว่าลูก ๆ ทั้งสามจะได้มีอาหารกินกันอย่างพอเพียง

“แม่จ๋า น้ำผึ้งอร่อยมากจะแม่ ทำไมแม่รีบอิ่มเล่าจะ ? แม่ไม่ชอบรีจะ ? ” จิตชวนแม่หมียุ้ย

“ชอบจะลูก แต่แม่กินอิ่มแล้วนี่จะ ลูกชวนพี่ๆ เขากินให้อิ่มเถอะจะ ไม่ต้องเป็นห่วงแม่หรอก ” แม่หมียุดพลาหงหันมาชวนให้ปัดและอดกินอีกมาก ๆ และไม่ไห้เหลือไว้ เพราะกำลังจะไปหาเผือกหามันกินเป็นอาหารมื้อต่อไปอีก

วันนั้น แม่หมียพาลูกทั้งสามเดินเที่ยวในป่าเสียจนเมื่อยล้ากันไปตามๆ กัน ต้องนอนพักเป็นคราวๆ ไป โดยมีแม่หมิระแวงระวังภัยอยู่ใกล้ แต่สัตว์ร้ายทั้งหลายก็มิได้เข้ามาลักลกรายให้เดือดร้อน จนกระทั่งเดินทางกลับ ตอนนั้นจวนจะพลบค่ำแล้ว สัตว์ใหญ่่น้อยก็พากันกลับที่อยู่ของตน การเดินทางอันยาวนานกำลังจะสิ้นสุดลง ก็มีเสียงคำรามของเสือลายพาดกลอนตัวหนึ่งดังก้องป่า

“ฮัม แฮ่ แฮ่”

แม่หมียหุดชะงัก ลูกหมิทั้งสามเข้ามารวมกันเป็นกลุ่มด้วยความตื่นตกใจ แม่หมิรวบรวมกำลังกาย ยืนจังก้า พร้อมที่จะเป็นบ้อมตั้งรับศัตรู บ้องกันลูกน้อยทั้งสามของมันอย่างยอมตาย

ชะรอยเสือลายพาดกลอนตัวนี้ จะเป็นเสือต่างถิ่น จึงมิได้รู้ฤทธิ์แม่หมิตัวนี้ เพราะชื่อเสียงของแม่หมิก้องป่า ทุกตัวรู้ว่า การที่จะได้ลูกหมิจากแม่หมิตัวนี้เป็นอาหาร หมายถึงจะต้องเอาชีวิตทั้งชีวิตเข้าแลกเลยทีเดียว

เสือร้ายมิพุดพลาหงทำเพลง มันกระโจนเข้าไปใส่แม่หมิอย่างดุเดือด ทั้งสองต่อสู้กันอย่างทรหด ฝ่ายหนึ่งสู้เพื่อหาอาหารมาประทังชีวิต และอีกฝ่ายหนึ่งสู้เพื่อป้องกันลูกน้อยให้พ้นอุ้งเล็บของเสือร้าย ต่างฝ่ายต่างกล้าหาญมุ่งเอาชนะชนะจากฝ่ายตรงข้าม เสียงคำรามฮัมแฮ่อย่างโกรธแค้นของทั้งสองฝ่ายดังก้องไปทั่วบริเวณนั้น ทั้งสองผลัดกันรับผลัดกันรุก แม่หมิใช้เล็บแหลมและยาวของมัน ทำร้ายฝ่ายตรงข้ามอย่างดุเดือด และแค้นเคืองหลายครั้งติดๆ กัน ยังผลให้เสือร้ายหงายไปทุกครั้ง แม่หมิรุกหนัก หมายถึงจะเผด็จศึกให้เร็วที่สุดเท่าที่จะเร็วได้ เสือลายพาดกลอนบอบช้ำมากจนมิอาจจะต่อสู้ต่อไปอีกได้ จึงเผ่นหนีไปอย่างสันลยเสือ

“โฮโย โฮโย โฮโย” ลูกหมิทั้งสามซึ่งคอยเอาใจช่วยแม่อยู่ตลอดเวลาร้องโฮโยขึ้นกลางกระโถดโถดเด่นอย่างดีอกดีใจ แต่เมื่อมันเห็นแผลของแม่หมิซึ่งเลือดอาบแดงฉานอยู่หลายแห่ง

จึงพากันเข้าไปใกล้ ช่วยกันเอาลิ้นเลียบาดแผลอย่างกตัญญูรู้คุณในการที่แม่ต้องบาดเจ็บ เพื่อช่วยชีวิตคนทั้งสาม แม่หมีมิได้คัดค้านแต่อย่างใด ยังคงปล่อยให้ลูกทั้งสามจัดการกับบาดแผลตามศรัทธา แม่หมีนั่งพักเหนื่อยอยู่เป็นครู่ แล้วจึงพูดกับลูก ๆ ว่า

“เออละ แม่ชอบใจเจ้ามาก ไม่ต้องห่วงแผลพวกนั้นหรอก มันเพียงฉีก ๆ หนึ่งแล้วไปเท่านั้นเอง อีกสองสามวันก็คงหาย เรารีบกลับบ้านกันเถอะ ยิ่งค้างก็ยิ่งจะเดินทางลำบากและเองก็ไม่แน่ใจว่า ถ้ามีเสือลายพาดกลอนมาอีกตัวหนึ่งในตอนนี้ แม่จะป้องกันลูกน้อยของแม่ได้หรือไม่

แม่หมีและลูกหมีทั้งสามก็ออกเดินอย่างเร่งรีบ ไม่ช้าก็ถึงที่พัก คือนั่นแม่หมีหลับสนิทด้วยความเหนื่อยอ่อน และลูกหมีทั้งสามก็ฝันถึงความสนุกสนานตื่นเต้นในการผจญภัยในป่ากว้างอย่างเพลิดเพลิน ส่วนจิต หมีน้อยนั้นฝันอย่างตื่นเต้นว่าตนเป็นพ่อหมีตัวใหญ่ และต่อสู้ได้ชัยชนะเสือโคร่งตัวหนึ่ง บอingkันอันตรายให้แม่หมีและพี่ ๆ ทั้งสองอย่างกล้าหาญ เหมือนการต่อสู้ของแม่หมีเมื่อพลบค่ำอย่างไม่มีผิดเพี้ยน

มีของสามสิ่งเท่านั้นคือ ความตั้งใจ การงาน และความสำเริง ที่ควบคุมชีวิตของเราทั้งหมด ความตั้งใจเปิดประตูให้เราเห็นอาชีพที่รุ่งเรืองและเป็นสุข การงานพาเราข้ามธรณีประตูไปและในตอนท้าย ความสำเริง ก็เป็นมงกุฎมาประดับความพยายามของเรา

จากหนังสือ ประวัติบุคคลสำคัญ

ของโลก ๓๐ คน

โดย ประพัฒน์ วรรณสาร

“ห้องสมุดกับการอุตสาหกรรม”

เฉลิมวรรณ ชูทรัพย์

ช่วงเวลาไม่กี่ปีที่ผ่านมาประเทศไทยเริ่มมีการอุตสาหกรรมมา บรรดาอุตสาหกรรมต่างตระหนักถึงความจำเป็น ในการที่จะต้องมีหนังสือตำราเป็นเครื่องนำความคิดในการริเริ่มและช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างดำเนินการ ในขณะที่โรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ ยังไม่อาจจะมีหนังสือ เอกสารที่เป็นของตนเอง ก็ได้อาศัยห้องสมุดกรมวิทยาศาสตร์ซึ่งเก็บรวบรวมเอกสารสิ่งพิมพ์ทางด้านนี้ไว้เป็นเวลานานนับสิบ ๆ ปี สามารถให้บริการแก่ผู้ที่เข้ามาเพื่อหาความรู้ในเรื่องต่าง ๆ กัน เช่น

- วิธีทำแซดแลคจากครั่ง

- โรงงานน้ำตาล มีกากอ้อยที่เหลือจากคั้นเอาน้ำไปทำน้ำตาลแล้ว อยากทราบว่าจะใช้กากเหล่านั้นทำอะไรได้บ้าง ถ้าจะใช้ทำกระดาษจะมีวิธีทำอย่างไร หม้อน้ำในโรงงานมีตะกอนจับกันหนาขึ้นทุกที ทำให้เปิดต้องเช็ดเพลิงและเสียเวลานานกว่าน้ำจะเดือด จะมีวิธีแก้ไขอย่างไรบ้าง จะได้กรดอะไร หรือด่างอะไรลงไปเพื่อป้องกันตะกอนเช่นนั้น

- เกิดธรรมชาติได้จากทะเลเม็กซิโกปรก มีสิ่งปนอยู่และดูความชื้นได้มากจนละลายเป็นน้ำถ้าทิ้งไว้นาน ๆ ในการที่จะทำเกลือบริสุทธิ์ขึ้นจะต้องรู้ว่าในเกลือนี้มีอะไรปนและจะแยกสิ่งเหล่านั้นออกมาได้อย่างไร

- ฟางข้าว ช่างข้าวโพด ใช้ทำอะไรได้บ้าง

เครื่องถมเสื่อมคุณภาพ จะแก้ไขอย่างไร

- ในการทำอาหารกระป๋อง ใช้อะไรเป็นยาถนอมอาหาร และโลหะที่ใช้ทำกระป๋องควรจะเป็นโลหะอะไร ฯลฯ

ห้องสมุดกรมวิทยาศาสตร์ให้บริการดังตัวอย่างที่ยกมานี้แก่ อดุลยกรท
ประเทศและเพิ่มปริมาณขึ้นทุก ๆ ปี เฉพาะปีงบประมาณ ๒๕๐๖ นี้ได้ช่วยกันคัดลอกและจัด
ปัญหาในเรื่องใหญ่ ๆ ไปแล้ว ๓๓ เรื่อง ในกรณีใช้เอกสาร สิ่งพิมพ์ ๔๐,๒๖๔ หน้า การ
บริการทำโดยคนเรื่อง ทำรายชื่อและหยิบหนังสือให้ตามบัญชี เมื่อได้ครบพอแก่ความต้อง
การแล้วก็เชิญผู้ใช้นั้นมาชี้แจงและให้อ่านเอง เมื่อผู้อ่านต้องการจะได้หนังสือเหล่านั้นไป แต่ห้อง
สมุดไม่อาจจะให้ยืมได้ ก็ถ่ายรูปทำสำเนาเอกสารเหล่านั้นให้ ในปีนี้ได้ถ่ายรูปทำสำเนาและ
ทำไมโครฟิล์มแล้ว ๒๒,๒๗๕ หน้า ตัวเลขนี้เป็น ๒ เท่าตัวของเมื่อปีที่แล้วมา และเป็น ๖ เท่า
ตัวของเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๔ ส่วนคำถามสั้น ๆ ที่คนให้แก่ผู้ใช้ในที่นี้ โดยไม่ต้องทำรายชื่อหนังสือ
สั้นนั้นประมาณ ๒,๑๘๘ ราย

คำถามและปัญหาเหล่านี้เห็นได้ว่าเป็นเรื่องราวและปัญหาชนพื้นบ้าน อดุลยกร
ต่างประเทศได้ประศุพมาและมีเอกสารสิ่งพิมพ์เขียนไว้แล้วทั้งสิ้น ผู้ริเริ่มการอดุลยกรรวมแ่ง
หาหนังสือเหล่านั้นมาอ่านเพื่อคำเนียรอยตาม จึงจำเป็นที่จะต้องมืห้องสมุดเป็นทรวบรวมเอกสาร
สิ่งพิมพ์เหล่านั้น มีบรรณารักษ์ช่วยติดตามความเคลื่อนไหว คอยแ่งงหาผลงานมา
เก็บรักษาไว้ เช่นที่ห้องสมุดกรมวิทยาศาสตร์กระทำมาเป็นเวลานานแล้ว

สำหรับโรงงานใหญ่ ๆ กิจกรรมของห้องสมุดใหญ่โตกว้างขวางกว่าที่กล่าวมาแล้ว
เป็นอันมาก ตัวอย่างเช่นห้องสมุด เค คู เด (Kukulé Bibliothek) ของโรงงานไบเออร์
โรงงานนี้เป็นโรงงานอดุลยกรรวมเคมีที่ใหญ่มาก ทำดี ทำยา และเครื่องเคมีภัณฑ์ ฯลฯ
ตั้งนานถึง ๑๐๐ ปีแล้ว เห็นได้จากชื่อโรงงาน Fabenfabriken Bayer ว่าเริ่มต้นด้วยการทำดี
แต่ปัจจุบันนี้มีผลิตผลหลายชนิด และผลิตสิ่งใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นเสมอตามความต้องการในตลาดโลก
เช่น ในขณะที่ดินค้าทางพลาสติกเป็นที่นิยมแพร่หลาย ไบเออร์ก็ทำพลาสติกและขยายกิจการ
ไปจนถึงผ้าไนลอนและคราดอนตามลำดับ ในขณะที่ประเทศสก็กรวมทั้งหลายกำลังพัฒนา
ประเทศ ไบเออร์ก็ผลิตยาแก้ปวดไข้และปุ๋ยเคมี ฯลฯ เป็นต้น ส่วนเป็นผลิตผลที่ได้จาก
วิวัฒนาการของวิชาเคมีทั้งสิ้น ในการปรับปรุงคุณภาพของผลิตผลที่ทำอยู่แล้วให้มีคุณภาพดี
เด่นและแปลกกว่าผู้อื่นอยู่เสมอเพื่อการแข่งขันทางการค้า และในการคิดทำสิ่งใหม่ที่ยังมิได้เคยมี
ผู้ทำมาก่อน นักวิทยาศาสตร์ นักวิจัยของโรงงานต้องอ่านหนังสือเป็นจำนวนมาก ต้องการ
ทั้งบันทึกและงานเก่า ๆ หลายชวคนซึ่งไม่อาจจะจดจำได้และรายงานใหม่ ๆ เพื่อติดตามความ

กำหนดหน้าที่ของวิทยาการและคิดหาวิธีนำวิชาการเหล่านั้นมาใช้ มีห้องทดลองของตนเพื่อลงทำ
 ดูก่อน เมื่อทดลองการผลิตแล้วก็ยังมีทดลองคุณภาพ มีผลิตภัณฑ์อย่างต้องทดลองกับ
 สัตว์และพืช ในการนี้โรงงานไบเออร์มีแผนกชีววิทยา (Biological Institute) ประกอบด้วย
 เรือนต้นไม้ สวนพืชและสัตว์ทดลองไว้ใช้เป็นจำนวนมาก แผนกนี้ได้รับนักศึกษาจากต่าง
 ประเทศเพื่อศึกษาและดูงานอยู่เสมอ ส่วนทางด้านหนังสือนั้นกล่าวได้ว่า ถ้ามิใช่เพราะมีห้อง
 สมุดและบริการที่ถึงขนาดแล้ว กิจกรรมของโรงงานนี้ก็จะยิ่งใหญ่ขึ้นไปไม่ได้ ห้องสมุด เค
 กู เด (Kekulé Bibliothek) มีบรรณารักษ์คอยสอดส่องเก็บรายงานผลการวิจัยจากห้อง
 ทดลองและสถาบันต่าง ๆ ทั้งนอกและในประเทศ ไม่ว่าจะทำออกมาในรูปวารสาร จดสาร
 (Pamphlet) หรือรายงานประจำเดือนประจำปี สิ่งพิมพ์บางอย่างได้มาโดยแลกเปลี่ยนกับ
 เอกสารที่พิมพ์ออกจากโรงงานนี้ บางอย่างก็ได้อีกมาเปล่า ในปี ๑๙๕๙ ห้องสมุดนี้มีหนังสือ
 ๑๙๕,๐๐๐ เล่ม ส่วนมากเป็นวารสารเย็บเล่ม มีวารสารที่รับเป็นประจำ ๒,๔๕๐ ชนิด เป็น
 ภาษาเยอรมัน ๑,๒๐๐ ชนิด นอกจากนั้นเป็นภาษาต่างประเทศมีวิทยานิพนธ์ที่คัดลอกเฉพาะทาง
 เคมีและเคมีประยุกต์ ๕๐,๐๐๐ เล่ม

เมื่อได้รับ สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เข้ามาใน ห้องสมุดแล้ว สำหรับสิ่ง พิมพ์ที่เป็น หนังสือ
 (Monograph) บรรณารักษ์จะจัดเข้าหมวดหมู่ตามประเภทเรื่องและทำบัตรรายการ ตามวิธีการ
 ของห้องสมุด ขั้นสุดท้ายได้จัดพิมพ์รายชื่อหนังสือใหม่ที่เข้ามาสู่ห้องสมุด แจกจ่ายไปยังนัก
 วิทยาศาสตร์เป็นรายบุคคลเป็นประจำทุก ๆ เดือน ส่วนวารสารที่รับอยู่ ๒,๔๕๐ ชนิด เมื่อลง
 บัญชีแล้ว เจ้าหน้าที่จะจัดทำ Index และ Abstract. กล่าวคือ เก็บเอาเรื่องที่เกี่ยวกับงานที่ทำ
 ในโรงงานนั้น ที่ปรากฏในวารสารต่าง ๆ ย่อเรื่องเอาแต่ใจความสำคัญให้สั้นเข้าพอที่จะพิมพ์
 ได้ในบัตรแผ่นเดียวหรือไม่เกิน ๒ แผ่น แล้วเก็บรวบรวมไว้ภายในชื่อเรื่องเดียวกัน เมื่อผู้
 มาถึงห้องสมุดต้องการเรื่องใดก็หยิบอ่านได้ทันที โดยไม่ต้องเสาะหาในวารสารแล้วหอบวาร
 สารมากองใหญ่ ซึ่งในกองนั้นพกเอาเรื่องอื่นที่ไม่ต้องการติดมาด้วย เพื่อให้ความสะดวกแก่
 นักวิทยาศาสตร์ นักวิจัย โดยบ่อนเอกสารเหล่านี้ให้ถึงมือ ห้องสมุดได้จัดพิมพ์เรื่องย่อที่มีอยู่
 ในบัตรออกเป็นวารสารรายเดือนแล้วแจกจ่ายไปยังนักวิทยาศาสตร์รายบุคคล อาณาเขตของ
 โรงงานไบเออร์กว้างขวางมาก และเมื่อขยายงานมากขึ้น อาคารที่ทำงานและโรงงานก็กระจาย
 กระจายไปอยู่ที่อื่น ห่างไกลออกไปอยู่ในตำบลต่าง ๆ ถึง ๔ ตำบล การพิมพ์ Abstract แจก

เช่นนี้ ทำให้ผู้ใช้หนังสือที่ทำงานอยู่ห่างไกลจากห้องสมุดไม่ต้องเดินทางมา นอกจากจะเป็นความสะดวกในเวลาดางงานที่ทำงานแล้ว Abstract ที่พิมพ์เป็นเล่มนี้ ยังนำไปอ่านที่บ้านในเวลาดางคนได้ด้วย

การค้นเรื่องราวและประมวลเอกสารทางวิทยาศาสตร์และอุตสาหกรรม เป็นงานเทคนิคที่เจ้าหน้าที่ห้องสมุดจะต้องได้รับการอบรมพิเศษและเจ้าหน้าที่นั้น ๆ จะต้องมีความรู้ทางวิทยาศาสตร์ มิฉะนั้นจะไม่อาจเข้าใจเรื่องราวและถ้อยคำ ซึ่งล้วนแต่เป็นศัพท์เฉพาะในงานห้องสมุดของ โรงงานไบเออร์มี นักวิทยาศาสตร์เป็น เจ้าหน้าที่ที่ทำงานประจำ ประมาณ ๓๐ คน และจ้างทำงานยอเรื่องเป็นพิเศษอีกเป็นจำนวนไม่น้อย ถึงกระนั้นงานประมวลเอกสารก็ยังไม่สมบูรณ์และรวดเร็วพอกับความต้องการ ถึงกับต้องใช้เครื่องจักร IBM ช่วยด้วย ต้นปีต้องค่าใช้จ่ายในการนี้เป็นจำนวนมาก ถึงกระนั้นโรงงานไบเออร์ก็นัดเสียเพราะเห็นว่าจำเป็น

แม้ว่าโรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ ในประเทศเยอรมันจะมีห้องทดลองและห้องสมุดของตนเองแล้ว แต่ก็มิได้พอใจเพียงเท่านั้น โรงงานเหล่านี้ได้เงินปีหนึ่ง ๆ เป็นจำนวนมาก สมทบให้แก่สภากิจ ซึ่งมีหน้าที่สนับสนุนส่งเสริมการวิจัยในสถาบันต่าง ๆ ซึ่งแต่ละแห่งทำโดยเอกเทศและโดยอิสระ ในปี ๑๙๕๙ สภากิจได้งบประมาณ ๕๓๓ ล้านมาร์ค ในจำนวนนี้ได้มาจากบรรดาโรงงานอุตสาหกรรม ๖๖ ล้านมาร์ค สภากิจได้ใช้จ่ายไปในทางซื้อหาเอกสารถึงพิมพ์ให้แก่ห้องสมุดและบริการประมวลเอกสารจากงบประมาณนี้เป็นเงินไม่ใช่น้อย

ในระยที่ประเทศด้อยการพัฒนาทางตะวันออกไกลกำลังเริ่มพัฒนาการอุตสาหกรรม UNESCO ก็ได้สังเกตเห็นความจำเป็นของงาน ประมวลเอกสารทาง วิทยาศาสตร์และ อุตสาหกรรม และได้ช่วยจัดการอบรมบรรณารักษ์ในวิชาให้ เป็นครั้งคราวเสมอ โดยประกาศให้ประเทศต่าง ๆ ในบริเวณเอเชียอาคเนย์ส่งบรรณารักษ์ไปรับการอบรม ณ กรุงเดลี ในปีนี้กำลังจัดใหม่ขึ้นอีก เริ่มเปิดการอบรมตั้งแต่วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน จนถึงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๐ ประเทศไทยได้ส่งบรรณารักษ์ไปร่วมรับการอบรมด้วยทุกครั้ง

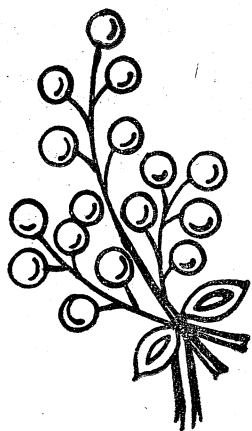
กิจการอุตสาหกรรมของประเทศเราในขณะนี้อยู่ในระยะเริ่มต้น เป็นโชคดีที่กรมวิทยาศาสตร์มีห้องสมุดเป็นปีกแผ่นมาเป็นเวลานาน ได้รวบรวมและเก็บรักษาหนังสือและเอกสารถึงพิมพ์ไว้เป็นอย่างดี จึงพร้อมที่จะสนองความต้องการของอุตสาหกรรมได้ทันที่ซึ่งกำลังได้ก่อกำเนิด

แล้ว ถ้าการอุตสาหกรรมเจริญขึ้น ความต้องการห้องสมุดก็จะเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ แต่การที่จะ
 ให้โรงงานอุตสาหกรรมมีห้องสมุดและการประมวลเอกสารของตนเองดังเช่นโรงงานไบเออร์
 นั้น เป็นไปได้ยากเพราะต้นทุนเปิดค่าใช้จ่ายมากเกินไป โรงงานอุตสาหกรรมมีทุนน้อยและ
 มีผลกำไรไม่มากพอจะยอมไม่อาจจะทำได้ ในการนี้สภาวิจัยก็ได้จัดเตรียมศูนย์บริการเอกสารไว้
 เพื่อสนองความต้องการของโรงงานอุตสาหกรรม

หนังสืออ้างอิง.

1. Bayer — Berichte. Vol. 4, 1959.
2. Jahrbuch der Deutschen Bibliotheken. Vol. 31, 1959. Vol. 32, 1961.
3. สถิติแสดงคุณภาพและปริมาณ ของงานห้องสมุดกรมวิทยาศาสตร์
 พ.ศ. ๒๕๕๓—๒๕๐๖
4. Deutsche Forschungsgemeinschaft, Aufbau und Aufgaben 4th
 Auf. 1960.

หากต้องการ ภาพยนตร์ รูปถ่าย ไปสเตอร์ ถึงระดับสถานที่เกี่ยวกับการนำ
 เทียบ และวัฒนธรรมญี่ปุ่น เพื่อนิทรรศการหรือทัศนศึกษาของโรงเรียน หรือ องค์การต่าง ๆ
 ติดต่อขอ หรือขอยืมได้ตลอดเวลาตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๐๖ (เป็นองค์การที่ท่องเที่ยว
 ของรัฐบาล) ชั้น ๒ ตึกศูนย์การค้าญี่ปุ่นข้างปิ่นเซดไฮเตด ถนนเจริญกรุง ตู้ ป.ณ. ๓๐๓๘

ห้องสมุดนีลสัน เฮย์ส อนุสรณ์แห่ง ความรักแหม่มเจนนี่นีลสัน เฮย์ส

โดย สุทธิลักษณ์ อัมพวันวงศ์

ผู้ผ่านถนนสุรวงศ์เล่มอกคงจะได้สังเกตเห็นอาคารหลังหนึ่งตรงกลางเป็นรูปโดมกลม
สร้างแข็งแรงตามแบบสถาปัตยกรรมโบราณตะวันตก แตกต่างกับอาคารที่อยู่โดยรอบด้านนี้
เด่นเป็นศรีสง่าท่ามกลางเขตที่สงบไป ที่หน้าอาคารหลังนี้มีอักษรชื่อชัดเจนว่า Neilson Hay
Library นั่นคือห้องสมุดนีลสัน เฮย์ส ห้องสมุดเดียวค่าบำรุงแห่งแรกและแห่งเดียวในเมืองไทย
อาคารสถานแห่งนี้ ได้ต้อนรับผู้ภาพสตรีและสุภาพบุรุษจำนวนไม่น้อยจากต่างแดน เช่นเดียวกับ
คนไทยผู้ถือเอาการอ่านหนังสือเป็นความบันเทิงพักผ่อนหย่อนใจที่ชีวิตจะขาดเสียมิได้ เมื่อ
สมาชิกเก่า ๆ จากไปเพราะกลับคืนสู่ประเทศบ้านเกิดของเขา สมาชิกใหม่ ๆ ก็เข้ามาแทนที่
มิวันสิ้นสุด

เมื่อเหยียบย่างเข้าภายในห้องสมุดแห่งนี้ ดึงดูดตาตั้งแรกก็คือคำจารึกเบืองบนผนัง
ของอาคารภายใต้โดม มีข้อความเป็นภาษาอังกฤษเป็นอนุสรณ์แก่แหม่มเฮย์ส แปลความ
ได้ดังนี้

“ห้องสมุดนีลสัน เฮย์ส

อาคารนี้สร้างขึ้นโดยนายแพทย์ ที เฮย์เวิร์ด เฮย์ส เมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๔ เพื่อเป็น
อนุสรณ์แก่เจนนี่ นีลสัน เฮย์ส ภรรยาผู้เป็นแรงจิตใจและดำรงอยู่นานถึง ๒๕ ปี คือปี พ.ศ.
๒๔๓๘—๒๔๖๓ ในสัปดาห์ห้องสมุดกรุงเทพ ฯ ซึ่งตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๒”

ห้องสมุดแห่งนี้สร้างอยู่ในเนื้อที่ประมาณ ๒ ไร่เศษ บรรยากาศภายในห้องสมุด
เต็มไปด้วยความสงบเงียบและสันติสุข คล้ายกับห้องสมุดบางแห่งในประเทศแถบยุโรป ก
ต้อนรับด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใสและเป็นกันเองของหม่อมราชวงศ์ณภาวี ลีวิจิตร ซึ่ง
บรรณารักษ์คนไทยคนแรกของห้องสมุดนี้ ช่วยเพิ่มเติมหนังสือผู้เข้าไปเยือนอีกไม่น้อย

ห้องสมุดนี้เนื้อที่เพียงห้องเดียวเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า นับเป็นห้องสมุดขนาดกลาง และมุ่งหมายสร้างให้เป็นอาคารที่ใช้เป็นห้องสมุดอย่างแท้จริง ดังที่นำฉันทน์ใจที่สุดเกี่ยวกับแบบแปลนห้องสมุดนี้ คือ ภายในอาคารนี้มีช่องระบายความชื้นขนาดเท่าตัวคน โดยเดินเฉพาะตัวโดยรอบด้าน เมื่อเปิดแผ่นซีเมนต์กั้นคกมทพพในห้องในช่องระบายความชื้นออก จะได้พบบ่อดีเมนต์ใหญ่มาเต็มอยู่ภายในพื้นห้องสมุดนี้ ซึ่งน่าจะสันนิษฐานว่าเป็นวิธีหนึ่งที่ช่วยให้ภายในห้องสมุดนี้เย็นสบาย โดยมีต้องใช้เครื่องปรับอากาศ ตู้หนังสือโดยมากฝังอยู่ในผนังอาคารถัดจากช่องระบายความชื้น เครื่องเรือนแบบโบราณ โคมไฟฟ้าซ้อห้อยย้อยจากเพดานและเสากลมภายในห้องช่วยเพิ่มบรรยากาศน่าสบายให้แก่สถานที่

ห้องสมุดนี้อาจจะแบ่งเนื้อที่ห้องออกได้เป็น ๓ ตอน คือ ตอนทางเข้าคือตรงกลางอาคารมีโต๊ะบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ขายรับหนังสือตั้งอยู่ใกล้ประตูด้านหลัง ทางด้านขวามือหนังสือเพิ่มเติมจากตู้ที่อยู่ในผนังวางเรียงเป็นแถว หนังสือที่อยู่ในตู้จัดเรียงตามลำดับเลขหมู่แบบดิวอี้ มีโต๊ะเก้าอี้สำหรับให้อ่านหนังสือ แม้ตู้หนังสือจะเป็นตู้แบบมีกระจกแต่ก็ไม่ได้ได้ถูกแจ๊ค ด้านซ้ายเป็นห้องอ่านวารสาร มีโต๊ะเก้าอี้สำหรับอ่าน ด้านหลังห้องสมุดใกล้ที่ขายรับหนังสือมีประตูออกไปสู่ทางเดินซึ่งนำไปสู่อาคารไม้ ๒ ชั้นอีกหลังหนึ่ง ชั้นล่างตอนนอกใช้เป็นที่ห้องสมุดสำหรับเด็ก และตอนในเป็นห้องสมุดซึ่งมีหนังสือภาษาเดนมาร์กด้วย ชั้นบนเป็นที่อยู่ของครอบครัวบรรณารักษ์ ระหว่างตึกห้องสมุดนี้คือ เฮย์ส และห้องสมุดเด็กมีสวนเล็กๆ หนุ่ยที่สวนนี้เขียวชอุ่ม หากใช้เป็นที่อ่านหนังสือด้วยก็คงจะสบายไม่น้อย

ประวัติห้องสมุดนิลสัน เฮย์ส

แม้ว่าห้องสมุดนิลสัน เฮย์ส จะเพิ่งตั้งขึ้นไม่นานนี้ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๕ เพื่อเป็นอนุสรณ์แห่งความอาลัยรักหม่อมเฮย์ส (มิลด์ฮิลด์ เจนนี่ นิลสัน เฮย์ส) ภรรยา นายแพทย์ ที. เฮย์ส เฮย์ส ซึ่งเป็นเวลาเพียง ๔๒ ปี ล่วงมาแล้วก็ตาม แต่การก่อตั้งห้องสมุดนี้ยังมีประวัติอันหลังไปไกลถึงเกือบร้อยปีทีเดียว ดังที่ควรค่าแก่การสนใจอย่างยิ่ง ก็คือ ห้องสมุดนี้เกิดขึ้นจากกำลังกายและกำลังใจของบรรดาสตรีชาวต่างประเทศที่พำนักในเมืองไทย แม้ในปัจจุบันห้องสมุดแห่งนี้ก็ยังดำเนินการโดยสตรีล้วนทั้งคณะกรรมการห้องสมุด บรรณารักษ์ และเจ้าหน้าที่ของห้องสมุดทั้งหมด

ก่อนที่จะกล่าวถึงการจัดตั้งห้องสมุดนี้ ควรจะได้อธิบายถึงสมาคมสตรี Ladies Bazaar

Association ซึ่งมีลอร์ดัมพ์พันร้อยอย่างใกล้ชิดกับการจัดตั้งห้องสมุด ดํมาคมหนองชนเมืองนท
มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๐๙ เป็นลํมาคมการกุศลที่เมื่อเริ่มแรกได้จัดหารายได้มาบำรุงกิจการของคณ
มิชชันนารีเพร็ดไบทีเรียน เมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๑๑ ดํมาคมนี้ได้จัดงานออกบ้านเล
เงินได้ ๕๕๐ บาท และได้ใช้เงินนี้จัดตั้งห้องสมุดสตรีสำหรับให้ยืมหนังสือ (Ladies Circulating
Library) ขึ้นในจังหวัดพระนคร

ในการประชุมของดํมาคมสตรี Ladies' Bazaar Association เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม
พ.ศ. ๒๔๑๒ ได้มีมติให้จัดตั้งดํมาคมห้องสมุดสตรีกรุงเทพ ฯ (Bangkok Ladies' Library
Association) ขึ้นพร้อมทั้งได้วางระเบียบข้อบังคับของดํมาคมไว้ ในบรรดาสตรีที่ลงนามกษ
ดํมาคมนมชาวอเมริกัน ๓๐ คน คือ

Mrs. S.B. Bradley

Miss S.A. Bradley (Mrs. Marion Cheek)

Mrs. S.E. Carrington

Mrs. M.M. Dean

Miss. A.M. Fielde

Mrs. A.A. George

Mrs. H.M. House

Mrs. E.D. McDonald

Mrs. S.J. Smith

และชาวอังกฤษ ๓ คน คือ

Mrs. K.S. Ames

Mrs. F. Campbell

Mrs. E. Graham

ตั้งแต่วินิจฉัยจนถึงเดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๑๖ ดํมาคมห้องสมุดได้รับความช่วยเหลือ
ทางการเงินจากดํมาคมสตรี Ladies' Bazaar Association แต่ต่อมาดํมาคมนักสลายตัว
ได้มีการเก็บค่าบำรุงห้องสมุดจากสมาชิก เริ่มแรกทีเดียวสมาชิกตลอดชีพเสียค่าบำรุง ๕๐ บาท
และสมาชิกธรรมดาเสียค่าบำรุงปีละ ๘ บาท ค่าบำรุงนี้เปลี่ยนไปตามกาลสมัย

หลังจากที่แรกตั้งห้องสมุดได้ประมาณ ๒ ปี ห้องสมุดอยู่ในบ้านของพวกมิชชันนารีแบบดีดด์ ใน พ.ศ. ๒๔๓๔ ได้ย้ายไปอยู่ในโบสถ์ของพวกโปรเตสแตนต์ ซึ่งสร้างขึ้นในที่ดินซึ่งพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวพระราชทาน และตั้งอยู่ที่นั่นเป็นเวลาหลายปีโดยไม่ต้องเสียค่าเช่าแต่อย่างใด จนกระทั่งปลายปี พ.ศ. ๒๔๓๓ ด้มาคมห้องสมุดเกือบจะเลิกตั้ง แต่ได้กลับฟื้นตัวขึ้นอีกครั้งหนึ่งเมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๔๓๗

ดังนั้นการให้ บริการ นั้นแต่เดิม ห้องสมุด เปิดทำการ ด้ปด้าห์ ละครั้ง และ ด้มาชิก ของ ด้มาคมห้องสมุดผลัดเปลี่ยนกันทำหน้าที่บรรณารักษีกิตติมศักดิ์ ได้มีการจ้างเต็มย่นห้องสมุด เป็นครั้งแรกเมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๔๐ และตั้งแต่นั้นมาห้องสมุดก็เปิดทำการด้ปด้าห์ละ ๓ วัน ตั้งแต่เวลา ๑๖.๐๐ น. ถึง ๒๓.๐๐ น.

ในเดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๔๔๓ มิสเตอร์ เจ ซี เนย์เลอร์ ทนายความได้ซื้อเพื่อให้ ห้องสมุดอาศัยอยู่ชั้นล่างในบ้านของเขา ที่ถนนเจริญกรุงเมื่อเดือน พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๔๓ จนกระทั่งต้นเดือนกันยายน ๒๔๔๗ ห้องสมุดต้องเสียค่าเช่าห้องให้แก่ มิสเตอร์เนย์เลอร์ เดือน ละ ๕๐ บาท เมื่อย้ายเข้ามาอยู่ในที่ใหม่ห้องสมุดเปิดทำการทุกวันเว้นวันอาทิตย์

ในเดือนมกราคม พ.ศ. ๒๔๕๒ ห้องสมุดต้องย้ายที่ออกไปอยู่ในอาคารเดียวกับบริษัท Falck & Beidek ในตรอกธนาคารชาร์เตอร์ แบงค์ โดยเสียค่าเช่าเดือนละ ๘๐ บาท

ในเดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๔๕๔ ห้องสมุดเปลี่ยนชื่อใหม่โดยตัดคำว่า “สัตว์” ออก เพราะก่อให้เกิดความเข้าใจผิดว่าเป็นห้องสมุดเฉพาะสัตว์ คงเหลือเพียง “ด้มาคม ห้องสมุด กรุงเทพฯ”

ในระยะนี้แม้ว่าห้องสมุดจะได้รับเงินค่าบำรุงจากด้มาชิก แต่ก็ยังพึ่งตัวเองไม่ได้ มิสซิสเจนนี นิลสัน เฮย์ส ได้จัดงานออกวันหารายได้เป็นการใหญ่ แต่กระนั้นก็ตามค่าเช่า เดือนละ ๘๐ บาท นับว่าเป็นภาระอันหนักของห้องสมุด หลังจากปรึกษาหารือกัน มิสซิส เฮย์ส แคมเบต เสนอโครงการหาทุนมาซื้อที่ดินเพื่อปลูกสร้างอาคารห้องสมุดให้ถาวร ด้มาคมห้องสมุดกรุงเทพฯ เห็นชอบกับโครงการนี้จึงได้ทำการออกพันธบัตรเงินกู้ เพื่อซื้อที่ดินถนนสุรวงศ์ และเริ่มทำแปลนห้องสมุด ใน พ.ศ. ๒๔๕๗ ด้มาคมห้องสมุดกรุงเทพฯ ก็ด้มาารถเป็นเจ้าของที่ดินเป็นเงิน ๔,๗๘๒ บาท และอาคารห้องสมุดราคา ๗,๒๕๐ บาท และผ่อนใช้เงินคืนเป็นประจำทุกปี โดยวิธีการจัดหาเงินรายได้จากงานออกวัน

ในเดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๖๓ สยามคหังสมุดกรุงเทพ ฯ ได้ประกาศความสูญเสียอันยิ่งใหญ่ด้วยมรณกรรมของแฮมมีย์เฮลด์ ซึ่งเคยเป็นนายกสมาคมมาถึง ๕ ครั้ง และเป็นกำลังสำคัญของสยามคหังสมุดกรุงเทพ ฯ ติดต่อกันมาเป็นเวลาถึง ๒๕ ปี แฮมมีย์เฮลด์ได้ทุ่มเทชีวิตจิตใจให้แก่งานห้องสมุดที่เธอรักและเป็นกำลังในการหาเงินมาผ่อนชำระหนี้จนหมดสิ้น

นายแพทย์เฮลด์ผู้สามีจึงใคร่จะสร้างอนุสรณ์อย่างหนึ่งให้แก่ภรรยาที่รัก และเห็นว่าไม่มีสิ่งใดเหมาะเท่ากับการสร้างอาคารใหม่สำหรับห้องสมุด ซึ่งตลอดชีวิตส่วนใหญ่ของภรรยาได้ทุ่มเทเวลาไปเพื่อดังเดิรมการอ่านหนังสือ ดังนั้นนายแพทย์ผู้ใจจึงได้สร้างอาคารห้องสมุดที่ล้วยงามทันสมัยหลังหนึ่ง คืออาคารในปัจจุบัน เพื่อเป็นอนุสรณ์แห่งความอาลัยรักภรรยาเงิน ๗๕,๐๐๐ บาท และเปิดใช้เมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕ และได้เปลี่ยนชื่อห้องสมุดมาเป็น “ห้องสมุดนิลสัน เฮลด์” ตามนามภรรยาของเขา

นายแพทย์เฮลด์ได้ถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๗ ห้องสมุดนิลสันเฮลด์ ได้รับเงินผลประโยชน์หนึ่งในสี่ของทรัพย์สินมรดกของเขา เป็นมูลค่าประมาณ ๗๗๐,๐๐๐ บาท ตามพินัยกรรมของนายแพทย์เฮลด์ระบุให้ห้องสมุดใช้เงินผลประโยชน์ที่เกิดจากเงินทุนจำนวนนี้ ซึ่งทำให้ห้องสมุดสามารถเลี้ยงตัวเองได้ และสามารถซื้อหนังสือมาเพิ่มเติมจ้างคนทำงานมาประจำ นับว่าห้องสมุดนี้เป็นตัวอย่างของความวิริริและปฏิบัติงานอย่างตั้งใจจริง และเป็นผลสำเร็จด้วยความสามารถของสตรี ในบรรดาประธานกรรมการห้องสมุดที่ดำรงของเธอเป็นที่ยูจักนอกจากแฮมมีย์เฮลด์ ซึ่งดำรงตำแหน่งนี้ถึง ๓ สมัย แล้วยังมีมิสซิดแบรดเลย์ มิสซิดลัมมิ และมิสซิด บี แมคฟาแลนด์ เป็นต้น ผลัดเปลี่ยนกันเป็นประธานกรรมการ

ห้องสมุดนิลสัน เฮลด์ ในปัจจุบัน

ในปัจจุบันห้องสมุดนิลสัน เฮลด์ ดำเนินการโดยมีคณะกรรมการสตรี ๑๒ คน คือ

Patricia Marshall	ประธานกรรมการ
Joanne Sanders	รองประธาน
Dorothy Delacour	เหรัญญิก
Beverly Dunning	เลขานุการ
Oighrig E. Anderson	กรรมการ

Harriet Cavallon

กรรมการ

Fay Knul

”

“Johny” Pritchard

”

Virginia P. Schickele

” (ลาออก)

Joyce Smith

”

Irene Tanbunyuen

”

Ursula Trub

”

กรรมการเหล่านี้เลือกจากสมาชิกในการประชุมใหญ่โดยวิธีลงคะแนนเสียง คณะกรรมการประชุมกันเดือนละ ๒ ครั้ง คือ วันพุธต้นเดือนและกลางเดือน เจ้าหน้าที่ห้องสมุดมี ๔ คน คือ บรรณารักษ์ ได้แก่หม่อมราชวงศ์หญิงนภาจรี ดิริสิงห์ ผู้ช่วยบรรณารักษ์ และ เสมียน ๒ คน นอกจากนั้นมีการโรง ๑ คน และคนทำสวนอีก ๑ คน บรรณารักษ์ได้เรียนวิธีการต่างๆ จากบรรณารักษ์ คนก่อน ซึ่งเป็นชาวต่างประเทศ จนสามารถ จัดดำเนินการห้องสมุด ได้อย่างดียิ่งหน้าของบรรณารักษ์ คือตัดดินการไ้เงิน ดังหนังสือ ดูแดหนังสือจ่ายออกและรับเข้า จัดหมู่หนังสือและทำบัตรรายการ ดูแดการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และจัดทำรายงานประจำปีเสนอ คณะกรรมการ รายได้ของห้องสมุดในปัจจุบันนอกจากจะได้รับจากเงินผลประโยชน์จากเงินทุนของนายแพทย์นีลสัน เฮยส์ ซึ่งฝากไว้ ณ ธนาคารในสหรัฐอเมริกาและอังกฤษแล้ว ยังมีเงินทุนอีกส่วนหนึ่งฝากธนาคารในประเทศไทยไว้เพื่อหาผลประโยชน์ และเงินค่าบำรุงจากสมาชิก รายได้ทั้งหมดนี้เป็นเงินประมาณปีละสองแสนบาท ห้องสมุดได้ใช้จ่ายไปในการจัดซื้อหนังสือวารสาร จ้างคนทำงาน ซ่อมแซมหนังสือและซ่อมแซมสถานที่

หนังสือทั้งหมดในห้องสมุดมีประมาณหมื่นเศษ เป็นภาษาอังกฤษทั้งนั้น หนังสือส่วนใหญ่นี้เป็นประเภทนวนิยายใหม่ๆ เรื่องลึกลับ ตำราเคมีจำนวนน้อย เช่น ประเภทชีวิตประวัติท่องเที่ยว ประวัติศาสตร์ การเมือง หนังสือที่มคุณค่ามากที่สุดในห้องสมุดนี้คือ หนังสือที่เกี่ยวกับเมืองไทย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นหนังสือหายากเป็นส่วนมาก เช่น Bangkok Calendar และ Siam Repository และ Burneys Papers เป็นต้น หนังสืออ้างอิงที่สำคัญ Encyclopedia Britanica, Columbia Encyclopedia, Collier, s Encyclopedia และหนังสือพจนานุกรมและ Atlas เป็นต้น นอกจากนั้นหนังสือปกกระดาษที่มอบบริจาคให้ ห้องสมุดได้เก็บตังแต่หนังสือภาพ

จนถึงหนังสือสำหรับเด็กวัยรุ่น หนังสืออ้างอิง เช่น Child Craft และ Book Of Knowledge หนังสือภาษาเดนมาร์กมีจำนวนมากและเย็บปกสวยงาม เฉพาะหนังสือภาษาเดนมาร์กคนจำนวนมากสนใจเป็นพิเศษเป็นผู้จัดหาหนังสือมาเอง และฝากให้อยู่ในความดูแลของห้องสมุด หนังสือทั้งหมดจัดแบบหึ่งเปิดให้สมาชิกเลือกหยิบได้ตามชอบใจ

วารสารจำนวนมากที่ห้องสมุดจัดหา เป็นวารสารชนิดที่นิยมอ่านกันแพร่หลายส่วนใหญ่สำหรับสุภาพสตรี เช่น Vogue, McCall, Ladies Home journal, Holiday วารสารอื่นๆ มี Readers Digest, Time, Illustrated London News, National Geographic Magazine, Life เป็นต้น วารสารเหล่านี้ให้อ่านภายในห้องสมุดเท่านั้น เมื่อวารสารเก่าล่วงเวลาแล้ว ห้องสมุดได้นำออกวางขายแก่สมาชิกในราคาเยา เฉลี่ย ๓ บาท ถึง ๖ บาท ตามแต่ชนิดของวารสาร

แต่ละเดือนห้องสมุดซื้อหนังสือประมาณ ๖๐ เล่ม จากสหรัฐอเมริกาและอังกฤษ แห่งละครั้งจำนวน เป็นเงิน ประมาณ ๔๐๐๐ - ๕๐๐๐ บาท

การจัดหมู่หนังสือสำหรับห้องสมุดนี้ใช้แบบดิวอี้ นอกจากนวนิยายใช้เพียงอักษรย่อชื่อผู้แต่งและเลขหนังสือจาก Cutter-Sanborn Table บัตรรายการแยกไว้ตามชนิดของบัตร มี ๓ ชนิดด้วยกันคือ บัตรผู้แต่ง บัตรชื่อเรื่อง และ บัตรเรื่อง

สมาชิกทั้งหมดของห้องสมุดมีประมาณ ๕๐๐ คนเศษ ประกอบด้วย

๑. สมาชิกกิตติมศักดิ์

๒. สมาชิกตลอดชีพ เสียค่าบำรุง ๒๐๐๐ บาท

๓. สมาชิกสามัญ เสียค่าบำรุงปีละ ๒๐๐ บาท หรือ ๖ เดือน ๑๐๐ บาท

ขอยืมหนังสือเก่าได้คราวละ ๒ เล่ม และหนังสือใหม่ ๒ เล่ม รวม ๔ เล่ม

๔. สมาชิกดัดแปลง (Modified subscriber) เสียค่าบำรุงปีละ ๗๐ บาท ขอยืมหนังสือเก่าได้ ๒ เล่ม

๕. สมาชิกเด็ก เสียค่าบำรุงปีละ ๖๐ บาท ขอยืมหนังสือเก่าได้ ๒ เล่ม ใหม่ ๓ เล่ม

หนังสือใหม่ขอยืมได้ในกำหนด ๒ สัปดาห์ หนังสือเก่า ๔ สัปดาห์ หนังสือที่ยืมเกินกำหนดเวลาเสียค่าปรับวันละ ๕๐ สตางค์ ต่อเล่ม หนังสือหายต้องเสียค่าปรับเต็มราคา ถ้าเป็นหนังสือใหม่ ถ้าเป็นหนังสือเก่าเสียครึ่งราคา

นอกจากนี้ห้องสมุดมีสมาชิกพิเศษ โดยคณะกรรมการเป็นผู้คัดเลือกจากลูกครึ่งที่ยากจนและต้องเป็นคนโสดหรือหม้ายที่ไม่มีใครเลี้ยงดู โดยอนุญาตให้อ่านหนังสือได้โดยมิต้องเสียค่าบำรุงปีละ ๓ คน

ห้องสมุดเปิดบริการแก่สมาชิกเป็นประจำทุกวัน ยกเว้นวันหยุดราชการในโอกาสต่าง ๆ กำหนดวันเปิดดังนี้

วันจันทร์ — วันศุกร์	เปิด	๘.๐๐ น. — ๑๒.๐๐ น. และ ๑๖.๓๐ น. — ๑๘.๐๐ น.	และ
วันเสาร์	เปิด	๘.๐๐ น. — ๑๒.๓๐ น.	
วันอาทิตย์	เปิด	๑๐.๐๐ น. — ๑๒.๐๐ น.	

สมาชิกส่วนใหญ่ของห้องสมุดนี้เป็นชาวต่างประเทศ สถิติการจ่ายหนังสือให้ยืมประมาณวันละ ๒๐๐ เล่ม สมาชิกมีสิทธิเลือกหนังสือที่ยากอ่านเพื่อให้บรรณารักษ์จัดซื้อสถิติการอ่านหนังสือของสมาชิกแสดงให้เห็นถึงความสนใจการอ่านหนังสือเพื่อความบันเทิงเป็นส่วนใหญ่ เป็นที่เชื่อได้ว่าห้องสมุดนี้จะดำรงอยู่ชดชวยถาวรเท่าที่การอ่านหนังสือยังคงเป็นความรื่นรมย์ใจอย่างหนึ่งซึ่งชีวิตจะขาดเสียมิได้

ถ้าท่านสามารถจะเลือกอะไรได้สักอย่างหนึ่ง ท่านจะเลือกเอาความมั่งคั่ง สมบูรณ์ หรือ สุขภาพที่ดี บางครั้งเราก็ไม่รู้สีกว่า สุขภาพที่ดีนั้นเป็นสิ่งที่มีคุณค่ามากเพียงไร จนกระทั่ง เราล้มป่วยแล้ว เราก็จะยินดีสละอะไร ๆ มากมาย เพื่อจะได้หายเป็นปรกติอีก

จากหนังสือ ศิลปหัตถกรรมนักเรียน ปี ๒๕๐๔

ซึ่งพิมพ์ข้อความจากเอกสารของโรงพยาบาลมิชชั่น

Neilson Hays Library; a loving memorial
for Mrs. Jennie Neilson Hays

by *Suthilak Ambhamong*

Neilson Hays Library; the only subscription library in Thailand is situated on Surivongs Road. It welcomes foreigners as well as Thai nationals, who regard reading as their life-long recreation.

The construction of the building was started in 1921 by Dr. T. Heyward Hays. He intended it to serve as memorial to his wife Jennie Neilson Hays, who had devoted most of her time organizing the library. However, the history of the library goes back far beyond that date. It was originated from the endeavour and perseverance of many foreign ladies residing in Thailand. Even now the library is still operated by an all woman body. M.R. Napachari Sirisingh is the librarian. She has one assistant and two clerks. The library committee for this year comprises the following distinguished ladies namely Patricia Marshall (President), Joane Sanders, Dorothy Delacour, Beverly Dunning, Oighrig E. Anderson, Harriet Cavallon, Fay Knul, "Johny" Pritchard, Virginia P. Schickele, Joyce Smith, Irene Tanbunyuen and Ursala Trub.

The library has a collection of over 20,000 English books, mostly novels and mysteries. There is a small collection of travel books, books on history and politics. The most precious books in this library are in the Thailand collection comprising rare books e.g. The Bangkok Calendar, Siam Repository and Burney's papers. There is also a representative reference collection. The collection of Danish books, all nicely bound and the children library are housed in a separate building. The library also provides its members with popular magazines, which are not allowed to be taken out.

The library spends 4,000 to 5,000 bahts each year for the purchase of new books from the United States and England. This sum comes from the yearly interest from the fund set up by Dr. Hays himself.

Dewey Decimal Classification has been adopted, and there are 3 catalogs : author, title and classified.

Members of the library fall into 5 categories

1. Honorary members
2. Life members. Subscription rate : 2,000 bahts.
3. Members. Subscription rate : 200 bahts annually or 100 bahts for 6 months. The subscription entitles them to borrow 2 old books and 2 new at a time.
4. Modified members. Subscription rate : 70 bahts annually. The subscription entitles them to borrow 2 old books at a time.
5. Children members. Subscription rate : 60 bahts annually. The subscription entitles them to borrow 2 old books and 1 new at a time.

Each new book is circulated for two weeks and old ones for four weeks. A fine is charged for overdue books at the rate of 50 stangs per day.

The library is open everyday except on national holidays : Monday through Friday from 9:00 a.m. to 12:00 a.m. and 4:30 p.m. to 7.00 p.m.; Saturday from 9:00 a.m. to 12:30 a.m.; Sunday from 10:00 a.m. to 12:00 a.m.

The number of books circulated each day totals 200 volumes. Each member can submit suggestions for books of his preference. The circulation statistics show greatest interest in recreational readings than non-fiction. The service of this library will certainly continue as long as reading is still an enjoyment in life.

การสอนวิธีใช้ห้องสมุดแก่นักเรียน

สุข พงษ์สถิตย์

คำนำ ก. เมื่อไม่นานมานี้ ศาลาอเมริกันได้รับฟิล์มสตริปใหม่จาก สหรัฐอเมริกา & มันได้จัดทำรายการให้ชื่อ “ลำดับการสอนวิธีใช้ห้องสมุดแก่นักเรียน” ขึ้น & ครั้งในการนี้ต้องแปลคำอธิบายสั้น ๆ นี้ออกเป็นภาษาไทย เพื่อใช้ในรายการนั้น ๆ ปรากฏว่าผู้มาร่วมในรายการต่างพอใจกันทั่วไป เพื่อให้เป็นประโยชน์มากขึ้น จึงได้แก้ไขเพิ่มเติมบ้าง ฟิล์มสตริปเหล่านี้ศาลาอเมริกันให้โรงเรียนต่าง ๆ ยืมไปใช้ได้

ข. ฟิล์มสตริปชุดนี้จัดทำขึ้นเพื่อแนะนำและอธิบายความรู้เรื่องห้องสมุดเบื้องต้นทศวรรษจึงอาจจะยังไม่ละเอียดถี่ถ้วนทุกอย่าง ครูและบรรณารักษ์ผู้สอนอาจจะเพิ่มเติมเขาได้ยิ่งเมื่อคิดว่าจัดทำขึ้นเพื่อใช้แก่นักเรียนในอเมริกา แต่นำมาใช้สอนแก่นักเรียนไทยแล้ว การใช้อุปกรณ์ชุดนี้จะได้ประโยชน์มากขึ้น ก็เมื่อได้มีการเตรียมการให้เหมาะสม เช่นจัดหนังสือไทยที่ใกล้เคียงกับเนื้อเรื่องมาใช้ประกอบ และใช้อยู่เสมอ ๆ จนเกิดความชำนาญ

อย่างไรก็ดี การพยายามจัดรายการ “ลำดับการสอนวิธีใช้ห้องสมุดแก่นักเรียน” ครบถ้วนความมุ่งหมายหลายอย่าง คือ

๑. ดึงเสริมการใช้ห้องสมุดโรงเรียน ให้นักเรียนใช้ให้มากขึ้น
๒. ให้ทราบว่าใช้ที่โรงเรียนเป็นแล้ว ไปใช้ที่อื่นก็ใช้ได้เหมือนกัน
๓. ช่วยให้นักเรียนมีความรู้กว้างขวาง เรียนจากหนังสือหลายเล่ม

๔. ใช้เป็นเครื่องมือขมหมหอมห้องสมุด ประชุมครูอาจารย์ผู้บริหารเพื่อสนับสนุนงาน

๕. แนะนำอุปกรณ์ชุดนี้แก่ครูบรรณารักษ์ เพื่อจะได้ยืมไปใช้

๖. แนะนำผลการผลิตอุปกรณ์การสอน คืออาจนำไปดัดแปลงทำขึ้น

หนึ่ง การจัดแปลคำอธิบายภาพขึ้น ก็เพื่อประหยัดเวลานำไปใช้ได้โดย เพียงแต่ดัดแปลงบางแห่งให้เหมาะสมแก่ผู้จะศึกษา ถ้าต้องการ จึงหวังว่าอุปกรณ์ชุดนี้จะอยู่ในความทรงจำของท่าน และเมื่อถึงโอกาสที่ต้องการใช้ ก็จะมีนึกได้และนำไปใช้เป็นประโยชน์ต่อไป

เมื่อนึกถึงว่า ห้องสมุดเป็นคลังสรรพวิทยาการ เป็นที่รวมครูอาจารย์ ค่ำต้วจารย์ นักปราชญ์ ราชบัณฑิต แต่ห้องสมุดจึงมีท่านดังกล่าวอยู่แห่งละหลายพันคน คือในรูปผู้แต่งหนังสือ หนังสือแต่ละเล่มบรรจุความคิด ความฉลาดของท่านเอาไว้ เพื่อบุคคลผู้ต้องการความรู้ความฉลาด จะได้ไปศึกษาค้นคว้าเอาได้เมื่อต้องการ

การที่จะศึกษาค้นคว้าได้สะดวก จำจะต้องรู้จักวิธีใช้ห้องสมุด การใช้ห้องสมุดเป็นจึงควรมีประจำอยู่ในตัวนักเรียนทุกคน เหมือนทุกคนต้องรู้จักคิดเลข เพื่อที่จะให้เข้าใจได้ง่าย ไม่หนักเกินไป ได้แบ่งการอ่านออกเป็น ๔ บท คือ ๑-๒-๓-๔

ส่วน ๑ เรื่องคำแนะนำการใช้บัตรรายการ

๑. คำแนะนำการใช้บัตรรายการ
๒. เขียนโดย ชาร์ล เบอร์กวอดด์ กับ เซอร์วิน เอด. กลาสเนอร์
๓. ห้องสมุด - ประตูเปิดไปสู่การผจญภัย
๔. เดียวก่อน ต่อไปฉันจะอ่านหนังสืออะไรอีก ?
๕. เราต้องดูตัวอีก.....และเลือกเอาเล่มใดเล่มหนึ่ง.....
๖.หรือมีฉนั้น เราก็ขอคำแนะนำจากบรรณารักษ์
๗.ถ้าบรรณารักษ์ไม่อยู่
๘. แล้วจะทำอย่างไร ?

๑. มีอีกวิธีหนึ่ง ที่จะช่วยให้ท่านหาหนังสือได้ คือ.....
๓๐.โดยวิธีใช้บัตรรายการ
๓๑. ถ้าเราจะเปรียบเทียบบัตรรายการเช่นกับบ้านหลังหนึ่ง.....
๓๒.เราก็จะแปลความว่า ครอบครัวในบ้านนั้นมีสมาชิก ๓ คน
๓๓.ถ้าเราลองไปเยี่ยมสมาชิกครอบครัวคนที่หนึ่งดูซิ
๓๔. สมาชิกคนทีหนึ่ง คือ บัตรผู้แต่ง
๓๕. เขามีรายการต่าง ๆ มากมายเตรียมไว้เพื่อให้เราใช้
๓๖. นี่เป็นลักษณะบัตร ชื่อผู้แต่งอยู่ตอนบน
๓๗. บัตรผู้แต่ง ให้รายการอะไรแก่เราบ้าง ?
๓๘. บรรทัดแรกของบัตรผู้แต่ง จะบอกชื่อบุคคลผู้ที่เขียนหนังสือนี้ให้แก่เรา
๓๙. บัตรผู้แต่ง ให้รายการเช่นเดียวกับที่ปรากฏอยู่ในหน้าชื่อหนังสือ
๔๐. ผู้แต่ง คือบุคคลผู้เขียนหนังสือนี้
๔๑. บัตรผู้แต่ง ยังให้รายละเอียดอย่างอื่นอีกมาก
๔๒.อันไหนเป็นข้อหนังสือ
๔๓. เราสามารถจะทราบชื่อผู้เขียน ภาพประกอบ ปิทัพิมพ์ และจำนวน หน้าของหนังสือด้วย
๔๔. ใครคือ ๑. ผู้เขียนภาพประกอบ ๒. สำนักพิมพ์ ๓. ปีพิมพ์ และหมายความว่าอย่างไร ?
๔๕. ภาพประกอบโดย อันเดรีย แอมโบรด ผู้เขียนภาพประกอบคือ ผู้วาดภาพสำหรับหนังสือนี้ บริษัท ฟาร์เลย์แอนด์โก สำนักพิมพ์ คือผู้จัดพิมพ์หนังสือออกจำหน่าย ๑๙๖๒ ปีพิมพ์ บอกให้เราทราบว่าหนังสือนี้พิมพ์ที่ไหน
๔๖. เรายังให้เรื่องราวย่อ ๆ ของหนังสือแก่เราด้วย
๔๗. จงเอาบัตรทั้งสองนี้ เปรียบเทียบกันดูว่า มีอะไรแตกต่างกันบ้าง
๔๘. สิ่งที่แตกต่างกัน คือ มีข้อหนังสือเพิ่มขนบนบัตร

๒๙. บัตรผู้แต่ง เริ่มด้วยนามสกุลของผู้แต่ง
บัตรชื่อหนังสือ เริ่มด้วยชื่อของหนังสือ
๓๐. แจกคืนใจเรื่องจรด เขาไม่รู้จักชื่อหนังสือเกี่ยวกับจรดเล่มใดเลย
เขาควรจะทำอย่างไร จึงจะหาหนังสือเรื่องจรดได้ ?
๓๑. บัตรรายการยังแจกวัดตามให้ เพื่อให้หาหนังสือได้
๓๒. วัดตาม ที่จะหาหนังสือใดคือ หาตามหัวเรื่อง ไม่จำเป็นต้องรู้
ผู้แต่งหรือชื่อหนังสือ
๓๓. วัดตามนี้ ที่จะหาหนังสือเล่มใดเล่มหนึ่งก็คือ การใช้บัตรหัวเรื่อง
๓๔. บัตรรายการ ช่วยให้เราหาหนังสือที่ต้องการได้ ๓ วิธี
ท่านบอกชื่อบัตรเหล่านี้ตามลำดับได้หรือไม่ ?
๓๕. แจกค้นหาหนังสือได้ตามต้องการ โดยใช้บัตรหัวเรื่อง ค้นหา
๓๖. — ๑ ๒ —

มวณที่ ๒. เรื่องการแบ่งหมวดหมู่แบบทศนิยมดิวอี้

๑. อธิบายการแบ่งหมวดหมู่แบบทศนิยมดิวอี้
๒. เขียนโดย ชาร์ล เบอร์ก วอดส์ กับ เซอร์วิน เอด์ กดาลเนอร์
๓. ทนทานก็ถามว่าหาหนังสือเล่มที่ต้องการได้ ...
๔. — — — ท่านแปลกใจไหมว่า ทำไมหนังสือเล่มหนึ่งจึงเอาไว้ตรงนั้น
๕. ถ้าท่านอ่านบนด้นหนังสือ ท่านเห็นว่ามีอะไรบ้าง ?
๖. ชื่อหนังสือ ชื่อผู้แต่ง ชื่อสำนักพิมพ์
๗. เลขหมายความว่าอะไร ? หนังสือที่บ้านท่านมีเลขอย่างนี้ไหม ?
๘. ท่านเห็นความสัมพันธ์ระหว่างชั้นหนังสือ กับ เลขหมู่หรือเปล่า ?
๙. เรามองดูชั้นอื่นกันต่อไป
๑๐. ท่านเห็นความสัมพันธ์กันอีกหรือเปล่า ?
๑๑. ถูกแล้ว หนังสือเขาได้ไว้ตามลำดับวิชาต่าง ๆ

๑๒. การลำดับคำวิชาเหล่านี้ มีเหตุผลดังจะได้อธิบายต่อไป
๑๓. ก่อนอื่น มนุษย์เริ่มคิดถึงตัวเองก่อน และแปลกใจว่า ทำไมเขาถึงได้มาอยู่ในโลกนี้
๑๔. ความคิดเช่นนั้นนำไปสู่ ความรู้เรื่องปรัชญา
๑๕. หนังสือเกี่ยวกับมนุษย์ และปรัชญา ทั้งหมด จึงอยู่ในหมวด ๓๐๐-๓๙๙
๑๖. ต่อมา โดยที่เชื่อว่า การมาอยู่บนนี้เพราะพระเจ้า มนุษย์จึงกราบไหว้พระเจ้า
๑๗. หนังสือเกี่ยวกับศาสนาทั้งหมด จึงอยู่ในหมวด ๒๐๐-๒๙๙
๑๘. ต่อมา มนุษย์เริ่มคิดถึงเกี่ยวกับการอาศัยอยู่ร่วมกันกับคนอื่นในชุมชน
๑๙. นี่แหละ เป็นทางนำไปเกิด ระบบการปกครอง การศึกษา กฎหมาย
๒๐. หนังสือว่าด้วยสังคมมนุษย์ จึงอยู่ในหมวด ๓๐๐-๓๙๙
๒๑. มนุษย์ในโลกมีการติดต่อสื่อสารกันและกัน จึงเกิดมีภาษาขึ้น
๒๒. หนังสือเกี่ยวกับภาษาต่างๆ ทั้งหมด จึงอยู่ในหมวด ๔๐๐-๔๙๙
๒๓. มนุษย์รู้จักสิ่งแวดล้อม เทวดาของศาสนาของเขา ระวังรักษาครอบครัว และสังคมมารวมติดต่อกันและกันได้ มันใจว่าตนไม่ได้อยู่โดดเดี่ยว
๒๔. เขารู้ว่าตัวเขาอยู่ท่ามกลางหมู่สัตว์ ดอกไม้ ก้อนหิน ดวงดาว และ.....
๒๕.สิ่งต่างๆ อีกมาก ที่อยู่ในความสนใจของเขา
๒๖. หนังสือว่าด้วยวิทยาการเหล่านี้ จึงแยกไว้เป็นหมวดวิทยาศาสตร์บริบูรณ์ ในหมวด ๕๐๐-๕๙๙
๒๗. ต่อมา มนุษย์คิดใช้วิทยาการเหล่านี้ จึงทำให้เกิดการประดิษฐ์ และเครื่องกลไกต่างๆ
๒๘. ประดิษฐ์กรรมและเครื่องกลไกต่างๆ ถูกนำมาใช้เพื่อยก มาตราวัด ความเป็นอยู่ของมนุษย์

๒๙. หนังสือว่าด้วยสิ่งประดิษฐ์และวิธีใช้เครื่องกลไกต่าง ๆ จึงจัดอยู่ในหมวด ๖๐๐-๖๙๙
๓๐. เมื่อมนุษย์ได้พัฒนามาตรฐานความเป็นอยู่ให้ระดับสูงขึ้น.....
๓๑.ก็ปรากฏว่า เขามีเวลาว่างเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ และ.....
๓๒. การแสดงออกในทางสร้างสรรค์ต่าง ๆ
๓๓. หนังสือว่าด้วยการกีฬา การเล่นเกมต่าง ๆ วิจิตรศิลป์ การถ่ายรูป ดนตรี และศิลปะอื่น ๆ จึงจัดไว้ในหมวด ๗๐๐-๗๙๙
๓๔. วรรณคดีจัดว่าเป็นการแสดงออกทางสร้างสรรค์อีกประเภทหนึ่ง
๓๕. หมวดนี้ รวมทั้งโคลงฉันท์ นิยาย นิทานต่าง ๆ หนังสือดังกล่าวนี้จัดไว้ในหมวด ๘๐๐-๘๙๙
๓๖. มนุษย์ได้จดบันทึกความเจริญก้าวหน้าและสิ่งที่ยังเกิดขึ้นลงไว้ เรื่องที่เกี่ยวกับบุคคลเหตุการณ์ สถานที่ เช่นนเรศวรกว่าประวัติศาสตร์
๓๗. หนังสือเกี่ยวกับชีวประวัติ ภูมิศาสตร์ และประวัติศาสตร์ จึงจัดไว้ในหมวด ๙๐๐ - ๙๙๙
๓๘. หนังสือที่รวมความรู้ทางานาชนิดไว้ด้วยกันหรือเล่มเดียวกัน หนังสือเหล่านี้เรียกว่า.....
๓๙. หนังสืออ้างอิงนั้นความีสารานุกรม ปทานุกรม ดัชนี (แอลมาแนค) และหนังสือแผนที่ เป็นต้น หนังสือเหล่านี้จะหาได้ในเบ็ดเตล็ด ซึ่งไม่อยู่ในพวกที่กล่าวแล้ว

มณฑล ๓. เรื่องส่วนต่าง ๆ ของหนังสือ

๑. ส่วนต่าง ๆ ของหนังสือ
๒. เขียนโดย ชาร์ล เบอร์ก วอดด์ กับ เซอร์วิน เอส กลาสเนอร์
๓. อะไรนำท่านเที่ยวไปรอบโลกได้ โดยท่านอยู่ที่บ้าน ?
๔. อะไรช่วยให้แจ่มทำการทดลองของเขาได้ดั่งใจ ?
๕. แจกจะเรียนวิธีใช้กล้องถ่ายรูปของเขาอย่างไร ?

๖. ท่านจะทำได้บ้าง ที่จะเป็นการช่วยให้ได้รับการพักผ่อนหย่อนใจในวันอันมีอากาศแจ่มใสเหล่านั้น ?
๗. แจ๊คจะเรียนนันทนาการเล่นใหม่ ๆ ได้อย่างไร ?
๘. คำตอบ คำถาม ทงหาข้างต้นคือ — การอ่านหนังสือ
๙. หนังสือบางครั้งก็หาไม่ได้ง่าย ๆ
๑๐. เมื่อก่อนโน้น เรืองราวต่าง ๆ ได้เขียนบันทึกเก็บไว้ในม้วนกระดาษ
๑๑. ม้วนกระดาษเหล่านั้นพระเป็นผู้เขียน
๑๒. สมัยนั้น มีคนล่อนนอยอ่านม้วนกระดาษเหล่านั้นได้ เพราะคนทอานหนังสือออกมีจำนวนน้อย
๑๓. ในยุโรประหว่างปี ๑๕๐๐ กูเตนเบอร์ก ได้ประดิษฐ์เครื่องพิมพ์เคลื่อนย้ายไปมาได้ ดังนั้นจึงทำให้คนสามารถพิมพ์ลดหย่นค่าลงบนกระดาษได้สำเร็จ
๑๔. ประดิษฐ์กรรมนี้ ได้ทำให้เกิดอุตสาหกรรมกรรมการพิมพ์ขึ้น
๑๕. ประดิษฐ์กรรมอันนี้ ได้ช่วยส่งเสริมความเจริญแห่งยุคใหม่ขึ้น
๑๖. ปัจจุบันหาหนังสืออ่านได้ง่ายเข้า คนก็เรียกหนังสือกันมาก
๑๗. ทุกวันนี้ เราจะหาหนังสือต่าง ๆ ได้รอบตัวเรา เช่น ที่บ้าน ที่โรงเรียน ที่ทางร้านและที่ห้องสมุด เป็นต้น
๑๘. ต่อไป ขอให้เรามาดูหนังสือเล่มหนึ่ง ให้ละเอียดสักหน่อย
๑๙. ปกติที่สันหนังสือ จะมีสิ่งที่น่าสนใจอยู่ ๓ อย่าง คือ —
๑. ชื่อหนังสือ ๒. ผู้แต่ง ๓. สำนักพิมพ์
๒๐. ชื่อหนังสือ โดยปกติชื่อหนังสือจะบอกเราว่า หนังสือนั้นเกี่ยวกับเรื่องอะไร
๒๑. ผู้แต่ง ผู้แต่งคือผู้เขียนหนังสือ
๒๒. สำนักพิมพ์ สำนักพิมพ์จัดพิมพ์งานของผู้แต่ง เพื่อออกจำหน่ายแก่ประชาชน

๒๓. ^{๒๕} ทน เรามาพลิกดูหน้าขอหนังสือ
๒๔. ^{๒๕} หน้าขอหนังสือ บรรจุข้อความเพิ่มเติมอีก ๒ อย่าง
๒๕. ^{๒๕} ผู้เขียนภาพประกอบ คือบุคคลที่วาดภาพประกอบในหนังสือ
^{๒๕} ที่พิมพ์ สถานที่ ๆ พิมพ์หนังสือคือ นครที่ผลิตหนังสือนั้น
๒๖. ^{๒๕} ด้านหลังของ หน้าขอหนังสือ ท่านจะเห็นบิลดิทรีและเรื่องอื่นๆ อีก
๒๗. ^{๒๕} บิลดิทรีจะแจ้งพิมพ์ ซึ่งสำนักพิมพ์ พิมพ์หนังสือนั้น ออกจำหน่าย
๒๘. ^{๒๕} ส่วนสำคัญในอันดับต่อไปคือ ตำราบัญชี
๒๙. ^{๒๕} ตำราบัญชีจะแจ้งให้รู้ว่า หนังสือนั้นได้แบ่งหัวข้อออกเป็นอะไรบ้าง
๓๐. ^{๒๕} หลังจากตำราบัญชีแล้ว ก็จะมีเนื้อหาของหนังสือ
๓๑. ^{๒๕} ต่อจากเนื้อหาของหนังสือแล้ว เราจะพบบรรณานุกรม
๓๒. ^{๒๕} บรรณานุกรม คือการเรียงลำดับอักษรของคำสำคัญ ๆ และเรื่องราวซึ่งมี
อยู่ในหนังสือเล่มนั้น
๓๓. ^{๒๕} เรื่องเกี่ยวกับมนุษย์ออกาศทั้งหมด จะหาพบในหน้า ๑๑๑ - ๑๑๕, ๑๓๑,
๑๔๒,
๓๔. ^{๒๕} ตามปกติ หนังสือแต่ละเล่มประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ๕ อย่าง บาง
เล่มก็มากกว่าแต่บางเล่มก็น้อยกว่า กล่าวคือ ปก หน้าขอเรื่อง ตำราบัญชี
เนื้อหาของ บรรณานุกรม
๓๕. ^{๒๕} หนังสือที่แต่งสำหรับเด็ก มีการพิจารณาตัดสินทุกปี โดยแผนกบริการ
เด็ก สหประชาชาติอเมริกัน
๓๖. ^{๒๕} นกขรรค์วัดให้แก่ ผู้แต่งหนังสือสำหรับเด็กที่ดุดี ชื่อนักเขียน
มีคอด
๓๗. ^{๒๕} นกขรรค์วัดออกหนังสือ ชื่อ คาลคคอตต์ มีคอด ให้แก่ผู้แต่งหนังสือ
ภาพสำหรับเด็กที่ดุดี
๓๘. ^{๒๕} ปกหนังสือ คือ ประตูสู่โลก
๓๙. - ๑๒ -

ม้วนที่ ๔. เรื่องวิธีใช้หนังสืออ้างอิง

๑. วิธีใช้หนังสือค้นคว้าอ้างอิง
๒. เขียนโดย ชาร์ล เบอร์กอดด์ กับ เซอร์วิน เฮด กลาดเนอร์
๓. มีใครบ้างว่า ใครเป็นผู้ประดิษฐ์จรวดลูกแรก ?
๔. หนังสือแบบเรียนของเราให้คำตอบไม่ได้
๕. มีอะไรที่ได้อีก ที่ท่านจะหาเรื่องราวของจรวดได้ ?
๖. ที่ห้องสมุดยังงี้ได้
๗. แต่ในห้องสมุด เราจะหาได้ตรงไหน ?
๘. เรารู้แล้วว่า บัตรรายการย่อจะช่วยให้ แต่
๙. มีอีกแผนกหนึ่งที่จะช่วยให้ นั่นคือ แผนกหนังสืออ้างอิง
๑๐. แผนกหนังสืออ้างอิงต่าง ๆ
๑๑. เช่น หนังสือแผนที่ ชีวประวัติ ตำราอนุกรม ปทานุกรม และ
ศัพท์ (หนังสือรายปี)
๑๒. หนังสืออ้างอิง - อ. ทั้งหมดรวมอยู่แห่งเดียวกัน มีอักษร R กำกับ
อยู่ที่ต้นปกหนังสือเหล่านั้นไว้ได้ในห้องสมุดเท่านั้น
๑๓. หนังสืออ้างอิงประเภทไหน ที่แนะนำให้ค้นหาเรื่องจรวด ในภาพที่ ๑๑
๑๔. แจกค้นหาในหนังสือตำราอนุกรม ตำราอนุกรมคืออะไร ?
๑๕. ตำราอนุกรม คือหนังสือรวบรวมเรื่องของ บุคคล สถานที่ สิ่งของ
และเหตุการณ์ต่าง ๆ
๑๖. ตำราอนุกรมเรียงลำดับต่างกัน ๓ แบบคือ ตามลำดับอักษร ลำดับ
คำ และตรรกะ
๑๗. แบบที่ ๑ ลำดับอักษร หนังสือเล่มไหนที่แจกค้นหาหาเรื่องจรวด
๑๘. แบบที่ ๒ เรียงตามลำดับ เล่มไหนที่แจกค้นหาเรื่องจรวด
๑๙. แบบสุดท้ายคือ โดยตรรกะ เรื่องจรวดต้องหาจาก

๒๐. เล่มดวรวนี้ คินดูให้พบคำจรวด ก็จรวดอยู่ด๋มไหน ? หน้
อะไร ? ดูในแฉ่นขยัยก็จรวด จรวด ด๋ม ๘ หน้ ๔๗๓ — ๔๗๖
๒๑. แจ็คไม่รู้ควมหมยคำศัพท์ในวงด่งนั้น เขาจะหควมหมยได้
ไหน ?
๒๒. คำตอบก็คือ ปทานุกรม
๒๓. ปทานุกรม คือ หนังสือที่เรยงคำพูดตามลำดับอักษร โดยทั่วไประมึ ๒ แบบ
๒๔. แบบสมบุรณ์ บรรจุคำพูดท้งหมดในภาษานั้น ๆ ไว้ กับแบบย่อมี
ค่าน้อยกว่า
๒๕. ข้างบนเป็นรายดะเอียดที่ปทานุกรมให้ไว้แต่ดะศัพท์ คือ ดัวดัก
วิธีอ่านออกเสียงประเภทคำ นิยมคำแปล ปฏิพจน์ ไฉพจน์
๒๖. ท่านเคยดั่งเกตุค่านำเรองข้างบนท้งด้องค่านำใหม่ ? คำขำมือ
เป็นคำแรกของหน้ น คำขำมือ คือ คำสุดท้ายของหน้
๒๗. แจ็คจะหาเรองบุคคลผู้ใดที่ไหนอก ? คือ ฮาร์ เอส กอทดาด
๒๘. เขาอาจหาได้จากดวารานุกรม แต่ในปทานุกรมชีวประวัติหาได้
๒๙. ปทานุกรมชีวประวัติ คือหนังสือที่รวบรวมชีวประวัติบุคคลสำคัญ
เรยงตามลำดับอักษร
๓๐. ดวารานุกรม ให้คำอธิบายควมเป็นมาของเรองจรวด ปทานุกรมแจ้ง
ค่านิยามศัพท์ให้เข้าใจ่ายเข้า ปทานุกรมชีวประวัติให้เรองราวเพิ่ม
เติมเกยวแก่บุคคล
๓๑. บัดนี้ ถ้าแจ๊คปรารณจะเรองจรวดเพิ่มเติมเป็นปัจจุบันยังชน ก็ด้อง
ไปหาใน
๓๒. สมพัทธ์ร์ (เวอดดัดแอตมาแนค) แจ็คก็จะได้รายดะเอียดเกยว
แก่การปล่อยจรวด ซึ่งมีชนในรอบปีที่ดัว เป็นด้น
๓๓. แจ็คจะพบว่าจรวดได้ฟ่งไปเป็นระยะไกลมาก และดัว
๓๔. ด้องการด้อยกับแผนที่ ด่งดะระยะทางดั่งกล่าว

๓๕. หนังสือแผนที่จะให้เรื่องราวที่ต้องการ เพื่อตอบคำถามของแจ๊ค เพราะ
เป็นหนังสือรวบรวมแผนที่ไว้เป็นเล่ม
๓๖. และให้ตัวเลขสถิติเกี่ยวกับภูมิศาสตร์
๓๗. จงจำไว้ว่า เมื่อจะค้นคว้าหรือทำรายงานต่าง ๆ จงใช้หนังสือเหล่านี้
- น. -

๑. ตำราอนุกรม
๒. ปทานุกรม
๓. ปทานุกรมชีวประวัติ
๔. สัมผัสดรร (หนังสือรายปี)
๕. หนังสือแผนที่

๓๘. - ๑๒ -

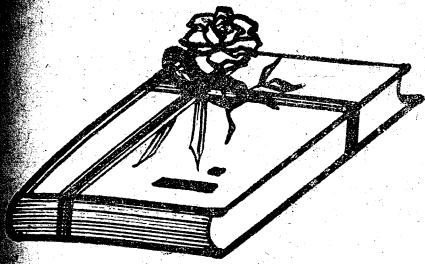
This Summer Suggestion

"Where there's life there's hope" Remember the story of the elderly gentleman who said: "I am an old man. I am ninety years old. I have had many troubles during my lifetime, but my greatest troubles were the ones that never happened." Are your troubles the ones that never happen?

From : Successful Living

By : Ernest Dichter

M.Y.

ของดีในพระไตรปิฎก

โดย นายแสง ประชุมชนะ

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดสงขลา

เมื่อพูดถึงเรื่องพระไตรปิฎก พระคัมภีร์สำคัญทางพุทธศาสนาแล้ว ใคร ๆ ก็หาว่าทอดเป็นยางวุ้นนอนชนมาทันที ผู้ใหญ่ก็เบือ เด็ก ๆ ก็พลอยเอือมระอา เพราะอ่านแล้วมันไม่สนุกเหมือนหนังสือนวนิยายสมัยใหม่ อ่านไม่เข้าใจ หนักสมอง เขาพูดกันอย่างนี้เป็นส่วนมาก แต่ข้าพเจ้ากลับมีความเห็นตรงกันข้าม มนุษย์เรามีใจว่าจะเป็นคนใจดีก็ตาม จนไม่รู้เรื่องอะไรเสียเลย ความฉลาดย่อมแฝงอยู่ในจิตใจของมนุษย์ทุกรูปทุกนาม ไม่มากก็น้อย ความฉลาดของคนจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยหลัก ๔ ประการคือ การฟัง, การคิด การสอบถาม, การเขียน, ๔ อย่างนี้เป็นหัวใจของนักปราชญ์ ขรรคมืดพรา ถ้าเราไม่หมั่นดับหมั่นถ่มถ่มจะคมได้อย่างไร คนเราส่วนมากต้องการหาความจริง ก็ความจริงนั้นอยู่ที่ไหน? ความจริงอยู่ในหลักธรรม พระไตรปิฎกฉบับที่เป็นภาษามคธ ถ้าไม่ได้เรียนรู้ภาษานั้น ขอรับรองว่าแปลไม่ออก ไม่รู้เรื่อง แต่ที่ท่านผู้รู้แปลเป็นภาษาไทยแล้ว เราเอามาอ่าน มาคิด ก็น่าจะรู้เรื่องบ้าง ไม่มากก็น้อย หนังสือทุก ๆ เล่ม ถ้าเราดัดแต่อ่านจ้อย ๆ ไป ไม่พยายามทำความเข้าใจในเรื่องนั้นแล้ว ก็ไม่ผิดอะไรกับนกแก้วนกขุนทอง ที่มันหัดพูดภาษามนุษย์ ซึ่งมันพูดได้ แต่มันไม่รู้ความหมายของคำที่มันพูดออกไป

ในหนังสือพระไตรปิฎก ซึ่งเป็นพระคัมภีร์ที่เต็มไปด้วยของดีมีค่า ถ้าเราดัดแต่อ่านโดยที่เราถือว่าเราอ่านหนังสือไทยได้ มันก็ไม่รู้เรื่องอะไร และไม่ได้ประโยชน์อะไรในการอ่านนั้น ต่อเมื่อเราใช้ปัญญาของเรา ทำความเข้าใจหนังสือที่เราอ่านนั้น นั้นแหละเราจึงจะรู้ว่าสิ่งที่เป็นของดีมีค่ามาก พระไตรปิฎกนี้ ท่านแบ่งออกเป็น ๓ หมวดคือ ๑. พระวินัยปิฎก ว่าด้วยระเบียบข้อบังคับ ๒. พระสุตตันตปิฎก ว่าด้วยพระสูตรต่าง ๆ ซึ่งมีทานเปรียบด้วยข้อ ๓. พระอภิธรรมปิฎก ว่าด้วยธรรมะต่าง ๆ ทั้ง ๓ พระคัมภีร์ ทรงไว้ซึ่งของดีอันล้ำค่า แต่ของดีนั้นย่อมมีประโยชน์แก่ผู้รู้จนนำมาใช้เท่านั้น

ข้าพเจ้าได้อ่านพบของในคัมภีร์พระไตรปิฎกเรื่องหนึ่ง ใครจะนำมาเผยแพร่ให้เพื่อนร่วมชาติที่ประกาศตนว่า พุทธศาสนิกชน ได้ทราบกันบ้างในโอกาสอันควร เรื่องที่จะนำมาเล่าสู่กันฟังนี้คือ เรื่องของความดี และทำให้เรารู้ถึงถึงพุทธภาษิตบทหนึ่งว่า “ลจฺจนฺนํรูกฺเขยฺย” ซึ่งแปลว่า “พึงตามรักษาความดี” ความดีนั้นคืออะไร เรา ๆ ท่าน ๆ ก็ทราบซึ่งกันอยู่แล้ว เพราะทุก ๆ คนไม่ชอบให้ใคร ๆ พุดโกหกกับตัว ซึ่งทำให้เสียหายไร้ประโยชน์ เรื่องดีนั้นปรากฏในชาดก ขุททกนิกายว่า —

ยังมีกษัตริย์องค์หนึ่งพระนามว่า พระเจ้าชัยทิศ ได้ยวราชสมบัติในกบิลรัฐนคร ได้เสด็จออกไปล่าเนื้อ ซึ่งเป็นประเพณีของกษัตริย์ในสมัยนั้น เกิดหลงทางเข้าไปในเขตที่อยู่ของไพร่สาทหัยกษ ผู้มีใจเหี้ยมโหดร้าย กินสัตว์และมนุษย์เป็นอาหาร

เมื่อนายไพร่สาทหัยเห็นพระเจ้าชัยทิศเสด็จมาก็มีความยินดี เพราะอาหารประจำตัวของตนจะได้เพิ่มจำนวนขึ้นอีก จึงร้องถามว่า ท่านเป็นใคร มาจากที่ใด พงษ์เผ่าเหล่าใดเป็นอะไร จงบอกแก่เราตามความจริง พึงรู้เถิดว่าเดี๋ยวนี้ท่านอยู่ในอำนาจของเรา เราไม่ปล่อยให้ท่านกลับไป.

พระเจ้าชัยทิศ เมื่อทราบว่าตนตกเข้ามาอยู่ในเขตของไพร่สาทหัย ตกพระทัยเป็นอย่างยิ่ง แต่มิได้แสดงออกมาภายนอกให้ปรากฏ จึงกล่าวตอบกับนายไพร่สาทหัยว่า — เรายังมีนามชื่อว่าชัยทิศ เป็นพระเจ้าแผ่นดินแห่งกบิลรัฐ ถ้าท่านเคยได้ยินชื่อนักคงจะรู้จัก ฉะนั้นเราออกมาล่าเนื้อแล้วเกิดหลงทางจึงได้ผ่านมาทางนี้ ขอเชิญท่านกินเนื้อกวางที่เราได้มานี้เถิด แล้วจงปล่อยเราให้เป็นอิสระกลับไปบ้านเมือง

ไพร่สาทหัยหวัระแล้วกล่าวว่า - พระองค์เอาของข้าพระองค์มาแจกเปลี่ยน กวางที่พระองค์ตรัสถึงนั้น มันเป็นอาหารประจำวันของข้าพระองค์ กินมันจนเบื่อเต็มทนแล้ว แต่เนื้อของมนุษย์อย่างพระองค์นั้นมันอร่อยดี นาน ๆ จะได้กินสักที ข้าพระองค์กินพระองค์ไม่ได้กว่าหรือ ? เนื้อกวางไว้กินภายหลังก็ได้ไม่แปลกนัก เวลานี้ไม่ใช่เป็นเวลาของพระองค์

พระเจ้าชัยทิศเห็นว่า ความเป็นอิสระของพระองค์ย่อมไม่มีด้วยการแจกเปลี่ยนแล้ว ก็เอาพระทัยอันหม่นมัวมาพูดอีกครั้ง จึงตรัสว่า ไพร่สาทหัย ตามที่ท่านอยากจะกินเนื้อเราอันไม่แปลก เราเป็นกษัตริย์ตรัสแล้วไม่คืนคำ เรายินดีมอบร่างกายของเรา ให้เป็นอาหารอันโอชะ

ของท่าน แต่ขอให้ท่านปล่อยเรากลับไปพระนครก่อน เพราะเรื่องมีอยู่ว่า ก่อนแต่เราจะเข้าไป
มาด้าเนอน เราได้ขอผิดไว้กับพราหมณ์ผู้หนึ่งว่า เราจะให้ทรัพย์แก่เขา เพื่อรักษาคำสัตย์
ท่านจงปล่อยเราไปก่อน เมื่อเสร็จธุระกิจแล้ว เราจะกลับมาหาท่านอีก ไม่ต้องกลัวว่าเป็น
อุปายหตบหนี่ของเรา และไม่ต้องกลัวว่าเราจะยกพลโยธามาประหารท่าน ไปรีสาท
เรารักษาคำพูดของเรายิ่งกว่าชีวิต

นายไปรีสาทจึงกล่าวว่า — เมื่อพระองค์มีขณุกพันช้อยู่เช่นนั้น ข้าพระองค์ก็
อนุญาตให้กลับมาก่อน แต่เมื่อพระองค์ปลดปล่อยขณุกพันช้อยู่กับพราหมณ์ เพื่อรักษาคำ
สัตย์แล้วแล้วพระองค์ทรงอย่าลืมคำสัตย์ที่ได้ให้ไว้กับเราก็ดีกกัน

พระเจ้าชัยทิจจึงตรัสตอบว่า — ตกคง ท่านไม่ต้องกังวลใจในเรื่องนี้ เรารักษาคำ
พูดของเรายิ่งกว่าชีวิต เราได้พูดกะท่านอย่างไร เราจะทำอย่างนั้นเสมอ เมื่อทรงให้คำมั่น
สัตย์กับไปรีสาท และได้รับอนุญาตให้กลับแล้ว พระองค์ได้จึงกลับพระราชนิเวศโดยด่วน
พระราชทานพระราชทรัพย์แก่พราหมณ์ตามที่ได้ผลิตไว้สิ้นขณุกพันช้อยู่กันแล้ว จึงรับสั่งให้
อติณดราโอรสเข้าเฝ้า เมื่อพระราชโอรสเข้ามาสู่ที่ประทับแล้ว พระเจ้าชัยทิจจึงตรัสว่า —

อติณดรา ดูกว่า พ่อจะส่งราชสมบัติมอบให้เจ้าปกครองในวันนี้ เจ้าได้ฟังคำ
จากพ่อคงจะเกิดความสนเท่ห์ใจ พ่อขอเตือนเจ้าว่า จงเป็นผู้ประพฤติดีงามอยู่ในธรรม ให้
ความร่มเย็นแก่ไพร่ฟ้าประชาชนทั่วหน้า บุคคลใดไม่ประพฤติธรรม อย่าได้เลี้ยงไว้ในรัฐสีมา
พ่อจะกลับไปสู่สำนักของไปรีสาทในวันนี้

อติณดราได้สดับพระสุรคำเนียงจากพระโอรสพระราชนิเวศ เปรียบเสมือน
หนึ่งทองฟ้าอันปราศจากเมฆฝน เกิดอติณบาตฟาดเปรี้ยงลงมาอย่างกระแทกหั่น ชาวที่ได้รับ
แทนที่จะพอพระทัยกลับเกิดฉงนสนเท่ห์ใจเป็นกำลัง จึงทูลถามว่า — ขอเดชะ ข้าพระองค์ได้
ทำความไม่พอพระทัยอะไรในใต้ฝ่าพระบาท ข้าพระองค์ปรารถนาจะได้สดับความที่พระองค์จะให้
กระหม่อม ฉันทนครองราชย์ในวันนี้ ข้าพระพุทธเจ้าไม่ปรารถนาแม้ราชสมบัติโดยปราศจากใต้ฝ่า
พระบาทเลย พระเจ้าชา.

พระเจ้าชัยทิจบรมกษัตริย์จึงตรัสว่า ดูกว่าของพ่อ ความผิดของลูกไม่มีเลย
ลูกไม่ต้องกังวลใจในเรื่องนี้ แต่พ่อได้ทำความตกลงไว้กับนายไปรีสาทว่า เมื่อพ่อได้ทำกิจธุระ

ที่ได้ออมนัดเขาไว้เสร็จเรียบร้อยแล้ว จะกลับไปสู่สำนักของเขา เพื่อรักษาคำสัตย์ของเรา พอจึงต้องกลับไปอีกนะลูก.

อดินัดตฤกุมาร ได้สดับเรื่องราวดังนั้น ความรักในพระราชบิดาผู้บังเกิดเกล้าจึงทูลว่า ขอเดชะ พระอาญาไม่พ้นเกล้า ฯ ตามที่พระองค์ตรัสว่า จะเสด็จไปหานายโปรธาทนน์โปรดทรงพระกรุณายับยั้งก่อน ข้าพระองค์ขออาดาไปแทน ขอพระองค์จงประทับอยู่ในพระราชนิเวศให้สำราญเถิดพระเจ้าข้า เพราะว่าการที่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง เข้าไปในสำนักของนายโปรธาทนน์ จะมีชีวิตรอดกลับมานั้นไม่มีเลย ข้าแต่พระราชบิดา ถ้าได้ฝ่าพระบาทจะเสด็จไปจริง ๆ ข้าพระบาทจะขอตามเสด็จไปด้วย เราทั้งสองจะไม่ยอมอยู่

พระเจ้าชัยทิด ได้สดับคำพระราชโอรสแล้วตรัสว่า - ลูกรักของพ่อ นั้นเป็นกรรมของลัตบุรุษโดยแท้จริง แต่เมื่อนายโปรธาทนน์จับเจ้ากินเป็นอาหาร นั้นเป็นความต่างพร้อยของพ่อ ชอนแหนดะทพื่อเป็นทุกข์ยิ่งกว่าความตายของพ่อเสียอีก

อดินัดตฤราชโอรส ทูลวิงวอนต่อไปอีกว่า - ขอเดชะ ข้าพระบาทขอเอาชีวิตของข้าพระบาท แลกพระชนม์ชีพของได้ฝ่าพระบาทไว้ ได้ฝ่าพระบาทอย่าเสด็จไปสำนักของนายโปรธาทนน์เลย ข้าพระบาทขอยอมตายแทนได้ฝ่าพระเจ้าข้า.

เมื่อทูลพระราชบิดาดังนั้นแล้ว เธอก็ถวายบังคมพระยุคลบาทของสมเด็จพระชนกชนนี มุ่งตรงไปสู่สำนักของนายโปรธาทนน์โดยเร็ว มิได้เหลียวพระพักตร์มามองดูความเศร้าโศกของหลังแม่แต่น้อย พระชนนีถึงกับเป็นลมล้มพับแน่นิ่งไป พระชนกนั้นเล่าก็ทรงโศรกเศร้าเป็นท่วงพระราชบุตรสุดที่จะพรรณนา เมื่อได้สดิ ทรงประคองอัญชลีกราบไหว้เทวดาททั้งหลาย ทรงอ้อนวอนว่า - ขอโสมราชา วรรณราชาพระปราชดี พระจันทร์และพระอาทิตย์ ขอจงคุ้มครองขอให้เจ้าได้รับอนุญาตจากนายโปรธาทนน์กลับมาด้วยความสวัสดิ์เถิดลูกรัก

มารดาของบุรุษชื่อว่า รามะ ผู้ไปคู่ครของพระเจ้าทนต์ทิกราช ได้คุ้มครองทำความสวัสดิ์แก่บุตรอย่างไร แม้ขอทำความสวัสดิ์อย่างนั้นแก่เจ้า ด้วยคำสัตย์ฐานัน ขอทวยเทพจงช่วยคุ้มครองขอให้เจ้าได้รับอนุญาตกลับมาโดยสวัสดิ์เถิดลูกเอ๋ย.

อนุชาธิราชของอดินัดตฤกล่าววว่า - ข้าพเจ้ายะลิกไม่ได้โดยดียว เคยคิดร้ายในที่แจ้งหรือในที่ลับ ต่อพระเชษฐาอดินัดตฤ ด้วยคำสัตย์นี้ ขอเทพทวยเจ้าจงช่วยคุ้มครองป้องกันภัยอันตราย ขอให้พระเชษฐาได้รับอนุญาตกลับมาโดยสวัสดิ์เถิด.

พระราชชนนีกล่าวว่า ข้าแต่พระสวามี พระองค์ไม่เคยประพจน์อกใจของหม่อมฉันเลย ฉะนั้น จึงเป็นทักของหม่อมฉันด้วยใจจริง ด้วยคำสัตย์ ขอทวยเทพเจ้าทั้งหลายจงช่วยคุ้มครอง ขอให้พระองค์ได้รับอนุญาตกลับมาโดยความสวัสดิ์เกิด.

นายโปรธาท เมื่อเห็นอดีตตรางกุมาร เข้าสู่สำนักของตนด้วยอาการของอาภักตหาญ ไม่สะอึกสั่นต่อภัยใด ๆ ทั้งสิ้น จึงถามว่า - ท่านผู้มีร่างกายอันสูงใหญ่ มีหน้าอันงดงาม มาจากที่ไหน ? ท่านไม่รู้จักเราผู้ชั่วร้าย ซึ่งอยู่ในบ้านอันมีนามว่า “โปรธาท” ดอกหรือ ? ใคร ๆ ที่ไม่รู้จักความปลอดภัยแก่ตนเท่านั้น ที่เข้ามาในสถานตน.

คุกรนายพราน เราบูว่าท่านเป็นผู้กินเนื้อมนุษย์เป็นอาหาร แต่ไม่รู้ว่าท่านอยู่ในบ้าน เราเป็นโอรสของพระเจ้าชัยทิศแห่งกบิลรัฐ ฉะนั้นท่านจงกินเราเถิด ทั้งนี้เพื่อปลดเปลื้องข้อผูกพันที่พระราชบิดาของเราได้ให้ไว้กับท่านในวันก่อน.

โปรธาทหัวเราะแล้วตอบว่า - เราบูว่าท่านเป็นโอรสของพระเจ้าชัยทิศ เพราะรูปร่างพระพักตร์ผิพรรณของท่านทั้งสองบอกชัดว่า คล้ายกันมาก การยอมตายแทนพระชนกเป็นธรรมที่ใคร ๆ ทำได้ยากอย่างยิ่ง

คุกรโปรธาท การที่บุคคลยอมตายแทนเพื่อปลดเปลื้องบิดาหรือมารดา อันเป็นที่เคารพบูชาในโลกนี้ ผู้นั้นเป็นผู้ที่เพียบพร้อมด้วยความดีและอารมณ์อันงามเลิศ เรื่องนี้เราไม่เห็นว่าจะทำได้ยากเลย โปรธาท เราบะลึกไม่ได้เลยว่า เราจะกระทำความชั่วเพื่อตนเองทั้งในที่แจ้งและในที่ลับ เพราะว่าเป็นผู้มีชาติและมรณะอันกำหนดไว้แล้วว่า ในโลกนี้ของเราฉันใด ในปรโลกก็ฉันนั้น คุกรท่านผู้มีอนุภาพมาก จะมียืนเฉยอยู่ทำไมเล่า เชิญท่านกินเนื้อเราในวันนี้และเดี๋ยวนี้เถิด ท่านจะทำพระอะไรก็จงรีบทำ สัตว์ร่างกายของเรามี เราสละแล้วหรือท่านไม่กินเราซึ่ง ๆ หน้า เราจะขึ้นไปบนต้นไม้แล้วจะทำการตกลงมาให้ถึงแก่ความตาย ท่านชอบใจเนื้อส่วนใด ๆ ขอเชิญกินเนื้อส่วนนั้น ๆ ของเราเถิด

คุกรพระราชโอรส เรื่องนี้เราทราบแก้ไขแล้วว่า ท่านทำด้วยความเต็มใจจริง ๆ ท่านจึงสละชีวิตและร่างกายเพื่อปลดเปลื้องพระชนกที่ได้ทำสัญญาไว้ให้ต่อเรา ถ้าอย่างนั้น ท่านจงไปหาไม้แห้ง ๆ มากองแล้วจุดไฟเข้า

อดีตตต เมื่อได้ฟังนายโปรธาทดังดังนั้น ก็ยินดี รีบจัดหาไม้แห้ง ๆ มากองรวม

กันเข้าเป็นกองโตแล้วก็ติดไฟ เมื่อลูกโชนดีแล้ว จึงพูดกับนายโปรธาทซึ่งยืนอยู่ใกล้ ๆ ว่า ไฟก็ลุกโชนดีแล้ว ท่านจะทำอะไรต่อไปก็รีบกระทำเถิด เมื่อตระหนักท่านอยากจะกินเนื้อเรา เมื่อเราพร้อมแล้วก็จะให้ท่านกินเป็นอาหาร ทำไมท่านจึงไม่กล้า ท่านหวาดเกรงอะไรหรือ ? ทุกๆ อย่างเราก็ได้ทำตามท่านตั้งแล้ว เมื่อพอใจจะกินก็กินเสียซิท่าน ไม่ต้องรอรอให้ชักช้าเสียเวลา

โปรธาท ผู้มีใจโหดเหี้ยมกินสัตว์และมนุษย์เป็นอาหาร แต่เมื่อมาเจอคนจริงอย่างอติณห์ก็ตกใจกลัวไม่กล้า กลับเห็นว่าตนเป็นคนเลวต่ำช้า จึงกล่าวกับอติณห์ว่า ราชกุมาร - ผู้ทรงมนุญในธรรม มีวาจาสัตย์ รู้ความประสงค์ของผู้ขอเช่นท่าน ใครจะนำมากินเป็นภักษาหารได้ ผู้ใดกินผู้มีวาจาสัตย์เช่นกับท่าน ศีรษะของผู้นั้นจะออกเป็น ๗ เลี่ยง

คุกรโปรธาท สดับนทิตถาคัญท้าวลักกะนั้นว่าเป็นพราหมณ์ จึงยอมให้พักอยู่เพื่อจะให้สัตว์ระของตน ด้วยเหตุนี้แหละ จันทิมเทพบุตรจึงมีภาพกระต่ายปรากฏอยู่ลุ่มประดังค์ของโลกอยู่ทุกวันนี้

โปรธาทจึงกล่าวว่า พระจันทร์ พระอาทิตย์ พ้นจากปากของราหู ย่อมไฟโรจน์ในวันเพ็ญ ฉนี้โต คุกรท่านผู้มีอนุภาพมาก ท่านก็ฉนี้หน หลุดพ้นไปจากเราผู้กินเนื้อมนุษย์เป็นอาหารแล้ว ยังพระชนกพระชนนีให้ปลื้มพระทัย จงเป็นผู้รุ่งโรจน์ในกบิลรัฐ อนึ่งขอให้พระประยูรญาติของท่านจงยินดีโดยทั่วหน้ากัน ท่านจงกลับไปโดยความสวัสดีเถิด ท่านผู้กล้าหาญ

ลำดับนั้น พระราชโอรสผู้มีพระปัญญา ทรงประคองอัญชลีให้อยู่กับโปรธาท ผู้ไม่ทำร้ายแก่พระองค์แล้ว เสด็จกลับยังกบิลรัฐบุรี พระชนกชนนีปลื้มพระทัยยิ่งนัก ปวงประชาผู้มีความจงรักภักดีเมื่อได้ทราบข่าวต่างก็แสดงความยินดีโลมุนต์ ทั้งพดช้าง พดรด และพดเตินเท้าแน่นขนัดพากันมาชื่นชมในพระบารมี ทุกๆ คนก็เปล่งเสียงยินดีชื่นพร้อม ๆ กันว่า ข้าพระองค์ทั้งหลายขอถวายบังคมพระองค์ พระองค์ได้ทำแล้วซึ่งกรณกิจอันใด ๆ ยากที่จะกระทำได้ ขอให้พระองค์ทรงพระเจริญยิ่งยืนนานเถิด พระเจ้าข้า "

นิทานชาดกเรื่องนั้น เมื่อเราอ่านอย่างธรรมดาจะเห็นว่า เป็นเรื่องผจญภัยที่หวาดเสียวเอาชีวิตของตนเข้าเสี่ยงอันตราย เท่านั้น แต่สาระประโยชน์ในข้อธรรมนั้นอยู่ที่ท่านแสดงให้เห็นถึงคุณค่าของศีลจรรยา และความกตัญญูว่า เป็นธรรมอันดีเลิศ ควรนำมาปฏิบัติให้มีในตน ใช่ว่าดังเหล่านี้จะเป็นของยาก ทว่าโลกต้องการคนดี เราเองก็ต้องการเป็นคนดี ฉะนั้นจงพยายามทำความดีเสียตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป. ◀

ทางสายเหนือ หรือเที่ยวไปในเจ็ดวัน

ส.ป.ส.

พออ้อมแล้วเราก็ถามคุณ.....มาด้วย
ความขอบคุณ ดมกับที่ได้อาตมาให้ท่านด้วย
ด้วยคิดว่าท่านจะโกรธเรา อย่างคุณดิถีว่า

จากหล่มสัก ถึง เพชรบูรณ์ ทาง 39
กิโลเมตร ช่วงนี้ทางดี (คือ แปลว่าไม่มีเรื่อง
ต้องตกกระกำลำบาก)

พุดหัวงูเขาเพชรบูรณ์เดีย้นักหนา เห็น
เที่ยวได้ถาม ใครต่อ ใคร ก่อน เลือกลงทางซ้าย
มาถึงเข้าจริงปรากฏว่าช่วงนี้ไม่มีภูเขาเลย พอ
ถึงเพชรบูรณ์ เราก็แวะหาเจ้าหน้าที่กรมทาง
เป็นวันหยุด แต่ได้รับอนุญาตทันที เป็นอัน
ว่าประสงค์จะถึงกรุงเทพ ฯ แน่ ๆ ในคืนนี้

ถึงทางแยก บ้ายบอกว่าเส้นทางไป
สะพานหิน ภูเขาเพชรบูรณ์ลดระดับชันชันลง
คงจะอยู่ตอนนั้น พุดหัวงูคนหนึ่ง เคยว่าพันมา
ในจดหมาย สมัยสร้างเพชรบูรณ์เป็นเมือง
หลวง ว่าที่นั่นเงยบงเงาเหลือเกิน แต่พระ
อาทิตย์สวยงามเหลือเกิน ยามที่พระอาทิตย์ตก
ก็สดสวยซับซ้อน แล้วเธอก็เขียนว่าพัน

ต่อไปเรื่อย ๆ อีกยี่สิบกว่าและพังคล้าย ๆ เพลง
ดูซิดูโน้นซิดูนี้ ท้าว่าดี สุดคนซิดู เคียวรถดินขึ้น
ไปทอเมืองไทยคนนั้น ข้าพเจ้าอ่านจดหมาย
แล้วก็ซาบซึ้งมาก จนถึงกับกะแผนการจะได้
ในใจว่า วันหนึ่งจะต้องมาเพชรบูรณ์ ดูพระ
อาทิตย์ขึ้น พระอาทิตย์ตก ตอนจะดับเหลยม
ภูเขาให้จงได้

วันนั้นก็แล้ว บ้ายยกอยู่นั่น ตะพานหิน—
คุณดิถีว่า “ตะพานหิน ทางตอนนั้นแหละ
ภูเขาเยอะนะ แต่เราไม่ต้องไปทางโน้นแล้ว
เราเลยขอไปกรุงเทพ ฯ” พุดหัวงูใจพอ ๆ
กับคุณดิถี เพราะพุดหัวงูจะหวังเรื่องภูเขา
เพชรบูรณ์อยู่ลึกหน่อย จนน่าคน ทั้ง ๆ ที่
ชันชันเขาชันชันก็แล้ว เขาอะไรต่ออะไรที่เรา
ไม่รู้ก็ซิดูก็แล้ว ไม่น่าจะหวังว่าจจะร้ายกว่านั้น
สักเท่าใด ข้าพเจ้าถามเรื่อย ๆ เก็บความอยาก
ดูพระอาทิตย์ได้ใจเดียวเลย “อ้อ งั้น
หรือ ? แล้วจากตะพานหินไปออกไหนได้มั่ง”
คุณดิถีผู้รู้ตามเคย ตอบดังเดชหรือเปล่าไม่

ทราบได้ ตอบว่า “ต้นชะ ไม่มีทางออก”
ดังนั้นเราจึงไม่ตรงไปสะพานหิน แต่เดินไป
กรุงเทพ ฯ แทน

20 กิโลเมตร ถึงไร่ฉะนัยจุ ใคร ๆ ก็
เล่าเรื่องไร่ฉะนัยมานานักแล้ว จนข้าพเจ้ารู้จัก
ก่อนไปถึงนั่นเสียอีก เสียขายที่ไม่ได้พบท่าน
เจ้าของไร่ คุณฉะนัยอธิบายว่า “ท่านได้เป็น
อาจารย์เกษตรศาสตร์ชั้น นักเรียนเองก็ยังต้อง
เรียนจากท่าน” “คุณอา” ผู้ใจดี พาเราดูไร่
อธิบายวิธีต่อตา ขณะนั้นฉันแล่นต้นในสอง
พันไร่ “แต่แรก ๆ ก็มีไม่มากครับ” คุณอา
ยิ้มและอธิบายอย่างกันเชิง “เมื่อแรกมีแค่ 100
ต้น ต่อมาก็ขยายออกไป ดัม 100 ต้น เสีย
ดัม 1000 ต่อมาดัม 1000 ก็เลี้ยงดัมหมื่น”

ข้าพเจ้ามองดูต้นดัม ขณะนั้นแดดแรงแสง
อากาศร้อนอบอ้าว แดดเปรี้ยง รวดบ่ายสอง
โมง พัดชูกรูปคุณอากับเราทั้งหลาย ประดับ
ไล่เลื่อมม่อฮ่อม นุ่งกางเกงลายเสือดาว ยืน
ดมว่าทุพพ้ออยู่ข้างต้นดัมใหญ่ ถึงดัมระเฝ้า
โพกผมของเธอ

ข้าพเจ้าบอกคุณอาตรง ๆ ว่า ต้นดัม
เหล่านี้คุณแจ้งจะนะ คุณอายิ้มชี้ให้ดูภูเขา
ใหญ่เบื้องหน้า “พอฝนตกชุกครับ ต้นไม้จะ
ได้น้ำเต็มที่ ทำได้ดี อยู่เชิงเขาได้น้ำฝนทำให้
ต้นดัมงอกงามดี”

แล้ว คุณอา ก็พาไปดู ไร่ฉะนัย อีกฟากหนึ่ง
และสำรวจเรียนรู้หน่วยดัม หรืออาเดียพัน
ดะช้น แห่งอเมริกัน ก็ไม่ทราบ (ข้าพเจ้าจำ
ไม่ได้แน่) ที่ช่วยเหลือให้เงินอุดหนุนในการ
ค้นคว้าทดลอง จริงทีเดียว การช่วยเหลือเช่นนั้น
มีประโยชน์แท้ ๆ ข้าพเจ้าพลอยนึกชมอยู่ใน
ใจ งานค้นคว้า งานส่งเสริมผู้ที่ทำอะไรทำ
จริง คิดจริง ค้นจริง ทำจริง อย่างยอร์
วอชิงตันเคาเวอร์นั้น เราน่าจะสนใจให้มาก
ขึ้นอีกมาก ๆ

ประศพบพอใจมาก ลูกชายท่านกำนันจุ
ฬาดัมพันธุ์ หวานเย็นชนิดเยี่ยมคนไข ให้เรา
ลองชิมดู นาฬิกาข้อมือประศพบอกเวลาบ่าย
3 โมงแล้ว แต่ประศพบังพอใจ ดิมเตือนให้
คุณฉะนัยขึ้นรถขับพาเรากลับกรุงเทพ ฯ ตาม
โน้นตามนี้อย่างพอใจ

ฝ่ายผู้ใดถามว่า “ทางดีไหมฮะต่อจากนี้”
“ดีบ้าง ไม่ดีบ้างครับ”
“ถึงกรุงเทพ ฯ ลักกั่ม”

ข้าพเจ้าจึงชวนประศพบตามมา คุณอา
เหมือนกับเราญาติจริง ๆ ทำให้ไร่ฉะนัยมีคุณค่า
น่าชม น่าดู และน่ากตัญญูมาศรเจริญ

จากเพชรบูรณ์ ดำนาขาย ระยะทาง 81
กิโลเมตร ทางดีและไม่ดี สลับกัน จริงอย่าง
คุณลูกชายว่า มีด้านตรวจรถต้องด้าน เพราะ

เป็นทางสายทอง แต่ไม่มีใครคว้า ยอมให้เราผ่านได้โดยดี

ถึงด่านรายณ ไม่ยกกระมีเสื้อจริง ๆ ถึงมาหาเราทรวอย่างที่ประสพชู้ อดใจไว้เมื่อซาไป หรือเป็นด้วยนักนิยมไพร่ยงตายหมดแล้ว ไม่ซุกซุมเหมือนแต่ก่อน หรือจะเป็นด้วยยังมีแต่ก่อน ๆ รอน ๆ ตอนเย็น

จากด่านรายณ ไปโคกดำโรง ทาง 51 กิโลเมตร ช่วงนี้ทางโหดเชลิก บางแห่งเป็นทางกว้างใหญ่อยู่กลางทุ่งนาเปลี่ยว เหมือนดินแดนมหัศจรรย์อย่างดวง ซ้ำ ๆ นาน ๆ ก็มีการบื้อหน้าขอเขาโค้งงออยู่ข้าง ๆ ทาง บางแห่งเป็นบ่อน้ำไม่ม่น้ำ คงจะมีบางก้นบ่อ ค่อยกถึงไปอาบ และคนก็ลงไปอาบน้ำไปเรื่อย ๆ พุดอยู่เชิงใหม่บนพมพมว่าคนแถวนี้ไม่ค่อยรู้จัก ช่วยตัวเอง เหมือน คนทางเหนือเลย ประสพเคยรวราชการอยู่ดะบุรี ดะบุรี เถียงขันแย้งว่า “ไม่ใช่หรอก ถึงซุดลงไปก็ไม่มีน้ำ น้ำไม่มีจะให้ทำยังงี้ จะกินยังไม่มีเลย ซุดไปก็เจอแต่ทราย เจอแต่ดิน”

“ไม่ใช่ให้ลึก ๆ นี่” พุดเถียง

“ถึงลึกก็ไม่มี” ประสพยืนยัน “ซัย-บาดาลยง ไม่มีน้ำเลย หายากมาก”

“ฮือ” ข้าพเจ้าช่วยยืนยัน

พุดหัวเราะแหร ๆ “มันน้ำจะมีน้ำ ซุดให้ลึก ๆ หน่อยซิ”

ข้าพเจ้ามองดูทุ่งนาป่าเปลี่ยว แล้วร้องอีกอ้อหนึ่ง ช่วยประสพ

คุณสิทธิขันธ์บดตะบึง ตัดยอดหลุมอย่าง คล่องแคล่วจนถึงโคกดำโรง

เราแวะรับประทานอาหารข้ามคัมแกห้วยโดยคั้ง นัก ข้ามคัมร้อน ๆ มีกับด้ามสี่สิ่ง หมกคัมเค็ม ผักกาดคอง เต้าหู้เค็ม เจ็ดงโตะกลางแจ้ง มีไฟส่องสว่างเด่นจ้า อยู่ในความมืด ของบริเวณนั้น เราหิวกันทุกคน คุณสิทธิขันธ์บดตะบึงไปตรว ประสพตกลไปหยิบกระตักน้ำแข็ง ข้าพเจ้ากับเล็กยงนั่งเคยรว ซ้ำ ๆ อยู่ตามสบาย พุด กคงจวนอิ่มแล้ว

ทันใดนั้น มีคนโศคนหนึ่ง โศมาจริง ๆ คือผอมมาก หิวจนตาขวางตรงรมาจ้องดูขาม ขาวทมอพุด พอดพุด ขาวขามขวางตะเกียบ หยุต หายใจ ซัยบจะกินต่อแก็กคว้านเอาไปกินเลยทีเดียว

“เฮ้อ ยังไม่ทันอิ่มเลย” เถียงพุด บ่นพมพม ถึงดาร์กถึงดาร์ หนุนหนุน

คนโศคนหนวดแหม่นนั้น ไม่รู้ร้อน ตาขวาง ๆ รีบกิน รวอาหารในขามรวมข้าว ในขามที่เหลือ ๆ เอาไปกิน

ความตกใจไม่คาดฝัน ทำให้ประสพและข้าพเจ้ารีบเดินไปจนรุด คิดว่าจะได้ปล่อยให้อ้อมีอดสระได้กินตามคำพั่ง ฮือ แกคงจะหิวมาก

จึงได้มาแย่งเรากินเช่นนั้น “ยังไม่ทันอิ่ม คว่า
มันเอาไปเลย” ประดพุด

เฮ้อ คนเราหิวขนาดนั้นก็

แล้วเราก็กอกรรมา โดยที่ไม่ยกกะได้
ขอข้าวต้มลูก ๆ นั้น ให้แกกินให้เต็มที

จากโคกดำโรง ๓๖ กิโลเมตร ก็ถึงดพบุรี

ดพบุรี-สระบุรี ๔๖ กิโลเมตร

ระหว่างทางช่วงนี้ รถถูกโบกมือห้าม
ปรากฏว่า เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ ตรวจคน ผันลัก
ดอบ ตรวจทุกคนรถ เจ้าหน้าที่ตรวจดูกระเป๋า
ของเราในความมืดแล้วก็บอกว่า ขอโทษนะชะ
ทำตามหน้าที่ พุด หวเราะแหะ ๆ ตอบว่า ตาม
สบายเถิดครับ ไม่เป็นไร

ประดพุดบอกว่า “มีแต่กระเทียมกะ ขอ
ไปฝากพวกพ้อง” เมื่อออกเดินทางจากเชียง-
ใหม่ กระเทียมของประดพุดหลายหมวดวาง
เรียงร้อยอยู่ที่พนักรถ ขณะนั้นกระเจ็ดกระเจียวอยู่
ทอไป เพราะรถกระเทือน

เจ้าหน้าที่หวเราะ และบอกว่า “เมื่อตะก
นั้นก็จับได้ครับ” ตรวจแล้วเจ้าหน้าที่ก็อนุญาต
ให้เราลงกรุงเทพฯ ได้โดยดี

จากดพบุรี สระบุรี กรุงเทพฯ ๑ ทางดี
ตลอด มีทางซ่อมเล็กน้อยทวงน้อย ถนน
“มิตรภาพ” ด้ายใหญ่ ยามค่านาคู ใกล้
กรุงเทพฯ ๑ เห็นแสงไฟระยิบระยับถึงกรุงเทพฯ ๑
ดึกหมคร่งพอด

เป็นอันว่าประดพุดได้เข้าประชุมพวงนี้เข้า
ภาคผนวก หรือ หัวข้อสรุป ตามแบบเรื่อง
คงแก้ไขเรื่องอื่น ๆ เขา

(๑) ทางดี คือ ทางไม่เสีย รถเดินได้

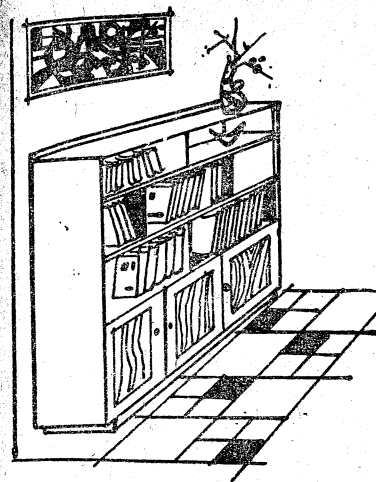
(๒) ทางด้ายดอง คือ ทางต้องห้าม
อย่าดื่มขอใบเบิกทาง เสียก่อน ให้อยู่ในกำมือ
ก่อนที่จะเดินทางเข้าไปในเส้นทางนั้น

(๓) พุดฝากให้เรียนว่า ควรจะสร้างทาง
ที่ยังสร้างไม่เสร็จเสีย ให้เสร็จยอมเสีย
ประมาณ หรือจะพัฒนาทางก็แล้วแต่ และเมื่อ
สร้างเสร็จแล้วไม่ควรปล่อยให้พังเสีย หากไม่
มีเงินซ่อม ควรขอจากรถที่ผ่านทางเส้นทางนั้น ๆ
น่าจะดี และจะดีกว่าปล่อยให้โกดังหรือรถ
ของพุด เขาเดินไปมาจนทางพัง แล้วเก็บเงิน
ค่าซ่อมจากภาษีของคนอื่น ๆ ที่ไม่ได้ใช้ทางนั้นๆ
เลยสักกนิ

(๔) ขอจบแค่นี้ เพราะขึ้นเขียนมากหัด
ขอ ท่านบรรณาธิการคงตัดออก

(๕) อ้อ ขอขอบพระคุณท่านผู้อ่าน ที่
กรุณาอ่านจนจบเรื่อง ทางสายเหนือ หรือ
เที่ยวไปในเจ็ดวัน เค้าจกักพอดครับพอด
ประดพุดมาชวนว่า นี่ ปีนไปมลายูกันไหม?
ไว้ชนกลั้มจากใต้เผ่าก่อนนะ

พุด หวเราะแหะ ๆ

ห้องสมุดกับการพัฒนา ประเทศ

บทความนี้เกิดเนื่องมาจากการประชุมสามัญประจำปี ๒๕๐๖ ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย จัดขึ้นเมื่อวันที่ ๓ - ๓ พฤศจิกายน ๒๕๐๖ ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งได้ให้หัวข้อการประชุมคราวนี้ว่า “ห้องสมุดกับการพัฒนาประเทศ” และได้แบ่งการประชุมออกเป็น ๔ กลุ่ม คือ กลุ่มห้องสมุดกับการพัฒนาคน ห้องสมุดกับการพัฒนาดังคม ห้องสมุดกับการพัฒนาอุตสาหกรรม และห้องสมุดกับการพัฒนาเศรษฐกิจ ซึ่งการประชุมแต่ละกลุ่มได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิในด้านวิชาต่าง ๆ มาร่วมบรรยายและเป็นวิทยากรในการประชุมครั้งนี้ แต่ละกลุ่มท่านผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง สัมควรที่จะนำมาเล่าสู่ท่านผู้อ่านและผู้สนใจซึ่งไม่มีโอกาสเข้าร่วมประชุม และหวังว่าบทความนี้คงจะเป็นประโยชน์บ้างไม่มากนัก

ในตอนบ่ายวันแรกของการประชุม พณฯ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ นายบุญชนะ อัตถากร ได้ให้เกียรติมาบรรยายเรื่อง “แนวโน้มในการพัฒนาประเทศในปัจจุบัน” ซึ่งในตอนท้ายของการบรรยาย พณฯ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติได้กล่าวว่า “ห้องสมุดกับการพัฒนาประเทศนั้นต้องสัมพันธ์ ปัญหาใหญ่ในการพัฒนาประเทศก็อยู่ที่ คน เป็นสำคัญกว่าทางอื่น การจะมีทุนกิด หรือคนกิด การจะมีคนที่มีความรู้ มีฝีมือในทางช่างเทคนิคและทางวิชาการ และทางบริหารกิด ก็อาศัยมันสมองและความคิดของคนนั่นเอง คนจะออกงานเจริญก้าวหน้าได้ก็ด้วยการศึกษาอบรม การศึกษาย่อมต้องอาศัย ห้องสมุด ซึ่งประกอบด้วยเอกสารทางวิชาการต่าง ๆ เป็นหลัก การศึกษาไม่ว่าจะเป็นทางการ (Formal) เช่นการศึกษาในโรงเรียนชั้นประถม มัธยม หรืออุดมศึกษากิด หรือการศึกษาย่างไม่เป็นทางการ (Informal) ที่คนธรรมดาอาจจะสนใจค้นคว้าได้เองกิด การวิจัย

คุณค่าเพื่อตรวจสอบความรู้ ความคิดของมนุษย์ในเรื่องวิชาการต่าง ๆ ก็ได้ ย่อมต้องอาศัย “ห้องสมุด” เป็นแหล่งความรู้เป็นสำคัญ ถ้าปราศจากเลยซึ่งห้องสมุดที่ดี ที่สมบูรณ์แล้ว ก็ยากที่จะพัฒนาคนให้สำเร็จลุล่วงไปได้ ”

จากข้อความข้างต้นที่ ๖ พณฯ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ ได้กล่าวนี้ ท่านผู้อ่านคงพอจะเห็นแล้วว่า ห้องสมุดมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศเพียงไร เป็นการสมควรอย่างยิ่งที่เราจะร่วมมือกับรัฐบาล เพื่อช่วยแผนพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าต่อไป จงสร้างสมรรถภาพที่ดีให้เกิดขึ้นแก่ตัวท่าน เพื่อร่วมมือให้แก่ชาติบ้านเมืองของเรา หากจะมีอุปสรรคบ้างก็อย่าพึ่งทอดเลย จงสร้างห้องสมุดของท่านให้เป็นแหล่งรวมเอกสารต่าง ๆ ไว้บริการผู้ที่มาค้นคว้าในห้องสมุด การที่เราจะเขียนบทความหรือเรื่องราวต่าง ๆ ได้ดี หรือวางแผนต่าง ๆ ก็ได้ ย่อมต้องอาศัยเอกสารค้นคว้าอ้างอิง เราจะหาเอกสารเหล่านั้นได้จากที่ไหนแน่นอนที่เดียวเราต้องตรงไปที่ห้องสมุด ซึ่ง พณฯ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติก็ยอมรับแล้วว่า ท่านได้อาศัยห้องสมุดสำหรับค้นคว้า ดังท่านได้กล่าวไว้ในตอนหนึ่งว่า “ความสำคัญของห้องสมุดนั้นมีอยู่เป็นอันมาก ถ้าไม่มีห้องสมุดที่ดีแล้ว ข้าพเจ้าเองก็จะเขียนเรื่องบรรณวิทยายุทธกับเรื่อง แนวโน้มในการพัฒนาประเทศในปัจจุบันนี้ไม่ได้ เอกสารต่าง ๆ ที่ข้าพเจ้าใช้ค้นคว้า เขียนไว้ในบันทึกนี้ นอกจากจะอ้างอิงได้จากเอกสารของผู้เชี่ยวชาญ วิชาการโลก เอกสารของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ของกรมศุลกากร ของยูเนสโก ของกระทรวงศึกษาธิการ ของธนาคารแห่งประเทศไทย และเอกสารของกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งมีอยู่ในห้องสมุดของข้าพเจ้าด้วย ข้าพเจ้าจึงสามารถรวบรวมตัวเลขให้สมบูรณ์ได้เพียงพอที่จะนำมาเสนอแก่ท่าน ทงนยอมเป็นตัวอย่างให้เห็นความสำคัญของห้องสมุดที่สอดคล้องกับความเจริญของมนุษย์ทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและการทหารด้วย ความเจริญของมนุษย์ในปัจจุบันก็ย่อมต้องอาศัยห้องสมุดเป็น แหล่งกลาง ที่จะอำนวยความสะดวก ความคิดให้แก่ผู้สนใจทั่วทุกความก้าวหน้าได้มาก”

ในการบรรยายของ พณฯ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพัฒนาการแห่งชาตินี้ นับว่าได้ให้ข้อคิดแก่บรรณสาธิตเป็นอย่างมาก ที่จะได้นำไปปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับนโยบายในการพัฒนาประเทศต่อไป

ในวันที่ ๒ พฤศจิกายน เป็นการประชุมทางวิชาการ โดยแยกกันไปประชุมแต่ละกลุ่มตามที่ได้ตั้งชื่อไว้ดังนี้.—

กลุ่มห้องสมุดกับการพัฒนาคน หัวข้อในการประชุมของกลุ่มนี้จนตอนเช้า เป็นการบรรยายเรื่อง “ห้องสมุดกับการพัฒนาคน” โดย ดร. กำแหง พลางกูร เลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ ท่านได้ให้ข้อคิดเห็นว่า “ประเทศจะเจริญรุ่งเรืองได้ด้วยการพัฒนา ซึ่งต้องอาศัยกำลัง เงิน และกำลัง คน (Man Power) จะอาศัยแต่กำลังเงินอย่างเดียวไม่ได้ ต้องอาศัยกำลังคนด้วยจึงจะสำเร็จ ดังนั้นรัฐจึงต้องวางแผนกำลังคนแต่ละปีว่า จะผลิตคนในสาขาใดระดับใด และจำนวนเท่าใด เมื่อต้องการมากน้อยเพียงใด ก็ผลิตให้ได้เพียงนั้น ถ้าผลิตมากเกินไปเกินความต้องการก็จะเสียกำลังคน”

วิธีผลิตกำลังคนจะทำได้โดยวิธีใดบ้าง ท่านได้ให้ข้อคิดเห็นว่า ทำได้โดยการให้การศึกษาระดับชั้นอนุบาลกับกระทรวงศึกษาธิการ แบ่งเป็นการศึกษาระดับ ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา ท่านกล่าวต่อไปอีกว่า ถ้าระดับการศึกษาของประเทศใดสูง รายได้ของประชากรแต่ละคนในประเทศนั้นก็จะสูงขึ้น ถ้าประเทศใดมีทรัพยากรธรรมชาติมาก แต่การศึกษามระดับต่ำด้วยรายได้ของประชาชนก็ต่ำด้วย ดังนั้นจะเท็จจริงแค่ไหนขอให้ผู้ที่มีความรู้ในวงการศึกษาทั่ว ๆ ไปลองพิจารณาดู

อีกแง่หนึ่งในการผลิตกำลังคน ซึ่ง พณฯ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติได้เขียนไว้ในรัฐสภาสาร ปีที่ ๓๓ ฉบับที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๐๖ ในชื่อเรื่องอาชีวศึกษากับพัฒนาการทางเศรษฐกิจ หน้า ๕๒ ข้อ ๘ ว่า วิธีการในการพัฒนากำลังคนนั้น อาจทำได้หลายวิธีด้วยกัน เช่น

๑. ให้การศึกษาแก่บุคคลทั่วไป (Education) โดยอาจจะเป็นชั้น ๆ คือ การศึกษาชั้นประถม มัธยม อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา เป็นต้น

๒. การอบรมบุคคล เช่น อบรมก่อนเข้าทำงาน หรือระหว่างที่เข้าทำงานแล้ว เพื่อให้มีความรู้ความชำนาญยิ่งขึ้น เพื่อนำความรู้ความชำนาญนั้น ๆ ไปใช้ให้เป็นประโยชน์แก่การพัฒนาในด้านที่เรากำลังกระทำอยู่

๓. การศึกษาผู้ใหญ่ หรือการพัฒนาชุมชน (Adult education and Community

Development) ซึ่งรัฐบาลแต่ละแห่งมีวิธีการที่จะให้ผู้ที่มีความรู้และวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญหรือนักวิชาการต่าง ๆ ในทางเกษตร การประมง และอื่น ๆ ถ่ายทอดความรู้ไปสู่ชนบทที่อยู่ตามตำบลต่าง ๆ ในชนบท เพื่อให้สามารถนำความรู้ใหม่ ๆ ไปดำเนินการเพิ่มผลผลิตให้แก่ตนและครอบครัว ทั้งนี้หมายความว่าความรวมกิจการทางด้านสหกรณ์ด้วย

๔. การอพยพจากท้องถิ่นหนึ่งไปยังอีกท้องถิ่นหนึ่ง (Migration) ถือได้ว่าเป็นการพัฒนาทางด้านคน เพราะทำให้คนเกิดความคิดรู้สึกใหม่ ๆ ให้มีความสามารถในการที่จะปรับปรุงตัวเองให้แก่สังคมที่ตนอยู่อาศัย มีผลเป็นการช่วยให้คนมีความรู้ความสามารถยิ่งขึ้น และในขณะเดียวกันก็เป็นการถ่ายแรงงานด้วย จึงถือได้ว่าเป็นการพัฒนาการบุคคลอีกด้านหนึ่ง

๕. การพัฒนามาตรานามัยของบุคคล (Health Development) ถือได้ว่าเป็นการพัฒนาบุคคลด้วยเช่นเดียวกัน เพราะบุคคลที่มีอนามัยไม่สมบูรณ์ ร่างกายอ่อนแอ ย่อมไม่สามารถจะประกอบการทำงานหาเลี้ยงชีพให้ได้

จะเห็นได้แล้วว่า การพัฒนาคนหรือการผลิตกำลังคนนั้น ย่อมกระทำด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้ว คนที่จะมีความสามารถในด้านต่าง ๆ จะต้องได้รับการศึกษาดี ตลอดจนได้ฝึกอบรมในสาขาวิชานั้น ๆ มาเสียก่อนจึงจะทำงานได้ผลอย่างเต็มที่ ในด้านเกี่ยวกับห้องสมุด การพัฒนา คน (บรรณารักษ์) จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐบาลควรจะจัดตั้งดูแลและทำการฝึกอบรมบรรณารักษ์ให้รู้จักงานเกี่ยวกับด้านห้องสมุดให้เพียงพอ เพื่อจะได้นำไปปฏิบัติงานตามสถาบันต่าง ๆ อย่างได้ผล เมืองไทยนับว่าบรรณารักษ์ที่มีความรู้ความสามารถยังไม่เพียงพอแก่ความต้องการ จะเห็นว่าบรรณารักษ์ที่มีวุฒิปริญญา อนุปริญญา และเคยได้รับการอบรมมีน้อยมาก คือ จำนวนบรรณารักษ์ที่ได้ปริญญาประมาณ ๕๐ คน ได้ออนุปริญญา ประมาณ ๒๐๐ คน และเคยฝึกอบรมประมาณ ๓๔๓๖ คน จึงสมควรอย่างยิ่งที่รัฐบาลควรจะเร่งผลิตบรรณารักษ์ให้เพียงพอ แก่ความต้องการ เป็นที่น่ายินดียิ่งที่ชาวจากการประชุมคณะกรรมการส่งเสริมประสานงานห้องสมุด กระทรวงศึกษาธิการเห็นว่า สมควรที่จะให้ครูที่สอบได้ ป.กศ. และ ป.กศ. สูง มาเรียนนิصابรรณารักษ์ศาสตร์เป็นเวลา ๑ ปี แล้วให้ประกาศนียบัตร ทางคณะกรรมการได้มอบให้สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ดำเนินการเรียนหลักสูตร ตลอดจนเตรียมอุปกรณ์การสอนและจัดหาวิทยากรให้ และจะเปิดสอน ณ วิทยาลัยครูสวนสุนันทา จึงเป็นข่าวที่น่ายินดีที่เราจะได้ผลิตบรรณารักษ์ที่มีวุฒิเพิ่มขึ้น

ต่อจากนั้น ท่านเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติได้บรรยายถึงความสำคัญของห้องสมุดว่า “ในชั้นประถมศึกษา เด็กอาจใช้ห้องสมุดบ้าง ชั้นมัธยมศึกษา เราควรอบรมเด็กให้รักการอ่านหนังสือ ตั้งแต่เริ่มให้เด็กได้ใช้ห้องสมุดมากที่สุด ควรมีเวลาเปิดห้องสมุดนานที่สุดด้วยอย่าให้ห้องสมุดเป็นพิธีภัณฑ์ ในชั้นอุดมศึกษา ถ้าครูไม่ส่งเสริมให้รักการอ่าน คงแต่ชนประถมหรือมัธยม เด็กจะเรียนไม่สะดวกเมื่ออยู่ชั้นอุดมศึกษา เพราะในมหาวิทยาลัยมีแต่การ Lecture แล้วไปค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเอง”

ต่อจากนั้น ท่านได้ให้ทรรศนะห้องสมุดกับการพัฒนาว่า ถิ่นระดับการศึกษาเป็นสำคัญ เราจะพัฒนาคนในเรื่องต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับระดับการศึกษา และการให้การศึกษา การศึกษาต้องอาศัยหนังสือและตำราในห้องสมุด ห้องสมุดจึงเป็นเรื่องสำคัญมาก โดยเฉพาะบุคคลระดับปัญญาชนต้องอาศัยการศึกษาจากตำราทั้งชั้น การวิจัย สถิติโครงการต่าง ๆ ที่รวดเร็วและใกล้ชิดความจริงนั้นต้องอาศัยห้องสมุด เอกสารต่าง ๆ ร่วมกับการวางแผนงาน เช่นในประเทศญี่ปุ่นไว้มาก จึงก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว

เมื่อผู้บรรยายได้กล่าวจบ เปิดโอกาสให้มีการซักถามปัญหาต่าง ๆ จะขอนำมากล่าวเพราะคำถามที่สำคัญ ๆ ดังนี้.—

ถาม — เท่าที่พูดมานี้ เกี่ยวกับการศึกษาของคนอย่างเดียว อยากทราบเกี่ยวกับคุณภาพของคน

ตอบ — การพัฒนาคนมี ๒ อย่าง คือ Quality (คุณภาพ) และ Quantity (ปริมาณ) เช่น แพทย์ในเมืองไทยมี ๕๕๐๐ คน ต่อพลเมือง ๓๐ ล้านคน เฉลี่ยแล้ว นานแพทย์ ๑ คน ต่อคนไข้ ๘๐๐ คน เราไม่ได้ปริมาณ แต่ได้คุณภาพ ในกรณีนี้เราต้องเพิ่มปริมาณ

ถาม — จะมีวิธีพัฒนาผู้บริหารโรงเรียน โดยเฉพาะครูใหญ่ให้เห็นความสำคัญและสนับสนุนห้องสมุดโรงเรียนได้อย่างไร

ตอบ — เห็นได้ว่ายถึอความเห็นเก่า ๆ จึงควรจัดให้มีการอบรมผู้บริหารโรงเรียน เพื่อให้เห็นความสำคัญของห้องสมุด

ถาม — ห้องสมุดทุกแห่งได้รับงบประมาณน้อย คือ ไม่ถึง ๒% กระทรวงศึกษาธิการจะเพิ่มให้มากกว่านี้ได้อหรือไม่?

ตอบ — เกี่ยวกับกำลังเงินและความจำเป็น ห้องสมุดมีความจำเป็นมากจึงควรได้รับเงิน บำรุงมากที่สุด

ถาม — สถานการศึกษามีนโยบายส่งเสริมและช่วยเหลือห้องสมุดโรงเรียน โดยเฉพาะตามชนบทอย่างไร ?

ตอบ — ในระยะแรกอาจทำไม่ได้ ต่อไปก็จะพยายามปรับปรุงเท่าที่จะทำได้ โดยเฉพาะโรงเรียนประถมศึกษาควรมีห้องสมุด ส่วนระดับมัธยมศึกษาต้องมีแน่นอน โรงเรียนราษฎรก็เช่นกัน ต่อไปถ้าจะมีการรับรองวิทยฐานะ ก็ควรกำหนดให้มีห้องสมุดด้วย

ถาม — ถึงเวลาแล้วหรือยังที่รัฐบาลจะสนับสนุนสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ดังเช่นสมาคมวิทยาศาสตร์ได้รับ เพื่องานด้านนี้จะเข้มแข็ง และดำเนินงานได้ผลดียิ่งขึ้น

ตอบ — รัฐบาลยินดีสนับสนุน อาจมากหรือน้อย ขอให้ทำเรื่องเสนอสำนักงบประมาณสำหรับปีหน้า ดังเรื่องในราวเดือนกุมภาพันธ์ ทางสภาการศึกษายินดีช่วยเสนอ ในตอนบ่ายของวันเดียวกันนี้ ได้มีการอภิปราย เรื่อง “เราจะพัฒนาคนอย่างไร?”

ซึ่งจะขอยกเอาแต่ใจความสำคัญ ๆ ของการอภิปรายมากล่าวไว้ในที่นี้

ก. ความหมายของการพัฒนาคน คือ การทำให้คนดีขึ้น ให้เจริญงอกงามทั้ง ๔ ด้าน ได้แก่ สติปัญญา อารมณ์ ร่างกาย และสังคม

ข. รัฐมีโครงการที่จะพัฒนาคนอย่างไรในด้านการศึกษา

๑. มีการวางแผนกำลังคน ในการให้การศึกษาให้ทัดเทียมกับประเทศที่เจริญแล้ว เช่น อังกฤษ สหรัฐอเมริกา

๒. มีการวาง โครงการ ลงหน้าเกี่ยวกับงบประมาณ ที่จะให้แก่การศึกษาในระดับต่าง ๆ คือ ระดับ ประถม, มัธยม และมหาวิทยาลัย

๓. มีการร่วมมือกันระหว่าง กระทรวงศึกษาธิการกับกระทรวงพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติในการวางแผน

ค. ในฐานะบิดามารดา เราจะพัฒนาเด็กอย่างไร

๑. คำนึงถึงความเจริญเติบโต พ่อแม่ควรจะเรียนรู้เรื่องเกี่ยวกับเด็ก

๒. ส่งเสริมความเจริญงอกงามทั้ง ๔ ด้านดังกล่าวมาแล้ว

๒. บ้านทุกบ้านควรมีห้องสมุด เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน จะได้มีโอกาสพัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้น

๔. ให้ความรัก ความอบอุ่น ให้รู้จักคำว่า “ได้” และ “ไม่ได้” ให้ การศึกษาให้มีคุณภาพดี ฯลฯ

๕. โรงเรียนจะพัฒนาเด็กอย่างไร

๑. ทางโรงเรียนจะต้องพัฒนาทั้ง ๔ ด้าน - คือ ดติปัญญา อารมณ์ สังคม ร่างกาย ให้เจริญงอกงาม

๒. ตลอดเวลาที่เด็กอยู่ในโรงเรียน ต้องให้การศึกษาอย่างไม่ใช่ในด้านวิชาการ อย่างเดียว สิ่งที่จะให้มากที่สุดคือความนิยม ความพอใจให้เห็นสอดคล้องด้วย

๓. สังคมในโรงเรียนจะต้องคำนึงถึงการปฏิบัติต่อกัน ดังนี้ -

ทางร่างกาย - โดยเฉพาะสหศึกษา จะต้องให้เด็กรู้จักประเพณีของไทยว่า เด็กหญิง และเด็กชายไม่ควรเดินใกล้ชิดกันเกินไป

ทางวาจา - พูดจาสุภาพ

บุคลิกลักษณะภายนอก - ควรแต่งกายให้เรียบร้อย ฯลฯ

๔. หนังสือพิมพ์มีส่วนช่วยในการพัฒนาคนอย่างไรบ้าง

หนังสือพิมพ์มีส่วนช่วยมาก ถ้าหนังสือพิมพ์นั้น ๆ อยู่ในระดับมาตรฐาน ซึ่ง

ขึ้นอยู่กับ

๑. เจ้าของ จะต้องไม่คำนึงถึงด้านการค้าและการเมืองจนเกินไป

๒. คนทำ การเสนอข่าวควรเป็นไปในแง่ของการให้ความรู้ที่ถูกต้อง

๓. คนอ่าน จะต้องรู้จักเลือกอ่านหนังสือพิมพ์ที่ดี

๔. สหสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยได้มีส่วนช่วยอย่างไรในการพัฒนาคน

๑. การจัดอภิปราย เช่น ในครั้งหนึ่งถือว่าการพัฒนาอย่างหนึ่ง

๒. ผู้อภิปรายเสนอให้ใช้วัดเป็นศูนย์กลางไปตามจังหวัดต่าง ๆ ควรจะจัดตั้ง

ห้องสมุด

๓. บรรณารักษ์ควรจะมีมือทำกันจริง ๆ แม้ว่าจะมีอุปสรรค ๕-๖-๗-๘-๙-๑๐-๑๑-๑๒-๑๓-๑๔-๑๕-๑๖-๑๗-๑๘-๑๙-๒๐-๒๑-๒๒-๒๓-๒๔-๒๕-๒๖-๒๗-๒๘-๒๙-๓๐-๓๑-๓๒-๓๓-๓๔-๓๕-๓๖-๓๗-๓๘-๓๙-๔๐-๔๑-๔๒-๔๓-๔๔-๔๕-๔๖-๔๗-๔๘-๔๙-๕๐-๕๑-๕๒-๕๓-๕๔-๕๕-๕๖-๕๗-๕๘-๕๙-๖๐-๖๑-๖๒-๖๓-๖๔-๖๕-๖๖-๖๗-๖๘-๖๙-๗๐-๗๑-๗๒-๗๓-๗๔-๗๕-๗๖-๗๗-๗๘-๗๙-๘๐-๘๑-๘๒-๘๓-๘๔-๘๕-๘๖-๘๗-๘๘-๘๙-๙๐-๙๑-๙๒-๙๓-๙๔-๙๕-๙๖-๙๗-๙๘-๙๙-๑๐๐-๑๐๑-๑๐๒-๑๐๓-๑๐๔-๑๐๕-๑๐๖-๑๐๗-๑๐๘-๑๐๙-๑๑๐-๑๑๑-๑๑๒-๑๑๓-๑๑๔-๑๑๕-๑๑๖-๑๑๗-๑๑๘-๑๑๙-๑๒๐-๑๒๑-๑๒๒-๑๒๓-๑๒๔-๑๒๕-๑๒๖-๑๒๗-๑๒๘-๑๒๙-๑๓๐-๑๓๑-๑๓๒-๑๓๓-๑๓๔-๑๓๕-๑๓๖-๑๓๗-๑๓๘-๑๓๙-๑๔๐-๑๔๑-๑๔๒-๑๔๓-๑๔๔-๑๔๕-๑๔๖-๑๔๗-๑๔๘-๑๔๙-๑๕๐-๑๕๑-๑๕๒-๑๕๓-๑๕๔-๑๕๕-๑๕๖-๑๕๗-๑๕๘-๑๕๙-๑๖๐-๑๖๑-๑๖๒-๑๖๓-๑๖๔-๑๖๕-๑๖๖-๑๖๗-๑๖๘-๑๖๙-๑๗๐-๑๗๑-๑๗๒-๑๗๓-๑๗๔-๑๗๕-๑๗๖-๑๗๗-๑๗๘-๑๗๙-๑๘๐-๑๘๑-๑๘๒-๑๘๓-๑๘๔-๑๘๕-๑๘๖-๑๘๗-๑๘๘-๑๘๙-๑๙๐-๑๙๑-๑๙๒-๑๙๓-๑๙๔-๑๙๕-๑๙๖-๑๙๗-๑๙๘-๑๙๙-๒๐๐-๒๐๑-๒๐๒-๒๐๓-๒๐๔-๒๐๕-๒๐๖-๒๐๗-๒๐๘-๒๐๙-๒๑๐-๒๑๑-๒๑๒-๒๑๓-๒๑๔-๒๑๕-๒๑๖-๒๑๗-๒๑๘-๒๑๙-๒๒๐-๒๒๑-๒๒๒-๒๒๓-๒๒๔-๒๒๕-๒๒๖-๒๒๗-๒๒๘-๒๒๙-๒๓๐-๒๓๑-๒๓๒-๒๓๓-๒๓๔-๒๓๕-๒๓๖-๒๓๗-๒๓๘-๒๓๙-๒๔๐-๒๔๑-๒๔๒-๒๔๓-๒๔๔-๒๔๕-๒๔๖-๒๔๗-๒๔๘-๒๔๙-๒๕๐-๒๕๑-๒๕๒-๒๕๓-๒๕๔-๒๕๕-๒๕๖-๒๕๗-๒๕๘-๒๕๙-๒๖๐-๒๖๑-๒๖๒-๒๖๓-๒๖๔-๒๖๕-๒๖๖-๒๖๗-๒๖๘-๒๖๙-๒๗๐-๒๗๑-๒๗๒-๒๗๓-๒๗๔-๒๗๕-๒๗๖-๒๗๗-๒๗๘-๒๗๙-๒๘๐-๒๘๑-๒๘๒-๒๘๓-๒๘๔-๒๘๕-๒๘๖-๒๘๗-๒๘๘-๒๘๙-๒๙๐-๒๙๑-๒๙๒-๒๙๓-๒๙๔-๒๙๕-๒๙๖-๒๙๗-๒๙๘-๒๙๙-๓๐๐-๓๐๑-๓๐๒-๓๐๓-๓๐๔-๓๐๕-๓๐๖-๓๐๗-๓๐๘-๓๐๙-๓๑๐-๓๑๑-๓๑๒-๓๑๓-๓๑๔-๓๑๕-๓๑๖-๓๑๗-๓๑๘-๓๑๙-๓๒๐-๓๒๑-๓๒๒-๓๒๓-๓๒๔-๓๒๕-๓๒๖-๓๒๗-๓๒๘-๓๒๙-๓๓๐-๓๓๑-๓๓๒-๓๓๓-๓๓๔-๓๓๕-๓๓๖-๓๓๗-๓๓๘-๓๓๙-๓๔๐-๓๔๑-๓๔๒-๓๔๓-๓๔๔-๓๔๕-๓๔๖-๓๔๗-๓๔๘-๓๔๙-๓๕๐-๓๕๑-๓๕๒-๓๕๓-๓๕๔-๓๕๕-๓๕๖-๓๕๗-๓๕๘-๓๕๙-๓๖๐-๓๖๑-๓๖๒-๓๖๓-๓๖๔-๓๖๕-๓๖๖-๓๖๗-๓๖๘-๓๖๙-๓๗๐-๓๗๑-๓๗๒-๓๗๓-๓๗๔-๓๗๕-๓๗๖-๓๗๗-๓๗๘-๓๗๙-๓๘๐-๓๘๑-๓๘๒-๓๘๓-๓๘๔-๓๘๕-๓๘๖-๓๘๗-๓๘๘-๓๘๙-๓๙๐-๓๙๑-๓๙๒-๓๙๓-๓๙๔-๓๙๕-๓๙๖-๓๙๗-๓๙๘-๓๙๙-๔๐๐-๔๐๑-๔๐๒-๔๐๓-๔๐๔-๔๐๕-๔๐๖-๔๐๗-๔๐๘-๔๐๙-๔๑๐-๔๑๑-๔๑๒-๔๑๓-๔๑๔-๔๑๕-๔๑๖-๔๑๗-๔๑๘-๔๑๙-๔๒๐-๔๒๑-๔๒๒-๔๒๓-๔๒๔-๔๒๕-๔๒๖-๔๒๗-๔๒๘-๔๒๙-๔๓๐-๔๓๑-๔๓๒-๔๓๓-๔๓๔-๔๓๕-๔๓๖-๔๓๗-๔๓๘-๔๓๙-๔๔๐-๔๔๑-๔๔๒-๔๔๓-๔๔๔-๔๔๕-๔๔๖-๔๔๗-๔๔๘-๔๔๙-๔๕๐-๔๕๑-๔๕๒-๔๕๓-๔๕๔-๔๕๕-๔๕๖-๔๕๗-๔๕๘-๔๕๙-๔๖๐-๔๖๑-๔๖๒-๔๖๓-๔๖๔-๔๖๕-๔๖๖-๔๖๗-๔๖๘-๔๖๙-๔๗๐-๔๗๑-๔๗๒-๔๗๓-๔๗๔-๔๗๕-๔๗๖-๔๗๗-๔๗๘-๔๗๙-๔๘๐-๔๘๑-๔๘๒-๔๘๓-๔๘๔-๔๘๕-๔๘๖-๔๘๗-๔๘๘-๔๘๙-๔๙๐-๔๙๑-๔๙๒-๔๙๓-๔๙๔-๔๙๕-๔๙๖-๔๙๗-๔๙๘-๔๙๙-๕๐๐-๕๐๑-๕๐๒-๕๐๓-๕๐๔-๕๐๕-๕๐๖-๕๐๗-๕๐๘-๕๐๙-๕๑๐-๕๑๑-๕๑๒-๕๑๓-๕๑๔-๕๑๕-๕๑๖-๕๑๗-๕๑๘-๕๑๙-๕๒๐-๕๒๑-๕๒๒-๕๒๓-๕๒๔-๕๒๕-๕๒๖-๕๒๗-๕๒๘-๕๒๙-๕๓๐-๕๓๑-๕๓๒-๕๓๓-๕๓๔-๕๓๕-๕๓๖-๕๓๗-๕๓๘-๕๓๙-๕๔๐-๕๔๑-๕๔๒-๕๔๓-๕๔๔-๕๔๕-๕๔๖-๕๔๗-๕๔๘-๕๔๙-๕๕๐-๕๕๑-๕๕๒-๕๕๓-๕๕๔-๕๕๕-๕๕๖-๕๕๗-๕๕๘-๕๕๙-๕๖๐-๕๖๑-๕๖๒-๕๖๓-๕๖๔-๕๖๕-๕๖๖-๕๖๗-๕๖๘-๕๖๙-๕๗๐-๕๗๑-๕๗๒-๕๗๓-๕๗๔-๕๗๕-๕๗๖-๕๗๗-๕๗๘-๕๗๙-๕๘๐-๕๘๑-๕๘๒-๕๘๓-๕๘๔-๕๘๕-๕๘๖-๕๘๗-๕๘๘-๕๘๙-๕๙๐-๕๙๑-๕๙๒-๕๙๓-๕๙๔-๕๙๕-๕๙๖-๕๙๗-๕๙๘-๕๙๙-๖๐๐-๖๐๑-๖๐๒-๖๐๓-๖๐๔-๖๐๕-๖๐๖-๖๐๗-๖๐๘-๖๐๙-๖๑๐-๖๑๑-๖๑๒-๖๑๓-๖๑๔-๖๑๕-๖๑๖-๖๑๗-๖๑๘-๖๑๙-๖๒๐-๖๒๑-๖๒๒-๖๒๓-๖๒๔-๖๒๕-๖๒๖-๖๒๗-๖๒๘-๖๒๙-๖๓๐-๖๓๑-๖๓๒-๖๓๓-๖๓๔-๖๓๕-๖๓๖-๖๓๗-๖๓๘-๖๓๙-๖๔๐-๖๔๑-๖๔๒-๖๔๓-๖๔๔-๖๔๕-๖๔๖-๖๔๗-๖๔๘-๖๔๙-๖๕๐-๖๕๑-๖๕๒-๖๕๓-๖๕๔-๖๕๕-๖๕๖-๖๕๗-๖๕๘-๖๕๙-๖๖๐-๖๖๑-๖๖๒-๖๖๓-๖๖๔-๖๖๕-๖๖๖-๖๖๗-๖๖๘-๖๖๙-๖๗๐-๖๗๑-๖๗๒-๖๗๓-๖๗๔-๖๗๕-๖๗๖-๖๗๗-๖๗๘-๖๗๙-๖๘๐-๖๘๑-๖๘๒-๖๘๓-๖๘๔-๖๘๕-๖๘๖-๖๘๗-๖๘๘-๖๘๙-๖๙๐-๖๙๑-๖๙๒-๖๙๓-๖๙๔-๖๙๕-๖๙๖-๖๙๗-๖๙๘-๖๙๙-๗๐๐-๗๐๑-๗๐๒-๗๐๓-๗๐๔-๗๐๕-๗๐๖-๗๐๗-๗๐๘-๗๐๙-๗๑๐-๗๑๑-๗๑๒-๗๑๓-๗๑๔-๗๑๕-๗๑๖-๗๑๗-๗๑๘-๗๑๙-๗๒๐-๗๒๑-๗๒๒-๗๒๓-๗๒๔-๗๒๕-๗๒๖-๗๒๗-๗๒๘-๗๒๙-๗๓๐-๗๓๑-๗๓๒-๗๓๓-๗๓๔-๗๓๕-๗๓๖-๗๓๗-๗๓๘-๗๓๙-๗๔๐-๗๔๑-๗๔๒-๗๔๓-๗๔๔-๗๔๕-๗๔๖-๗๔๗-๗๔๘-๗๔๙-๗๕๐-๗๕๑-๗๕๒-๗๕๓-๗๕๔-๗๕๕-๗๕๖-๗๕๗-๗๕๘-๗๕๙-๗๖๐-๗๖๑-๗๖๒-๗๖๓-๗๖๔-๗๖๕-๗๖๖-๗๖๗-๗๖๘-๗๖๙-๗๗๐-๗๗๑-๗๗๒-๗๗๓-๗๗๔-๗๗๕-๗๗๖-๗๗๗-๗๗๘-๗๗๙-๗๘๐-๗๘๑-๗๘๒-๗๘๓-๗๘๔-๗๘๕-๗๘๖-๗๘๗-๗๘๘-๗๘๙-๗๙๐-๗๙๑-๗๙๒-๗๙๓-๗๙๔-๗๙๕-๗๙๖-๗๙๗-๗๙๘-๗๙๙-๘๐๐-๘๐๑-๘๐๒-๘๐๓-๘๐๔-๘๐๕-๘๐๖-๘๐๗-๘๐๘-๘๐๙-๘๑๐-๘๑๑-๘๑๒-๘๑๓-๘๑๔-๘๑๕-๘๑๖-๘๑๗-๘๑๘-๘๑๙-๘๒๐-๘๒๑-๘๒๒-๘๒๓-๘๒๔-๘๒๕-๘๒๖-๘๒๗-๘๒๘-๘๒๙-๘๓๐-๘๓๑-๘๓๒-๘๓๓-๘๓๔-๘๓๕-๘๓๖-๘๓๗-๘๓๘-๘๓๙-๘๔๐-๘๔๑-๘๔๒-๘๔๓-๘๔๔-๘๔๕-๘๔๖-๘๔๗-๘๔๘-๘๔๙-๘๕๐-๘๕๑-๘๕๒-๘๕๓-๘๕๔-๘๕๕-๘๕๖-๘๕๗-๘๕๘-๘๕๙-๘๖๐-๘๖๑-๘๖๒-๘๖๓-๘๖๔-๘๖๕-๘๖๖-๘๖๗-๘๖๘-๘๖๙-๘๗๐-๘๗๑-๘๗๒-๘๗๓-๘๗๔-๘๗๕-๘๗๖-๘๗๗-๘๗๘-๘๗๙-๘๘๐-๘๘๑-๘๘๒-๘๘๓-๘๘๔-๘๘๕-๘๘๖-๘๘๗-๘๘๘-๘๘๙-๘๙๐-๘๙๑-๘๙๒-๘๙๓-๘๙๔-๘๙๕-๘๙๖-๘๙๗-๘๙๘-๘๙๙-๙๐๐-๙๐๑-๙๐๒-๙๐๓-๙๐๔-๙๐๕-๙๐๖-๙๐๗-๙๐๘-๙๐๙-๙๑๐-๙๑๑-๙๑๒-๙๑๓-๙๑๔-๙๑๕-๙๑๖-๙๑๗-๙๑๘-๙๑๙-๙๒๐-๙๒๑-๙๒๒-๙๒๓-๙๒๔-๙๒๕-๙๒๖-๙๒๗-๙๒๘-๙๒๙-๙๓๐-๙๓๑-๙๓๒-๙๓๓-๙๓๔-๙๓๕-๙๓๖-๙๓๗-๙๓๘-๙๓๙-๙๔๐-๙๔๑-๙๔๒-๙๔๓-๙๔๔-๙๔๕-๙๔๖-๙๔๗-๙๔๘-๙๔๙-๙๕๐-๙๕๑-๙๕๒-๙๕๓-๙๕๔-๙๕๕-๙๕๖-๙๕๗-๙๕๘-๙๕๙-๙๖๐-๙๖๑-๙๖๒-๙๖๓-๙๖๔-๙๖๕-๙๖๖-๙๖๗-๙๖๘-๙๖๙-๙๗๐-๙๗๑-๙๗๒-๙๗๓-๙๗๔-๙๗๕-๙๗๖-๙๗๗-๙๗๘-๙๗๙-๙๘๐-๙๘๑-๙๘๒-๙๘๓-๙๘๔-๙๘๕-๙๘๖-๙๘๗-๙๘๘-๙๘๙-๙๙๐-๙๙๑-๙๙๒-๙๙๓-๙๙๔-๙๙๕-๙๙๖-๙๙๗-๙๙๘-๙๙๙-๑๐๐๐

หัวใจเป็นสำคัญ

การประชุมในวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๐๒ ตามหัวข้อสำคัญต่าง ๆ ดังได้กล่าวมาแล้ว
นั้นว่าเป็นประโยชน์ไม่น้อย และในวันที่ ๓ พฤศจิกายน กลุ่มห้องสมุดกับการพัฒนานักได้
แยกประชุมกลุ่มย่อย ซึ่งมีปัญหาต่าง ๆ ในการประชุมดังนี้—

ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานห้องสมุด

๓. งบประมาณ ห้องสมุดมีงบประมาณน้อย ไม่พอที่จะจัดหาหนังสือและอุปกรณ์
จึงเป็นอุปสรรคในการดำเนินงาน

ข้อเสนอแนะ—

ก. ขอให้สมาคมห้องสมุดเสนอต่อกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อเพิ่มเงินบำรุงการ
ศึกษาลงเติมห้องสมุด

ข. โดยการขอหนังสือจากแหล่งวัสดุได้เปล่า และผู้อ่านแล้ว

ค. โดยการรับบริจาค จากครู นักเรียน และผู้ปกครอง หรืออาจจัดกิจกรรม
ห้องสมุดในรอบปี

ง. จัดตั้งคณะกรรมการห้องสมุด ซึ่งเลือกจากข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ที่เป็นหัวหน้า
หน่วยงานต่าง ๆ เพื่อจะได้สนับสนุนเรื่องนี้

จ. ห้องสมุดควรจัดหารายได้โดยการจำหน่ายสินค้าต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็นการฝีมือของ
นักเรียนและอื่น ๆ

๒. การเบิกเงินค่าเช่า

ข้อเสนอแนะ — ให้ผู้ทำการเบิกติดตามเรื่องราวของตน

๓. ผู้บังคับบัญชาไม่อนุมัติให้ขอหนังสือตามที่บรรณารักษ์เสนอ

ข้อเสนอแนะ —

ก. กำหนดนโยบายของห้องสมุดแน่นอน ในการจัดซื้อหนังสือว่า จะซื้อประเภทใด
มากน้อยเพียงใด

ข. ปรึกษาผู้บังคับบัญชาก่อนเสนอรายชื้อหนังสือ

ค. บรรณารักษ์เสนอรายชื้อหนังสือไปตามหัวหน้าสาขาวิชาหรือครูผู้สอน

รวมเสนอตาม ข.

- ง. บรรณารักษ์เข้มแข็งในที่ประชุมใหญ่ปลายปี ขอให้ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการรวบรวมรายชื่อหนังสือที่จะใช้ประกอบการสอนในปีการศึกษาต่อไป
- จ. บรรณารักษ์ต้องสร้างความเชื่อถือต่อผู้บังคับบัญชา

ปัญหาเกี่ยวกับการจัดบุคคล

บรรณารักษ์

- ก. ทำหลายหน้าที่
- ข. ทำงานคนเดียวไม่มีผู้ช่วย
- ค. มีชั่วโมงการสอนมากเกินไป

ข้อเสนอแนะ —

- ก. ฝึกหัดนักเรียนให้ช่วยงานห้องสมุด
- ข. ให้ลดชั่วโมงสอนให้น้อยลง หรือไม่สอนเลย
- ค. กำหนดตำแหน่งบรรณารักษ์เป็น ตริ โท เอก ตามลำดับ
- ง. บรรณารักษ์ต้องมีมนุษยสัมพันธ์อันดี รู้หลักจิตวิทยาบ้าง

ปัญหาเกี่ยวกับการให้บริการ

๑. การให้ยืมหนังสือ

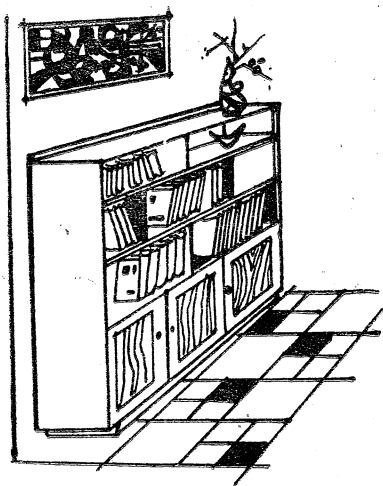
- ก. ผู้ใช้ไม่รักษาระเบียบของห้องสมุด
- ข. หนังสือหาย

๒. บริการตอบคำถาม

ข้อเสนอแนะ —

- ก. กำหนดระเบียบการยืมให้รัดกุม
- ข. ในการให้บริการตอบคำถาม บรรณารักษ์ควรจัดการปฐมนิเทศการใช้ห้องสมุด และแนะนำการใช้หนังสือในแต่ละหมวดวิชาให้แก่ครูและนักเรียน

(บทความนี้คัดบางตอนจากเอกสารการประชุมในสามัญประจำปี ๒๕๐๖ ของสมาคมฯ)

ห้องสมุดประชาชน เทศบาลพาโลอัลโต

(Palo Alto Public Library)

สุข พงษ์สถิตย์

เทศบาลเมืองพาโลอัลโต (City of Palo Alto) เป็นเทศบาลขนาดมีพลเมือง ๕๔,๐๐๐ คน เมืองนี้อยู่ไกลจากนครซานฟรานซิสโกออกไป ถ้าโดยสารรถประจำทางเกรฮาว์นจะกินเวลาหนึ่งชั่วโมง พลเมืองมีการศึกษาชั้นวิทยาลัยกันเป็นจำนวนมาก แนวโน้มทางการอ่านค่อนข้างสูง จึงมีห้องสมุดประชาชนในเขตเทศบาลถึง ๕ แห่ง คือ ห้องสมุดใหญ่หนึ่งแห่ง กับสาขาอีก ๔ แห่ง ในจำนวนสาขาเป็นห้องสมุดเด็กเล็กเพียงหนึ่งแห่ง

เมืองนี้เป็นที่ตั้งมหาวิทยาลัยแอสตันพอร์ตอนัมซอดด้วย ห้องสมุดประชาชนเทศบาลเหล่านี้ จึงจัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดไม่ให้ซ้ำกับทางมหาวิทยาลัย เช่น ถ้าเป็นหนังสือแพทย์กับหนังสือกฎหมาย ก็มีแต่ตัว ๆ ไป ไม่พยายามสะสมหนังสือทางแพทย์กับกฎหมายอย่างจริงจัง เพราะผู้สนใจอย่างลึกซึ้งย่อมไปอาศัยห้องสมุดมหาวิทยาลัยได้ การจัดหนังสือสาขาอื่น มีทุกสาขาวิชาตามความต้องการของผู้อ่านในเขตนี้

จำนวนหนังสือห้องสมุดใหญ่มีกว่า ๘๐,๐๐๐ เล่ม มีตู้หนังสือ ๒๔ ตู้ ส่วนสาขามีแห่งละประมาณตั้งแต่ ๓๐,๐๐๐ กว่าเล่ม ถึง ๓๘,๐๐๐ เล่ม รวมทั้งหมดมีหนังสือจากทุกแห่งเป็น ๓๐๔,๐๐๐ เล่ม สาขาแต่ละแห่งมีเจ้าหน้าที่ ๓-๔ คน แต่ต้องมีบรรณารักษะวุฒิอย่างน้อย ๒ คน ห้องสมุดใหญ่มีเจ้าหน้าที่ ๒๐ คน

การออกแบบแปลนแผนผังห้องสมุด โต๊ะนั่งอ่านหนังสือ เก้าอี้บริเวณพิพิทัศน์ทันสมัยมาก ด้วยงามและง่ายต่อการควบคุม นายช่างสถาปัตย์ผู้ออกแบบห้องสมุดใหญ่กับสาขาอื่น

ห้องแห่งนี้ คือ คนที่ออกแบบสถานทูตอเมริกันในเมืองซานฟรานซิสโก อินเดียน นอกนั้นเป็นคนออกแบบ

ห้องสมุดทั้ง ๕ แห่งรวมกันเรียกว่าระบบ (system) แห่ง ห้องสมุดเหล่านี้เป็นระบบห้องสมุดขนาดเล็กของเขา ที่เห็นต่างกับทางเกาะฮาวายอีกอย่างหนึ่งก็คือ ไม่พยายามเกี่ยวข้องกับควบคุมจัดการเรื่องห้องประชุม ให้มาก ห้องสมุดสาขาที่สร้างมานานอยู่ติดกับห้องประชุมก็มีอยู่ แต่ที่สร้างใหม่ก็ไม่เอาห้องประชุมไปด้วย ทั้งนี้เพราะว่าเทศบาลแห่งนั้นแผนกด้านทหาร เป็นฝ่ายจัดเรื่องห้องประชุม และเขาทำกันเป็นการเป็นงาน เช่น แผนกด้านทหารนั้น จัดละครแสดงเสมอ มีกิจกรรมบ่อย ได้เข้าดูโรงละครซึ่งอยู่ใกล้กับห้องสมุดเด็ก มีเครื่องแต่งตัว ห้องฉากเครื่องใช้มากมายหลายห้อง มีเจ้าหน้าที่ประจำทำงานมาก ในการแบ่งหน่วยงานเทศบาล ห้องสมุดประชาชนก็เป็นแผนกหนึ่งเช่นกับแผนกสวนสาธารณะ แผนกด้านทหาร ฯลฯ

ห้องสมุดทั้งห้า แห่งแรกสร้างเมื่อปี ๑๙๐๔ เวลาใช้เป็นที่สาขาเพราะห้องสมุดใหญ่สร้างขึ้นมาใหม่ท่อน ถ้าจะว่าเกี่ยวกับการประหยัด โดยวิธีจัดเป็นระบบใหญ่ คือไม่ให้มีสาขามากอย่างนั้น แต่ขยายงานที่ห้องสมุดใหญ่ให้บริการไปทั่วถึงก็ย่อมจะทำได้ แต่ทราบว่าเขาเมืองเขาต้องการของเขาอย่างนั้น คือไม่อยากจะไปไกล เขายินดีออกเงินสร้างขึ้นโดยการยืมหนี้เสียภาษีมากจน ฉะนั้นจึงถือว่าเป็นความต้องการของท้องถิ่น และเมื่อตั้งสาขามากแล้ว ห้องสมุดนั้นก็ไม่มีรถห้องสมุดเคลื่อนที่หรือตู้สมุดเคลื่อนที่เลย อาคารทุกแห่งรวมทั้งห้องสมุดใหญ่เป็นชั้นเดียว

การให้ยืมหนังสือทำได้เร็ว เพราะทั้งห้าแห่งใช้เครื่องจักร คือเครื่อง Thermo-graphic kodak คล้ายเครื่องถ่ายรูปแต่เมื่อกดไปแล้วฟิล์มก็เสร็จทันที เอาบัตรหนังสือ บัตรสมาชิก เรียงกันเข้าสอดเข้าไป พอกดไฟก็ฟิล์มได้เลย แล้วเอาบัตรหนังสือใส่ในช่องบัตรได้ตามเดิมเมื่อมอบหนังสือให้ยืมไป เมื่อหนังสือกลับมาก็ขูดเลาะลำดับออกแล้วเอาเข้าชั้นได้เลย เครื่องก็ใช้สะดวกง่ายตายมาก

การใช้เครื่องจักรให้ยืมหนังสือ จึงดีกว่าวิธีเครื่องถ่ายรูป Kodak ของทางฮาวายใช้ เพราะเครื่องให้ยืมหนังสืออย่างนั้น ต้องนำไปล้างฟิล์มก่อนจึงจะอ่านดูได้ ถ้าล้างเสียหรือเกิดฟิล์มหายก็จะยุ่งกันใหญ่

ห้องสมุดใหญ่มีแผ่นเสียงอยู่กว่า ๑๒,๐๐๐ แผ่น วิทยุ ๒๓๒ ชุด (เขาอยาก
มีถึง ๔๐๐ ชุด ถึงจะพอ) มีหนังสือพิมพ์หลายฉบับ ถ้าเขาไม่มีแผ่นเสียงเพราะอาศัยห้อง
สมุดใหญ่ ถ้าเขามีหนังสือพิมพ์ทุก ๆ อย่างก็วิทยุประมาณ ๔๕ ชุด ถ้าเขาไม่เก็บวิทยุ
เก่าได้นาน เพราะที่ห้องสมุดใหญ่จัดเรื่องนี้ แม่หนังสือเหมือนกัน ถ้าเดิมไหนคนอ่านน้อยก็
พยายามถอนออก เรื่องนี้เกี่ยวกับเนื้อหาด้วย และห้องสมุดใหญ่เขาก็กำหนดไว้แล้วว่า หนังสือ
ทุกเล่มที่เขาห้องสมุดถ้าหา ห้องสมุดใหญ่ต้องมีหนังสือหนึ่งเล่มเสมอ ฉะนั้นเมื่อต้องการ ถ้า
ไม่มีก็เรียกจากห้องสมุดใหญ่ได้

ที่แปลออกอย่างหนึ่งคือที่ห้องสมุดใหญ่บอกว่า Deadline Data ค่าสมาชิกปีละ ๒๐๐
เหรียญ ซึ่งมีสำนักงานอยู่ที่นครยอร์ก เป็นแผ่นกระดาษแข็ง ๆ มีเรื่องราวใหม่ ๆ หนังสือพิมพ์
บนแผ่นเป็นวิชา (Subject) เก็บเรียงเข้าตู้คล้ายเรียงบัตร มีนักเรียน อาจารย์ ประชาชน นิยม
ใช้กันมาก เพราะถ้าจะเปลี่ยนก็เขาของเก่าออก เอาแผ่นใหม่เข้าแทน

สถิติการยืมเฉพาะห้องสมุดถ้าหาแต่ละแห่ง ประมาณเดือนละ ๗,๐๐๐ - ๘,๐๐๐ เล่ม
ต่อเดือน กิจกรรมเช่นการอ่าน การจัดชมรมอ่านหนังสือมีอยู่มาก เนื่องจากห้องสมุดทุก
แห่งรวมทั้งห้องสมุดใหญ่มีบริเวณอ่านหนังสือนอกห้องสมุด (Patio Areas) ในฤดูร้อนเมื่อจัด
ชมรมอ่านหนังสือ จึงมักจะจัดให้มีการนำอาหารมารับประทานร่วมกันด้วย ในขณะเดียวกัน
ก็มีการอ่านหนังสือประกอบบ้าง ผู้มาร่วมมักกับหนังสือและดนตรี มีต้นไม้ดอกไม้ประดับ
ถาวรสวยงาม การจัดกิจกรรมเหล่านี้ใช้ที่ใดที่หนึ่งดังกล่าวภายในห้องสมุดไม่จัดในห้องประชุม

การทำบัตรรายการทำที่ห้องสมุดใหญ่ทั้งหมด ทำเสร็จแล้วส่งให้สาขาสืบค้น
ส่งมาแต่บัตรรูป เมื่อได้มาก็ทำกระดาษไขอัดสำเนาออกให้พอความต้องการ ที่ไม่ส่งออก
ครบชุดเพราะแพงเปลืองค่าใช้จ่ายมาก การแยกหมวดหมู่ใช้แบบดีวี่

ถ้าหาห้องสมุดแห่งหนึ่งจัดเอาหนังสือเรื่องมามารวมไว้ด้วยกันหมด ในชั้นที่เขาแยก
แบบจัดตามความสนใจ (Public Interest) ตอนบนหนังสือมีรูปปั้นเป็นรูปม้านั่งไว้ดูสยด
ทำนองเดียวกันหนังสือเรื่องอื่นถ้าผู้อ่านสนใจถามบ่อย เขาก็จัดออกมาไว้ชั้นนั้น โดยเขาคิดว่า
พวกผู้ใช้ไม่ชอบใช้บัตรรายการมากนัก รวมทั้งไม่มีนิสัยอยากจะใช้ จึงหาทางให้ความสะดวก
ดังกล่าว

เรื่องนั้นจะคิดว่า ถ้าจะจัดอย่างนั้นยังทำให้ผู้ใช้ไม่อยากจะบัตรรายการ ไม่มี
 นิตยอยากรจะใช้เกิดชนต่อไปข้างหน้าจะเป็นการลำบากเมื่อระบบห้องสมุดใหญ่ขึ้น รวมทั้งคน
 ที่รู้จักใช้บัตรรายการเป็นนิจอยู่แล้ว เมื่อบัตรรายการเสร็จ ตรงไปหาหนังสือในชั้นเลขนั้น
 ไม่เห็น ก็จะเกิดปวดหัวขึ้นเพราะบรรณารักษะคงเขาออกไปรวมไว้ที่อื่น โดยมีได้ทำเครื่องหมาย
 ลงไปก็เป็นการแยกห้องแยกชั้นอย่างห้องสมุดใหญ่ๆ ไป ซึ่งเป็นการเพิ่มงานมากไป

ถ้าหา College Terrace มีหนังสือ ๑๖,๐๐๐ เล่ม ยืมออกประมาณ ๘-๘,๐๐๐ เล่ม
 ต่อเดือน มีเจ้าหน้าที่ประจำ ๓ คน แต่ใช้นักเรียนฝึกงานนั้น มีการติดต่อกับโรงเรียนและ
 วิทยาลัยใกล้เคียง ๓๓ แห่ง มีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิดทั้งด้านจัดหาหนังสือและกิจกรรม
 ทางโรงเรียนนำนักเรียนมาบริการปฐมนิเทศก์เป็นชั้นๆ โดยการนัดหมาย จัดแบ่งลำดับทำให้
 แต่ละโรงเรียน จดนิทรรคการที่ห้องสมุดประชาชนสาขานี้ บางครั้งแสดงการฝีมือ นักเรียน
 ประกอบหนังสือเกยวเนื่อง มียุ่เหมือนกันที่ชั้นนิทรรคการจำไว้ที่ห้องสมุดใหญ่จัดทำหุ่นเวียน
 ลงมา ถ้าหารวบรวมสภาพคดีปฐมนิเทศก์พิมพ์จำลองจากรูปจริงไว้มาก จัดเก็บแยกให้ค้นหา
 ได้ง่าย อาคารนสร้างคอนกรีตใหม่แยกเป็นห้องเด็ก ๑๖ ห้อง ผู้ใหญ่ ๓๐ ห้อง ห้องปฏิบัติ
 งาน ห้องบรรณารักษ์ ห้องเก็บวารสารฉบับเก่า และห้องพักเจ้าหน้าที่ เฉพาะห้องพัก
 เจ้าหน้าที่มีเครื่องใช้ครบครัน รวมทั้งเตียง เต้าไฟฟ้า ทีวีปรุทานอาหารหรือของว่าง ให้
 ความสะดวกเจ้าหน้าที่และแขกที่มาเยี่ยมด้วย ทำให้เจ้าหน้าที่รัก พอใจในสถานที่ทำงานเป็น
 อย่างยิ่งอดแล้วอดอีก

เวลาทำงาน เวลาทำงานมากน้อยชวโมงขึ้นอยู่กับจำนวนเจ้าหน้าที่ และความเหมาะสมประการ
 อื่นด้วย โดยมากเปิดถึงเวลากลางคืน ดังนี้-

๑. Mein Library (ห้องสมุดใหญ่) จันทร์ - ศุกร์ ๘.๐๐ - ๒๓.๐๐ น.

๑๒๓๓ Newell Road เสาร์ - ๘.๐๐ - ๑๘.๐๐ น.

อาทิตย์ ๑๔.๐๐ - ๑๗.๐๐ น.

๒. Children's Library (ห้องสมุดเด็ก) จันทร์ - เสาร์ ๘.๐๐ - ๑๘.๐๐ น.

๑๒๗๖ Harriet Street

๓. College Terrace Branch Library (สาขาศึกษาวิทยาลัยเทอเรซ) จันทร์ - ศุกร์

๑๒.๐๐ - ๒๓.๐๐ น. เสาร์ ๘.๐๐ - ๑๘.๐๐ น.

๒๓๐๐ Wellesley Street

4. Downtown Branch Library (สาขาในเมือง) เล่าร์ ๘.๐๐ - ๑๘.๐๐ น.

๒๘๐ Hamilton Avenue

จันทร์ - พุธ ๑๐.๐๐ - ๒๓.๐๐ น.

พฤหัส - ศุกร์ ๑๐.๐๐ - ๑๘.๐๐ น.

๕. Mitchell Park Branch Library (สาขาสวนมิทเชลล์) เล่าร์ ๘.๐๐ - ๑๘.๐๐ น.

จันทร์ - ศุกร์ ๑๒.๐๐ - ๒๓.๐๐ น.

ค่าปรับ ถ้าเสียหาย ตัดหัก คูนัยหรือไม่คืน ต้องใช้ตามมูลค่า โดยถ้ามีการค้างตั้ง ทางห้องสมุดจะส่งใบทวงไป หลังจากนั้น ๓๐ วันถ้ายังไม่ส่ง จะถือว่าผู้นั้นทำผิดระเบียบต้องตัดหัก ส่วนค่าปรับนั้น ถ้าหายหรือไม่คืนคิดเท่ากับราคาหนังสือและบวกด้วยค่าส่งเกินกำหนด ถ้าเสียหาย ขำรดเล็กน้อย ปรับเท่ากับค่าซ่อม แต่ถ้าเสียหายมากซ่อมไม่ได้ คิดเต็มราคาเท่ากับคูนัยหาย การตัดหักแทนต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าหน้าที่ก่อน

การจอง ถ้าไม่ใช้หนังสืออ้างอิง เปิดให้จองได้ โดยเสียค่าจองเล่มละ ๕ เซนต์ ซึ่งเป็นค่าไปรษณียบัตรแจ้งให้มารับผู้จองเขียนชื่อที่อยู่ตนเองที่ไปรษณียบัตร และกรอกรายการหนังสือให้ได้เลย ทางห้องสมุดไม่รับจองทางโทรศัพท์และจดหมาย เพราะเจ้าหน้าที่จำกัด ไม่อาจทำงานประจำหรือผู้มาติดต่ออยู่ได้ การจองแผ่นเสียง ผู้จองต้องเป็นผู้มีสิทธิยืมแผ่นเสียงได้

ผู้มีสิทธิยืมแผ่นเสียง ต้องขอบัตรยืมแผ่นเสียงและต้องเป็นสมาชิกที่ไม่เคยฝ่าฝืนระเบียบห้องสมุด อันจะทำให้เกิดการเสียหายแก่แผ่นเสียง และต้องอายุเกิน ๑๔ ปี ผู้ประสงค์จะยืมแผ่นเสียงต้องวางเงินประกันการแตกหรือคูนัยหายคนละ ๕ เหรียญ เงินประกันจะคืนให้เต็มถ้าไม่มีการคูนัยหาย และบอกงดสิทธิ์ถ้าไม่ประสงค์จะยืมต่อไป แผ่นเสียงที่ยืมไปครั้งละ ๒ แผ่นนั้น ให้ผู้ใหญ่ทั้งครอบครัวใช้ได้ แต่ห้ามเด็กอายุต่ำกว่า ๑๔ ปีไปใช้

แผ่นเสียงที่ยืมไป เมื่อส่งคืนถ้าปรากฏว่ามีขีดขีด อันจะทำให้ผู้ยืมคนต่อไปดำเนินผู้ยืมต้องชดใช้เท่ามูลค่า เมื่อใช้เท่ามูลค่าแล้วจะมอบแผ่นที่มีขีดขีดให้ผู้ยืมเงินไป ผู้ถูกปรับในลักษณะนี้จะถูกพิจารณาถึงสิทธิ์การยืมแผ่นเสียงด้วย ฉะนั้นผู้ยืมก่อนนำแผ่นเสียงไป ต้องตรวจดูให้เรียบร้อยก่อนจึงแจ้งขอเบิกพร้อมต่อเจ้าหน้าที่ก่อน ถ้ามี

การถ่ายจำลองเอกสาร ผู้ต้องการถ่ายจำลองเอกสารหรือหนังสือ ให้แจ้งความจำนงค์ที่โต๊ะสอบถาม ทางห้องสมุดจะจัดทำให้อัตราหน้าละ ๒๕ เซนต์ ขนาดหน้า ๘ ๑/๒ นิ้ว ๑๑ นิ้ว

ความร่วมมือจากผู้ใช้ห้องสมุด ทางห้องสมุดได้ขอร้องให้ผู้ใช้อาคารช่วยกันรักษาความสะอาด ให้ห้องสมุดเป็นที่น่าเข้าไปใช้เข้าอ่าน ทั้งในด้านเพื่อการพักผ่อนและศึกษาหาความรู้ ให้ระเบียบการปฏิบัติอันจะเป็นการทำให้ผู้อ่านคนอื่นรำคาญเดือดร้อน ทั้งเจ้าหน้าที่ห้องสมุดก็จะปฏิบัติงานให้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ-

๑. การพูดคุย ฟังเสียงดังและอนุญาตแต่ ที่โต๊ะปริวรรตเท่านั้น
๒. การอ่านและปรึกษากันเป็นหมู่ กระทำได้ในที่จัดให้ที่ห้องอ่านหนังสือกลางหา
๓. การสูบบุหรี่อนุญาตแต่บริเวณห้องกลางหาภายในห้องสมุด ผู้ฝ่าฝืนทางห้องสมุดจะขอร้องให้ออกจากอาคาร

บัตรสมาชิก ผู้อยู่ในเขตเทศบาลทุกคนย่อมเข้าใช้ห้องสมุดได้ แต่ผู้จะยืมหนังสือออกไปอ่าน นอกห้องสมุดต้องเป็นสมาชิกก่อน การเป็นสมาชิกไม่ต้องเสียมูลค่า และขอบัตรสมาชิกได้ที่ห้องสมุดใหญ่หรือสาขาทุกแห่ง บัตรไม่ว่าออกให้แห่งใดก็ใช้ได้ทุกแห่ง ผู้ไม่ใช่ผู้อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล ต้องเสียค่าบัตรสมาชิก คือ เด็กคนละ ๗๕๐ เหยียญต่อปี ผู้ใหญ่คนละ ๑๐ เหยียญต่อปี

บัตรสมาชิกต้องใช้เฉพาะบุคคล ให้คนอื่นนำไป ใช้ไม่ได้ การนำบัตรไปยืมต้องกระทำด้วยตนเองที่ห้องสมุด และต้องรับผิดชอบหนังสือที่ยืมไปตามที่ปรากฏในรายการบัตรสมาชิกนั้น

การใช้หนังสืออ้างอิง หนังสืออ้างอิง ไมโครฟิล์ม และหนังสือพิมพ์ ใช้ได้แต่ในห้องสมุดเท่านั้น สำหรับผู้มีผู้อาศัยอยู่ในเขต เช่น ผู้ต้องการถึงอ้างอิงชั่วคราว ย่อมได้รับอนุญาตให้เข้าใช้ได้ ถ้าได้แสดงหลักฐานเป็นที่พอใจแก่เจ้าหน้าที่ เช่น มอบบัตรประจำตัวหรือใบรับให้เจ้าหน้าที่ยึดไว้

การยืม การยืมต้องแสดงบัตรสมาชิกทุกครั้ง เจ้าหน้าที่จะเอาบัตรสมาชิก บัตรหนังสือ จัดทำบันทึกไว้ และจะนำบัตรหนังสือและบัตรกำหนดยืมใส่ไว้ในซองบัตร บัตรทั้งสองนี้ห้ามนำออกจากซองบัตร

การคืนหนังสือ คืนห้องสมุดแห่งใดก็ได้ทั้ง ๕ แห่ง ทางห้องสมุดมีการติดต่อเวียนหนังสืออยู่ทุกวัน ห้องสมุดใหญ่จัดแยกส่งไปให้แต่ละแห่ง

กำหนดส่ง หนังสือและสิ่งอื่นที่ยืมไปกำหนดให้ส่งได้ในต้นพฤหัสบดีทุกอย่าง กำหนดการยืมมีแต่ ๑๕-๓๐ วัน แต่ด้วยวันใดของสัปดาห์ ถ้ากำหนดส่งคืนตรงกับวันหยุด ให้ถือว่าวันห้องสมุดเปิดวันต่อไปเป็นวันกำหนดส่ง วันกำหนดส่งจะแจ้งอยู่ที่บัตรในซองบัตรทุกเล่ม การยืมต่อ การต่อเวลาการยืมย่อมกระทำได้ถ้าไม่มีคนอื่นจองไว้ และต้องนำหนังสือมาต่อเวลาการยืมเอง จะยืมต่อโดยการโทรศัพท์หรือทางจดหมายไม่ได้ ค่าค้างส่ง หนังสือที่เกินกำหนดส่งจะต้องเสียค่าค้างส่งวันละ ๕ เซ็นเป็นค่าปรับ แต่ค่าปรับนี้จะปรับอย่างสูงไม่เกิน ๑๕ เซ็นต่อเล่ม

การไปเยี่ยมห้องสมุดแห่งนี้ ทางมูลนิธิเอเชียที่ซานฟรานซิสโกเป็นฝ่ายจัดรายการให้ ตามคำขอร้องจากมูลนิธิร็อกกเฟลเลอร์ การได้มีโอกาสดูงานห้องสมุดประชาชนเทศบาลขนาดเล็ก นับว่าได้ประโยชน์มาก ต่อไปถ้ามีโอกาสจะได้พยายามรวบรวมเรื่องการจัดหน่วยงาน (Organization) ของห้องสมุดเมืองนั้นเสนอต่อท่านผู้อ่านอีก ก่อนจบอยากจะกล่าวถึงหนังสือแผนกหนังสือที่ชอบมากที่สุด คือ แผนกประวัติศาสตร์โดอัลโต หรือ เรียกว่า แผนกประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เรารวบรวมหนังสือเกี่ยวกับประวัติเมืองนั้นไว้มาก และก็ดูเหมือนจะมีแผนกอย่างนี้อยู่ทุกห้องสมุดไม่ว่าใหญ่หรือเล็ก

Remember that real happiness depends upon the adjustment of your everyday activities to your ideals, goals, and convictions.

From : Successful Living

By Ernest Dichter

SNAKE AND PRIEST

by.....Mock Joya

Tomijiro, a rich and respected man of Echizen (present Fukui Prefecture) had a beautiful daughter, so it says in Taihei-hyaku-monogatari, a book published in 1722

One day when the ume or apricot blossoms were in bloom and she was strolling in the garden, a little snake came out though it was still cold for snakes to appear.

The snake came toward the girl and followed her as she walked slowly admiring the blossoms. Since the snake was always to be near the girl and would not go away. Everybody tried to chase it away. Finally, her father ordered the servants to catch it and thrown it away. But it always returned. So it was killed and the body was thrown in a valley far from the house. Yet the snake came back and followed her daily.

But soon the girl's health began to decline. Neither physicians nor prayers

งูกับพรหม

โดย ม็อค โจย่า

ในหนังสือ ไทเฮ-เฮียกกุ-โมโนะงาตาริ ซึ่งพิมพ์เมื่อ พ.ศ. ๒๒๖๕ นั้น มีเรื่องปรากฏว่ามีชายมั่งคั่งและเป็นต้นน้ำดือในตำบลเอชิเซน (ในปัจจุบันคือมณฑลฟุกุอิ) ผู้หนึ่งชื่อ โทมิจิโร ชายผู้มีธิดาสาวสวยอยู่หนึ่งคน

วันหนึ่ง ขณะที่อยู่เมะหรือดอกเอฟริคอบานนางได้ออกไปเดินเล่นในสวน มีงูน้อยตัวหนึ่งปรากฏออกมา ทั้ง ๆ ที่เป็นขณะหนาวจัดสำหรับมันจะเลื้อยออกมาข้างนอกก็ตาม

มันเลื้อยตรงมาหาสาวน้อย แล้วติดตามนางไปในขณะที่นางเดิน ทอดน่อง ชมดอกเอฟริคอบ โดยที่เจ้างูน้อยมักปรากฏตัวอยู่ใกล้นางเสมอ เขาจึงพากันขับไล่มัน จนที่สุด บิดาของนางได้สั่งให้จับไปโยนทิ้งเสีย แต่มันก็กลับมาอีกทุกครั้ง เขาจึงฆ่ามันแล้ว นำไปทิ้งที่หุบเขา ห่างไกลจากบ้าน แม้กระนั้น มันก็ยังกลับมา ติดตามนาง อยู่อีกทุกวัน

ต่อมา สุขภาพของสาวน้อยก็เสื่อมลง ทั้งหมอ และการสวดภาวนาก็ไม่ช่วยให้สภาพของ

could improve her condition. She became so weak that it was thought that her death was imminent.

Tomijiro then called the high priest of Eihei-ji Temple, the famous Buddhist temple founded by Dogen in the 13th century, to see if it was possible to save his daughter. The priest looked at the sick girl and then asked her to stand up and walk. She was too weak to do so by herself and had to be helped by her maid. But as she walked and the snake followed her, the priest watched her movement keenly.

After making the girl walk in many different directions through the room, the priest noticed that the snake barely crawled over the doorsills as it followed her. Suddenly he drew a wooden sword and pinned down the snake in its middle. As he pressed the sword hard on the snake, it tried to free itself and snapped at the wooden sword.

Thereupon, the priest drew his real sword and cut off the snake's head. Then he ordered the dead snake to be thrown away and said that it would no longer

นางด้ขื่นได้ อาการของนางยิ่งทรุดโทรมลงจนเป็นที่เข้าใจกันว่านางคงจะตายในไม่ช้า

โทมิจิโร จึงนิมนต์พระเถระผู้ใหญ่แห่งวัดเอเฮีย มาดูอาการของบุตรสาวว่าจะช่วยให้รอดชีวิตอยู่ต่อไปได้หรือไม่ วัดเอเฮียนี้เป็นวัดพุทธศาสนาที่มีชื่อ โดเจนได้สร้างขึ้นในศตวรรษที่ ๑๓ พระเถระมองดู คนเจ็บแล้วก็สั่งให้นาง ลูกขื่นเดินแต่นางอ่อนเปลี้ยไม่มีกำลัง สาวใช้จึงเข้าช่วยประคอง ขณะทีนางเดินไปมาและเงืง้น้อยเลื้อยติดตามไปนั้น พระเถระได้เฝ้ามองดูอยู่อย่างเพ่งพิศ

หลังจากที่นางได้เดินมาทั่วห้องแล้ว พระเถระก็สังเกตเห็นว่า เงืงเลื้อยข้ามธรณีประตูอย่างลำบากในขณะที่มันติดตามนาง ทันใดทันทันก็ชักดาบไม้ออกกดลงที่กลางตัวของมัน ขณะที่ท่านกดดาบอย่างหนัก มันก็พยายามที่จะค้นให้หลุดและฉกดาบไม้ขึ้น

ครั้นแล้ว พระเถระก็ชักดาบจริงของท่าน ตัดหัวขาดออก แล้วสั่งให้ไปโยนทิ้งเสีย ท่านกล่าวว่า มันจะไม่กลับมา รบกวน สาวน้อยอีก และต่อไปนี้จะสงบสุข จูตัวนั้นก็มีได้มาปรากฏอีก

bother the girl and could be at peace. The snake never appeared again and the girl's health gradually improved.

It is explained that as the snake snapped at the wooden sword that held it down, it lost all thought of the girl in its effort to save itself, and as it was killed while not thinking of the girl, its tenacious hold on her disappeared.

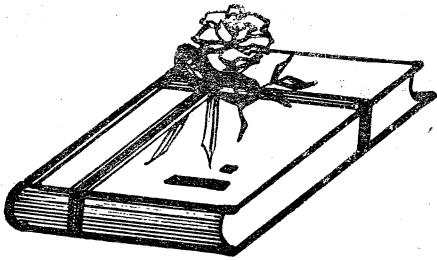
สุขภาพของนางก็ค่อย ๆ ดีขึ้น

เรื่องนี้ได้รับแจ้งว่า ในขณะที่งูกำลังกัดดาบที่ตรึงตัวมันอยู่นั้น มันหมดความนึกคิดถึงสาวน้อย เพราะต้องพยายามช่วยตัวมันเองให้รอดพ้น และเมื่อมันถูกฆ่าในขณะที่มันได้มีความนึกคิดอยู่นั้น ความผูกพัน ที่มีเกาะแน่น อยู่ใน ตัวเธอก็อันตรธานไป.

ทุกสิ่งที่เรากระทำ จะผิดหรือถูก จะชั่วหรือดี สามัญสำนึกของเราจะบอกเราให้รู้เสมอ
จึงเหลืออยู่แต่เพียงว่า เราจะยอมรับฟังหรือไม่เท่านั้น

ก.ม.

เรื่องน่าอ่าน

แม่นมาส ขวาลิต

ได้เคยเสนอหนังสือชื่อ “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว” ของ ท. เสียงพิบูลย์ ปรากฏว่ามีผู้สนใจหนังสือเล่มนี้มาก รู้สึกว่าเป็นที่น่ายินดีผู้ติดตามถึงว่า เมื่อไหร่ท่านผู้เขียนหนังสืออีกจึงมีความยินดีที่จะแจ้งให้ท่านผู้ฟังทราบว่า ท่านผู้เขียนหนังสือเรื่อง “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว” ได้เขียนหนังสือทำนองนั้นขึ้นอีกเล่มหนึ่งแล้ว ให้ชื่อว่า “กฎแห่งกรรม” สภาอุพุทธทศสมาคมแห่งชาติเป็นผู้จัดพิมพ์เผยแพร่ ข้อได้ที่ยุพุทธทศสมาคมแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ วัดกันมาตุยาราม ถนนเยาวราช พระนคร

หนังสือเรื่อง “กฎแห่งกรรม” นี้ เป็นหนังสือเล่มเล็ก ๆ มีความยาวเพียง ๑๑๓ หน้า มีเรื่องสั้น ๆ อยู่สี่เรื่อง ให้ชื่อว่า ไครผิด คิดสัน เพื่อนร่วมตาย และสายโลหิต คล้องจองกันดี และจำได้ง่าย เรื่องต่าง ๆ ในหนังสือ “กฎแห่งกรรม” นี้ ล้วนมุ่งจะชี้ให้เห็นผลแห่งการกระทำ ให้เห็นความจริงแห่งกรรมบางประการ โดยใช้การหยิบยกเอาเรื่องที่เกิดขึ้นมาให้มันเป็นตัวอย่าง เพื่อให้เห็นได้ชัดแจ้งยิ่งขึ้น การชี้ให้เห็นหลักกรรมต่าง ๆ นั้น ในสมัยที่พระพุทธองค์ทรงมีพระชนม์ชีพอยู่ พระองค์ก็ทรงใช้วิธีหยิบยกเอาเรื่องราวที่เกิดขึ้น มาแสดงให้เห็นการกระทำและผลของการกระทำของคนเราเหมือนกัน อาจารย์ในสมัยหลัง ก็ได้ใช้วิธีเดียวกันนี้ เรื่องราวซึ่งชี้ให้เห็นหลักกรรมที่แต่งขึ้นในอดีตมีอยู่มาก และได้ใช้กันเรื่อยมาจนถึงสมัยปัจจุบัน เมื่อมาถึงปัจจุบัน เรื่องเหล่านี้ก็เป็นเรื่องของคนสมัยโบราณไป ดังนั้นบางครั้ง จึงชวนให้คิดเสมอว่า ขึ้นชื่อว่าหลักกรรมต่าง ๆ แล้วจะต้องมีอยู่ เป็นอยู่ เฉพาะในสมัยโบราณเท่านั้น ความจริงไม่ใช่เช่นนั้นเลย แต่เป็นด้วยยังขาดผู้ที่สังเกตและศึกษาชีวิตในปัจจุบัน แล้วหยิบยกเอาเรื่องที่เกิดขึ้นในปัจจุบันขึ้นมากล่าวเป็นตัวอย่าง เพื่อให้เห็นหลักกรรมซ้อนขึ้นซ้อนเท่านั้น

นักประพันธ์ที่ได้ชื่อว่า แต่งเรื่องโดยมุ่งจะพูดถึงหลักกรรม ก็มี “ดอกไม้มัด” ผู้ล่วงลับไปแล้วผู้หนึ่ง ท่านผู้นี้ บางคนก็เรียกว่า “นักเทศน์นอกธรรมมาสน์” แต่ “ดอกไม้มัด” ผู้แต่งเรื่องราวของเธอเป็นทำนองนวนิยาย มีการต่อเติมเสริมแต่งเรื่องราวให้เป็นไปตามที่ใจเธอปรารถนา

แต่เรื่องที่ ท. เลียงพิบูลย์เขียน แม้ว่าท่านผู้เขียนจะใช้ศิลป์ในการเขียนเรียบเรียงเรื่องราวให้หน้าอ่าน
แต่โดยเนื้อแท้แล้วก็ยังเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตตามที่ผู้แต่งได้บอกไว้ ท่านได้ฟังเรื่องราวจากบุคคล
ผู้เป็นเจ้าของเรื่อง หรือผู้รู้เห็นเรื่องราวโดยใกล้ชิดเล่าให้ฟังแล้วท่านก็ได้นำมาพิจารณาให้เห็น
ถ้อยคำว่าการเป็นไปอย่างนั้นอย่างนี้ เกิดขึ้นได้เพราะเหตุใด ทำไมจึงเกิดขึ้นได้ และเหตุผล
เป็นอย่างไร หลักใหญ่มีอยู่ว่า คนเราประกอบกรรมอย่างไร ก็จะได้รับผลสนองอย่างนั้น ถ้าไม่เร็ว
ก็ช้าหน่อย แต่จะเลี่ยง “กฎแห่งกรรม” นั้นไม่ได้ มูลเหตุที่ทำให้คนเราทำหรือไม่ทำอย่างนั้น
อย่างนี้ก็มิใช่มีอยู่หลายอย่าง ซึ่งได้พรรณนาไว้แล้วในพระพุทธศาสนา มีความรู้สึกโลก โกรธ หลง
หรือความเมตตา กรุณา เหล่านี้เป็นต้น เป็นกำลังผลักดันให้คนประกอบกรรมต่าง ๆ ซึ่งตนเองจะต้อง
เป็นผู้รับผลในที่สุด

วิธีเขียนของ ท. เลียงพิบูลย์นั้น เป็นวิธีเสนอข้อเท็จจริง ให้รายละเอียดต่าง ๆ ที่น่า
สนใจ น่ารู้ และชวนให้เพเลิดเพลิน ท่านผู้เขียนมีความสังเกตมาก และรู้เรื่องราวต่าง ๆ ในชีวิต
มาก จึงนำมาเล่าให้ฟังได้อย่างสนุก ทำให้เห็นภาพต่าง ๆ เด่นชัด และเห็นเรื่องราวเป็นจริงเป็นจัง
ผู้อ่านจะสรุปผลเอาเองได้ทีเดียว และส่วนมาก ท่านผู้เขียนจะปล่อยให้อ่านสรุปผลของการกระทำ
เองด้วย น้อยนักที่ท่านจะทำให้เรื่องน่าเบื่อหน่ายโดยการสรุปผลและเพิ่มเติมคำสั่งสอนต่าง ๆ ที่มักจะ
ชวนให้เบื่อหน่ายเสียก่อน ข้อสรุปซึ่งมีไม่มากนัก ก็มักจะเป็นข้อความสั้น ๆ และจับใจ เช่นว่า

“พุทธศาสนาสอนว่า การเห็นอะไร ใคร่อย่างไร อย่าดูอย่างผิวเผิน ดูให้ลึกลงไป จงใช้
สติปัญญาพิจารณา ดูลงไปถึงแก่นของความจริง ถ้าเรามีสติพิจารณา รู้ถึงแก่นของจริงแล้ว ก็จะ
ไม่หลงใหลมกมายในความสนุกสนาน หลงหาความสุขสำราญ ในรูป เสียง กลิ่น รส ซึ่งเป็น
ของไม่แน่นอน เปลี่ยนแปลงไปได้ตลอดเวลา จงมองให้ทะลุ จนเห็นว่าความสุข ความสนุกสนานใน
ทางโลกนี้ เป็นความสุขจอมปลอม ซึ่งแฝงความทุกข์อยู่เบื้องหลัง” ข้อความนี้ได้มีอยู่ในเรื่อง
“โครมิต” ซึ่งกล่าวถึงชายผู้หนึ่งที่ชอบใช้เงินอย่างสุรุ่ยสุร่าย ไปเที่ยวตามไนท์คลับ ดิสนิสรา และ
หาความสนุกสนานกับผู้หญิงอยู่เป็นนิจ เงินทองมีเท่าไรก็ใช้หมด ถึงกับเป็นหนี้สิน และเมื่อหมดทาง
จะได้เงินมาใช้จ่ายแล้ว ก็ยังหารู้จักระมัดระวังของตนไม่ กลับคิดผิตขึ้นเรื่องราวเป็นเท็จขึ้น ไปเที่ยว
หลอกลวงขอยืมเงินจากเพื่อนฝูง โดยอ้างว่ามารดาป่วย เพื่อนซึ่งไม่รู้ความจริง ก็รู้สึกสงสาร ให้
เงินไป แต่แล้วผู้ให้ก็ได้เห็นคำดำ่ว่า ชายคนนั้นเอาเงินไปใช้ในการเที่ยวเตร่กลางคืนหมด ครั้น

อยู่มา มารดาของเขาป่วยจริง และขาดเงินรักษา แต่เมื่อไปขอยืมเงินเพื่อนคนเดิม เขาก็ไม่ให้ เพราะเกรงว่าจะถูกหลอกหลวงอีก ในที่สุดมารดาของชายนี้ก็ตายไปโดยไม่ได้รับการรักษา เข้าทำนองเรื่องเด็กเลี้ยงแกะ ที่เราเคยอ่านในนิทานอีสปมาตั้งแต่เล็กแต่น้อย และเกิดความรู้สึกเสมอว่า นั่นเป็นเรื่องนานมาแล้ว แต่เรื่อง “ใครผิด” นี้ มีความผิดมากกว่าเด็กเลี้ยงแกะในนิทานโบราณทั้งสองชั้น เด็กเลี้ยงแกะนั้นพูดปดเพราะคะนองปากตามประสาเด็ก แต่ชายผู้นั้นพูดปดหลอกหลวงคน และตามใจตนเอง ในด้านความใคร่ต้องเสียมารดาไปในที่สุด

กรุงเทพ ฯ ในเวลาไม่กี่ปีนี้ได้เปลี่ยนแปลงไปมาก เด็กที่เติบโตในระยะสิบห้าปีมานี้ จะมีภาพไม่ออกเลยว่า กรุงเทพ ฯ แต่ก่อนเป็นอย่างไร ผู้เขียนเรื่องนี้ได้นำเรากลับไปรู้จักกับกรุงเทพ ฯ ในสมัยก่อนเสมอ ในเรื่อง “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว” ท่านได้ให้เรารู้จัก หุ่นหาเมฆในสมัยที่ยังมีแต่ต้นตาล บ้างช้า วัดร้าง และเชื่อกันว่า เป็นที่อยู่ของพวกปิศาจ ให้รู้จักถนนหนทาง และยานพาหนะในสมัยรัชกาลที่ ๕ และในหนังสือเรื่อง “กฎแห่งกรรม” นี้ ก็มีภาพกรุงเทพ ฯ แต่เก่าก่อน และคนบางประเภทในกรุงเทพ ฯ แต่เก่าก่อนด้วยเหมือนกัน ซึ่งสิ่งเหล่านี้เราจะไม่ได้เห็นกันอีกแล้ว ในเรื่อง “คิดสั้น” ท่านได้เล่าถึงเจ๊กชายป่าทองโก่ และกรุงเทพ ฯ สมัยโน้นไว้ดังนี้

“เมื่อข้าพเจ้ายังเรียนหนังสืออยู่ที่วัด ชั้น ป.๒ สิ่งที่ข้าพเจ้ายังจำได้ดีคือ เช้าวันหนึ่ง ก่อนเข้าเรียน ที่ศาลาท่าน้ำในวัด มีแม่ค้าทั้งจีนไทยหาบของมาขาย มีเงินหนุ่มคนหนึ่งเคยเอาป่าทองโก่ และขนมทอดอื่น ๆ และขนมฟูใส่กระตังยูนหัวมานั่งขายอยู่ด้วยทุกวัน ถ้าพวกเราซื้อป่าทองโก่แล้วขอให้ร่ำมวยให้ดู เขาก็จะออกร่ำร่ำมวยเงินให้พวกเราดู โดยออกไปยั่วตัวกลางแจ้ง ชีสองนิ้วลงดิน แล้วหมุนตัวไปซ้ายขวา พร้อมทั้งร่ำร่ำตามเพลงมวยเงินไปพักหนึ่ง แล้วก็ยิ้มอย่างใจดี”

เงินผู้นั้นดูเป็นคนใจดีน่ารัก ไม่ใช่คนงกเงินและเอาแต่ทำมาหากินจนไม่มีเวลาทำอะไรให้เด็ก ๆ ดังนั้น เมื่อวันหนึ่ง เงินผู้นั้นมีอันเป็นไปก็เป็นที่น่าเสียดายยิ่งนัก ผู้เขียนได้เล่าถึงตอนนี้อย่างน่าฟังและน่าสนใจยิ่งว่า

“แต่เช้าวันนั้น แปลกกว่าวันอื่น พอพวกเราเข้าเรียนแล้ว พวกพ่อค้าแม่ค้าต่างก็แยกย้ายกันไปขายที่อื่น จนกว่าพวกนักเรียนจะพักเรียนตอนเที่ยงจึงจะมาขายใหม่ แต่เงินชายป่าทองโก่นั้นหาได้กลับไปขายที่อื่นไม่ คงเดินวนเวียนร้องขายอยู่ในวัด คล้าย ๆ กับคนเดินหลงทาง ไม่รู้จะออกจากวัดอย่างไร

สักครู่นี้ เรามองออกไปทางหน้าต่างห้องเรียน ก็มองเห็นเงินหนุ่มผู้นั้น เอากระดิ่งชนมวาวไวนั้นขึ้นตะขบ แล้วตัวเองก็ขึ้นขึ้นไปบนต้น ปากก็ร้องขายป่าทองโกโก้ไม่ขาดปาก พวกเรามองดูว่าเงินผู้นั้นจะอุทรืเก็บตะขบกินหรือขึ้นไปทำไม ต่อมาเราก็เห็นเขาขึ้นไปถึงกลางลำต้น แล้วก็คลีผ้าซึ่งขดเป็นวงกลมใช้รองบนศีรษะสำหรับวางกระดิ่งชนมเวลาทวนหัว ขณะที่กำลังคลีผ้าก็ย้งร้องขายป่าทองโกโก้ไม่หยุด เราเห็นเขาผูกสายผ้าข้างหนึ่งกับกิ่งตะขบใหญ่เท่าแขน ส่วนอีกข้างหนึ่งผูกกับคอ พวกเราเห็นท่าไม่ดีจึงรีบบอกให้ครู ให้อาจารย์คนนั้นจะผูกคอตาย เมื่อครูเหลียวไปมอง เขาก็วิ่งออกจากห้องเรียนทันที มีพวกเรารัววิ่งตามครูไปด้วย แต่กว่าเราจะวิ่งไปถึงต้นตะขบ และกล่าวครูจะขึ้นไปช่วย เงินผู้นั้นก็ได้ห้อยตัวลงมาแขวนคอโตงเตงแล้ว พวกนักเรียนที่โตหน่อยก็ขึ้นไปช่วยครูแกะเชือกเอาเงินผู้นั้นลงมาได้ แต่ก็สายเสียแล้ว เพราะเงินผู้นั้นได้หมดลมก่อนที่จะลงมา... ..”

ในสมัยนั้น จะมีคนชอบผูกคอตายกับต้นไม้ในที่สาธารณะบ่อย ๆ เชื่อกันว่าเพราะมีปีศาจมาชวนไปให้ผูกคอตายก็มี และที่ชอบผูกกับต้นไม้บ่อยก็คงเป็นเพราะว่า “...พระนครในสมัยนั้น ข้างถนนใหญ่บ้านก็มีน้อย ไม่มากเหมือนสมัยนี้ ยิ่งถ้าไม่ใช่ย่านการค้า บ้านก็ย่อมอยู่ห่างออกไปอีก เพียงแต่ห่างถนนใหญ่ไปไม่เท่าใดก็เป็นป่ารก บางแห่งก็มีต้นไม้ใหญ่ ๆ ขนาดสองสามคนโอบไม่รอบขึ้นอยู่เต็ม จากนั้นไปก็ยังเป็นบึง เป็นหนอง มีจอกแหนลอยอยู่ทั่วไป นอกจากนั้นก็ยังมีความไม่เหมาะสมต่าง ๆ ขึ้นเป็นดง”

สถานที่สำหรับเรื่องราวต่าง ๆ ในหนังสือเล่มนี้ ไม่จำกัดอยู่แต่ในพระนครเท่านั้น ยังมีที่จังหวัดอื่น และมีบางแห่งซึ่งคนทั่วไปย่อมไม่มีโอกาสได้เห็นและได้ไปถึงเลย ดังนั้นความเพลิดเพลิน อีกอย่างหนึ่ง ที่จะได้รับ จากการ อ่านหนังสือเล่มนี้ ก็คือได้ไปเที่ยวตามที่ต่าง ๆ ได้เห็นภูมิประเทศซึ่งบางครั้งก็งามมาก บางครั้งก็น่ากลัว ได้เห็นประเพณีเก่า ๆ ซึ่งยังคงเหลืออยู่ตามต่างจังหวัดหรือชนบท เช่นการเผาศพซึ่งมีการประโคมเอ็กเกริก มีการจุดดอกไม้เพลิง และมีมหรสพฉลองหน้าศพ ตลอดจนการสร้างเมรุขึ้นเพื่อเผาศพเป็นคราว ๆ และวิธีเผาศพด้วยฟืน ซึ่งได้บรรยายไว้ในเรื่อง “เพื่อนร่วมตาย” ในเรื่องนี้ ท่านผู้แต่งนำผู้อ่านลงเรือไปตามคลองและไปยังวัดแห่งหนึ่งที่ธนบุรี เพื่อเผาศพชายผู้ประกอบกรรมดีคนหนึ่ง เมื่อถึงตอนที่บรรยายเรื่องที่เกี่ยวแก่ท่านผู้ ผู้แต่งก็นำเราลงเรือกลไฟไปที่จังหวัดแห่งหนึ่งในบักซ์ไต และไปถึงที่ซึ่งไม่มีผู้ใดไป หรืออยาก

ไปมากนั้ก ที่นั่นก็คือ สวนยางในป่าลึกซึ่งมีสภาพเป็นเหมือนค่ายกักกันคนงานแห่งหนึ่ง เรื่องนี้เขียนขึ้นจากข้อเท็จจริงที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์สมัยหนึ่งว่า เจ้าของสวนยางแห่งหนึ่งได้ลอบลวงคนกรุงเทพฯไปทำงานในสวนยาง แล้วทำทารุณกรรมแก่คนงานต่าง ๆ จนสวนยางแห่งนั้นได้ชื่อว่าเป็น “ค่ายนรก”

การเดินทางนั้นแสนจะลำบาก นอกจากจะกันดารแล้ว ยังมีอย่างอื่นที่น่ากลัวอีกด้วย พอพวกที่ไปจากกรุงเทพฯ ลงจากเรือ...มีพวกสวนยางออกมารับหลายคน แต่ทุกคนดูหน้าตาเหี้ยมเกรียม ไม่ช้าพวกที่มาจากกรุงเทพฯเดินทางเข้าไปในป่า พวกที่มารับต่างมีปืนยาวคนละกระบอก เดินขนาบข้างมีประมาณ ๑๐ คน...ดูคล้ายกับนักโทษที่ถูกคุมตัว การเดินทางไกลจึงมาถึงแม่น้ำ แม้จะไม่กว้างนัก แต่ไหลเชี่ยว พบว่ามีเรือมาคอยรับอยู่แล้ว พวกที่จะไปทำงานต้องลงเรือข้ามฟาก เมื่อขึ้นจากเรือแล้วก็ได้พบรถยนต์มารอคอยอยู่หลายคน ต่างก็รีบขึ้นรถแล้วหัวหน้างานจึงสั่งให้ออกรถเดินทางต่อไปในป่าลึก ห่างผู้คน บ้านช่องก็ไม่มี มองดูแล้วเศร้าใจ คิดว่ากำลังจะเดินทางไปสู่ที่ไกลจากความเจริญ ชุกชุมไปด้วยสัตว์ป่า รถยนต์คงวิ่งเป็นชั่วโมงๆ ก็ถึงบ้านพักคนงานปลูกเป็นเรือนแถวยาว หลงคามงด้วยหญ้าแห้ง....”

ชีวิตที่ถูกบีบบังคับ ทำให้คนงานคิดหนี และแม้ว่าจะมีหนทางหนึ่งได้น้อยที่สุด เพราะถูกคุมตัวตลอดเวลา ซ้ำยังไม่รู้จักทางดี แต่เมื่อมีความตั้งใจที่ไหน ก็มีหนทางที่นั่น ผู้คิดหนีเตรียมตัวอย่างดี และอดทน คอยเวลาเหมาะ แล้วจึงหนีออกมาในคืนข้างแรมอ่อน ๆ คืนหนึ่ง ผู้เขียนได้เล่าถึงการหนีอย่างน่าตื่นเต้น และทำให้รู้สึกว่ คนเรานั้นถ้ามีมานะอดทน ไตร่ตรองให้รอบคอบ และมีใจซื่อสัตย์ต่อกันแล้ว แม้ต้องเผชิญกับอันตรายถึงชีวิต ก็อาจพาตัวรอดพ้นมาได้

สำหรับผู้ที่ย่อยากอ่านหนังสือสนุก ๆ หนังสือเรื่อง “กฎแห่งกรรม ของ ท.เลียงพิบูลย์” นักสนุกเหมือนเรื่องอ่านเล่นเรื่องหนึ่ง เราได้พบคนแปลก ๆ สถานที่แปลก ๆ มีเหตุการณ์อันน่าตื่นเต้น หลายอย่างที่ทำให้ใจหายใจกว่าตามไปด้วย แต่ในเวลาเดียวกัน เราก็ได้รู้สึกและได้ความคิดโดยไม่ตั้งใจเลยว่า คนเรานั้น ถ้าปราศจากคุณธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวแล้ว ก็อาจประพฤติตนโดยความประมาท ความหลง ความมัวเมา อันเป็นเครื่องนำสู่ความหายนะในที่สุด แต่ถ้ามีคุณธรรมแล้ว แม้มกในที่ยับจนก็เอาตัวรอดได้ กรรมของคนย่อมเป็นเครื่องสนองคนผู้กระทำอยู่เสมอ ดังที่ท่านผู้แต่งกล่าวไว้ตอนหนึ่งว่า

“อันบุคลลใดสร้างกรรมดีไว้ เมื่อจิตดับไปจากโลกนี้แล้ว มิช้าช้าของท่านก็จะสูญสิ้นไปในกองเพลิง คงเหลือแต่กรรมดี ก็ยังมีผู้คนอาลัยรัก เสียตาย ยกย่อง เปรียบประจักษ์พร้อมไหม...”

ข่าวเกี่ยวกับหนังสือ

(จาก *Cultural news from Germany* vol. 3 no. 1)

ม.ม.

การแสดงหนังสือสำหรับเด็กนานาชาติ

การแสดงหนังสือสำหรับเด็กนานาชาติ ครั้งที่ ๘ ได้จัดให้มีขึ้น ณ คลิงสเปอร์ มิวเซียม ที่ ออฟเฟินบาค แอม เมน ระหว่างวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๑๙๖๓ และเปิดแสดงไปจนถึงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๑๙๖๔ มีหนังสือเด็กจากประเทศต่าง ๆ ทั้งในตะวันตกและตะวันออกรวม ๒๐ ประเทศ หนังสือเหล่านี้ได้รับการเลือกเฟ้นอย่างดี เพ่งเล็งถึงคุณภาพทางศิลปะทั้งในเนื้อหาและรูปเล่ม มีวัตถุประสงค์จะส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตหนังสือเด็กและเยาวชนให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น การแสดงส่วนหนึ่งเป็นต้นฉบับผลงานที่ยังไม่ได้ตีพิมพ์ของบรรดา ศิลปินหนุ่ม เป็นหนังสือภาพทั้งสีและขาวดำ คลิงสเปอร์ มิวเซียมนี้เก็บรวบรวม ตัวอย่างบรรดาสังพิมพ์ของประเทศต่าง ๆ เป็นที่ซึ่งมีหนังสือสำหรับเด็ก ในประเทศต่าง ๆ มาก และนับว่าดีที่สุดแห่งหนึ่ง

สถาบันการค้นคว้าเกี่ยวกับหนังสือของผู้เยาว์

ได้มีการจัดตั้งสถาบันการค้นคว้าเกี่ยวกับหนังสือของผู้เยาว์ขึ้นที่แฟรงค์เฟิร์ต เมื่อเดือนพฤศจิกายนที่แล้วมา สถาบันนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยาลัยฝึกหัดครูของเมืองแฟรงค์เฟิร์ตมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาเรื่องราวต่าง ๆ เกี่ยวกับวรรณกรรมของเยาวชน เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างการสร้างของงานวรรณกรรมและจิตใจของผู้เยาว์ เรื่องความนับถือที่คนส่วนมากมีต่อหนังสือภาพการ์ตูน อิทธิพลของภาพยนตร์ วิทยุ และโทรทัศน์เหนือการอ่านและอื่น ๆ สถาบันนี้ต่อไปภายหน้าจะเป็น สถาบันส่วนกลางของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันในเรื่องนี้.

หนังสือแอตลาสสากลฉบับใหม่

สถาบันจัดทำแผนที่ที่กูเตอร์สโลธ ได้จัดทำหนังสือแอตลาสสากลฉบับแรกที่มีटरรันบอกชื่อสถานที่เป็นภาษาต่าง ๆ ตามประเทศที่ปรากฏในหนังสือ แอตลาสฉบับนี้ มีชื่อว่า "Bertelsmann Atlas International" ได้มีการจัดทำอยู่หลายปี และใช้เอกสารอ้างอิงหลายอย่าง มีผู้เชี่ยวชาญจัดทำหลายคน นับว่าเป็นแอตลาสที่ทันสมัยมาก เช่น รวมชื่อประเทศใหม่ ๆ ซึ่งเพิ่งได้รับเอกราช เป็นหนังสือขนาดใหญ่มาก หนา ๕๔๐ หน้า ในटरรันมีชื่อต่าง ๆ อยู่ถึง ๑๖๕,๐๐๐ ชื่อรวมทั้งชื่อสถานที่ซึ่งไม่เคยมีระบุโดยใช้ภาษาพื้นเมืองมาก่อน

หนังสือผ่อนส่ง

L.C. Catalog of Printed Cards ซึ่งแต่เดิม Edward Brother Corp. เคยเป็นผู้จัดพิมพ์นั้น บัดนี้เปลี่ยนผู้พิมพ์แล้ว บริษัท Rowman and Littlefield, Inc. เป็นผู้พิมพ์จำหน่ายแทน บริษัทนี้หัวแหลมรู้ว่าห้องสมุดต่าง ๆ คงไม่มีเงินซื้อมากนัก แต่หนังสือชุดนี้ก็เป็นสิ่งจำเป็น จึงคิดวิธีให้ผ่อนส่งได้ภายในเวลา ๓ ปี ราคามีดังนี้ L.C. Printed Card ๑๘๘๘ - ๑๙๔๒ ราคี ๑๕๐๐.๐๐ ดอลลาร์ 1 st. supplement ๓๙๕ ดอลลาร์ and supplement ๒๔๐ ดอลลาร์ National Union Cat ๑๙๕๓-๑๙๕๗, ๑๙๕๘ - ๑๙๖๒ รวม ๖๗๐ ดอลลาร์

ยิ่งก้าวไปก็ดูยังอยู่อีกไกลมากขึ้นทุกที ความสำเร็จที่เราได้หรือมี กลายเป็น ล้าหลังไป

ก.ม.

รางวัลโนเบลทางวรรณกรรม

พรรณศรี วิชากรกุล

เมื่อไม่นานมานี้ ข้าพเจ้าได้ชมภาพยนตร์เรื่อง The Prize ซึ่งมีชื่อเรื่องเป็นภาษาไทยว่า “ชาติพยัคฆ์” เนื้อเรื่องในภาพยนตร์กล่าวถึงการแจกรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพต่าง ๆ ณ กรุงสต็อกโฮล์ม ประเทศสวีเดน ตัวเอกฝ่ายชายในเรื่องแสดงเป็นผู้ได้รับรางวัลโนเบลทางวรรณกรรม ข้าพเจ้าไม่ทราบว่าจะเพราะเนื้อเรื่องของภาพยนตร์หรือเพราะตัวแสดงในเรื่องที่แสดงได้ดียิ่ง ที่ทำให้ข้าพเจ้าเกิดความคิดที่จะเขียนเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติของรางวัลโนเบลและการให้รางวัลโนเบลทางวรรณกรรม

รางวัลโนเบลหรือ Nobel Prize เป็นรางวัลเกียรติยศที่ให้แก่บุคคลไม่จำกัดเพศเชื้อชาติ คำสอนหรือความเชื่อถือเป็นรางวัลที่ยกย่องความดีความงาม และความสำเร็จในการทำงานของผู้ที่ได้รับรางวัล

เมื่อจะกล่าวถึงประวัติของรางวัลโนเบล ก็ควรจะกล่าวถึงบุคคลสำคัญยิ่งผู้หนึ่งซึ่งเป็นผู้มอบเงินทุนสำหรับจัดตั้งรางวัลนั้น ท่านผู้นี้คือนายอัลเฟรด เบอ์นฮาร์ด โนเบล (Alfred Bornherd Nobel) นายทุน นักเคมีและนักประดิษฐ์ชาวสวีเดน โนเบลเกิดที่กรุงสต็อกโฮล์ม เมืองหลวงของประเทศสวีเดน ในวันที่ 21 ตุลาคม ค.ศ. 1833 เขาเป็นบุตรคนที่ 3 ของสถาปนิกและช่างก่อสร้างชาวสวีเดน ซึ่งรับจ้างทำงานกับรัฐบาลรัสเซียเป็นเวลานาน อัลเฟรด โนเบลได้รับการศึกษาในโรงเรียนเพียงหนึ่งปีเท่านั้น นอกจากนั้น เขาและพี่ชายอีก 2 คนได้รับการสอนจากครูพิเศษ ครอบครัวนี้เคยเข้าไปพัวพันอยู่ที่เมืองเซนต์ปีเตอส์เบิร์กในรัสเซียเป็นเวลาหลายปี เมื่ออัลเฟรด โนเบลอายุได้ 16 ปี เขาได้รับการฝึกฝนให้เป็นนักเคมี กับสามารถพูดภาษาต่างๆ ได้หลายภาษา เช่นภาษาสวีเดน ภาษารัสเซีย ภาษาเยอรมัน ภาษา

ฝรั่งเศส และภาษาอังกฤษ เป็นต้น ในขณะนั้น อัลเฟรด โนเบลเป็นเด็กหนุ่มที่มีอุดมคติสูง ก่อนข้างเบื่อน่าย ชอบประพันธ์โคลงกลอนและชอบอ่านวรรณคดีภาษาอังกฤษ ในปี ค.ศ. 1862 โนเบลสามารถประดิษฐ์เรือดำเลี้ยง และอีกปีหนึ่งต่อมา เขาสามารถประดิษฐ์ดินระเบิด ครั้นเมื่อเขาอายุได้เพียง 29 ปี อัลเฟรด โนเบลสามารถที่จะจัดตั้งและเป็นเจ้าของโรงงานดินระเบิดในโทร-กิลีโซวัน ในประเทศสวีเดนและนอร์เวย์ จากนั้นเขาก็ร่ำรวยอย่างรวดเร็ว ถึงแม้ว่าจะเป็นคนมีเงินทองอย่างมั่งคั่ง โนเบลกลับเป็นคนไม่มีความสุข เพราะเขาขาดเพื่อนสนิทกับทั้งเป็นคนที่ชอบอยู่ตามลำพังในชนบท ไม่ชอบมีชีวิตอยู่ในสังคมที่หรูหรา ทั้ง ๆ ที่โนเบลเป็นคนที่มีชื่อเสียงมาก และเป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวาง อัลเฟรด โนเบลเป็นชายโสด เขาไม่ได้พำนักรอยู่ในที่หนึ่งที่ใดแน่นอน บางครั้งเขาก็ไปอยู่ที่สวีเดนบ้าง รัสเซียบ้าง เยอรมันบ้าง ฝรั่งเศสบ้าง และในบั้นปลายของชีวิต เขาอาศัยอยู่ในประเทศอิตาลี เหตุที่เป็นเช่นนั้นเพราะโนเบลมีนิสัยที่ไม่ชอบอยู่เป็นที่ กับทั้งมีความรู้สึกอยู่เสมอว่าตนเองเป็นประหนึ่งคนต่างชาติดำหรับประเทศต่างๆ ทุกประเทศที่เขาไปพำนักรอยู่.

อัลเฟรด โนเบลเป็นคนที่มีใจกว้างขวาง น้อยคนนักที่จะมีจิตใจเมตตากรุณาเหมือนเขา โนเบลมักจะให้ผู้อื่นมากกว่าที่ตัวเองจะหาได้อยู่เสมอ งานกุศลที่เขาทำมากที่สุดก็คือ การช่วยเหลือบุคคลที่ต้องการจะได้รับความช่วยเหลือจริงๆ กับเสียสละเพื่องานทางด้านวิทยาศาสตร์ เขามักได้รับจดหมายทั้งที่เป็นจดหมายขอบคุณและจดหมายที่เขียนมาขอความช่วยเหลืออยู่ทุกวัน วันละหลายฉบับ โนเบลเคยได้รับความกระทบกระเทือนทางใจอย่างแรงที่น้องชายของเขาต้องเสียชีวิตเพราะถูกระเบิดในโรงงาน และอีกประการหนึ่งก็คือการที่นิตินะเบิดไปทำลายกันในสงคราม เหตุนี้เองทำให้โนเบลเกิดความรู้สึกที่จะจัดตั้งเงินรางวัลสำหรับผู้ที่ทำสิ่งซึ่งเป็นประโยชน์ให้แก่เพื่อนมนุษย์ ดังนั้นในปี ค.ศ. 1895 ก่อนที่อัลเฟรด โนเบลจะถึงแก่กรรม 1 ปี เขาได้ทำพินัยกรรมฉบับหนึ่ง โดยยกสมบัติทั้งหมดของเขาซึ่งมีมูลค่าถึง 180,000,000 บาท ให้เป็นกองทุนสำหรับจัดทำเป็นรางวัลประจำปี 5 รางวัล รางวัลหนึ่งมีมูลค่าประมาณ 660,000 บาท รางวัลทั้ง 5 นี้ ได้แบ่งให้แก่บุคคลในสาขาวิชาต่างๆ กัน ดังนี้คือ รางวัลโนเบลทางฟิสิกส์ และรางวัลโนเบลทางเคมี สองรางวัลนี้ The Royal Academy of Sciences แห่งกรุงสต็อกโฮล์มเป็นผู้พิจารณาผู้ที่สมควรจะได้รับรางวัล ส่วนรางวัลโนเบลทางสรีรวิทยา หรือทางการแพทย์ The Caroline Institute แห่งกรุงสต็อกโฮล์มเป็นผู้พิจารณา

แต่รางวัลโนเบลทางวรรณกรรมนั้น The Swedish Academy of Literature รับผิดชอบเป็นผู้ตัดสินผู้ที่เหมาะสมที่จะได้รับรางวัลดำนัน ส่วนรางวัลโนเบลทางด้านวิทยาศาสตร์แพทย์หรือวรรณกรรมจะได้รับรางวัลจากคณะกรรมการซึ่งสภาผู้แทนราษฎรสวีเดนแต่งตั้งขึ้น อย่างไรก็ตามข้อเสนอนี้จะเกี่ยวกับผู้ที่จะได้รับรางวัลดังกล่าวอาจจะเป็นผู้เสนอแนะแก่คณะกรรมการโดยส่งมาจากที่ต่าง ๆ ในโลกก็ได้ ผู้เสนออาจจะเป็นบุคคลหรือองค์การที่เหมาะสม หรือคณะกรรมการรางวัลโนเบลเอง หรือวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยเป็นฝ่ายเสนอขึ้นมา แต่รางวัลโนเบลทางด้านนี้นั้น คณะรัฐบาลหรือองค์การระหว่างชาติจะเป็นผู้เสนอเอง

สำหรับกำหนดเวลาเกี่ยวกับการแจกและให้รางวัลโนเบลนั้น ได้กำหนดไว้ว่า จะต้องแจกรางวัลอย่างน้อย 5 ปีต่อหนึ่งครั้ง แต่โดยทั่วไปแล้ว มักจะมีการแจกรางวัลกันทุกปี รางวัลสำหรับแต่ละแขนงอาจแจกให้แก่คน 2 คน หรือมากกว่าก็ได้ หรืออาจจะให้แก่องค์การก็ได้เช่นกัน พิธีการแจกรางวัลโนเบลได้กำหนดวันไว้อย่างแน่นอนว่า ให้แจกในวันที่ 10 ธันวาคมของปี เพราะวันนั้นเป็นวันคล้ายวันถึงแก่กรรมของอัลเฟรด โนเบล ส่วนสถานที่แจกรางวัลนั้นได้กำหนดไว้เป็น 2 แห่ง คือ รางวัลโนเบลทางด้านนี้จะแจกที่กรุงสต็อกโฮล์ม ส่วนรางวัลอื่น ๆ อีก 4 รางวัลนั้นจะแจกที่กรุงสต็อกโฮล์ม กษัตริย์แห่งสวีเดนมักจะเสด็จไปเป็นองค์ประธานในพิธีแจกรางวัลโนเบลเสมอมา

สำหรับการพิจารณารางวัลโนเบลทางวรรณกรรม โนเบลเคยแสดงความจำนงในการให้รางวัลไว้ว่า ควรมอบรางวัลดังกล่าวให้แก่ผู้ผลิตผลงาน ที่มีโน้มเอียงไปในด้านอุดมคติที่ดี รางวัลที่ให้ส่วนมากมิได้เฉพาะถึงหนังสือเล่มหนึ่งเล่มใดที่ผู้ได้รับรางวัลประพันธ์ขึ้นโดยเฉพาะ แต่ในการพิจารณาให้รางวัลในบางครั้ง คณะกรรมการก็ยกผลงานของผู้ได้รับรางวัลขึ้นและเฉพาะเจาะจงลงไปก็มี

รางวัลโนเบลทางวรรณกรรมนั้น ได้มีการแจกกันเกือบทุกปี เป็นระยะเวลาประมาณกึ่งศตวรรษแล้ว ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1901 เป็นต้นมา จนกระทั่งถึง ค.ศ. 1964 ได้มีผู้รับรางวัลโนเบลทางวรรณกรรมทั้งสิ้น 58 คน ถ้าจะพิจารณาผู้ได้รับรางวัลเป็นปี ๆ ไปแล้ว ปรากฏว่าคนชาติฝรั่งเศสได้รับรางวัลโนเบลทางวรรณกรรมมากที่สุด มีจำนวนถึง 10 คน นักประพันธ์ของสหรัฐอเมริกาได้รับรางวัลมากเป็นชาติที่สอง นอกนั้นก็มีคนชาติอื่น ๆ ซึ่งได้รับรางวัลมีจำนวนรองลงไป ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

เลขที่	ปีที่ได้รับรางวัล	ผู้ได้รับรางวัล	ชาติ	ผลงานที่ได้รับรางวัล
1	ค.ศ. 1901	René Sully Prudhomme (เกิด 1839-ตาย 1907)	ฝรั่งเศส	โคลงและบทวิจารณ์ต่างๆ บท โคลงที่ทำให้เขามีชื่อเสียง คือ Le Bonheure ซึ่งเป็นโคลง ปรัชญา
2	ค.ศ. 1902	Theodor Mommsen เยอรมัน (เกิด 1817-ตาย 1903)		หนังสือเกี่ยวกับ ประวัติศาสตร์ โดยเฉพาะเรื่อง The History of Rome ซึ่งคณะกรรมการรางวัล โนเบลทางวรรณกรรมยกย่อง อย่างต่อที่ประชุม
3	ค.ศ. 1903	Bjornstjern Bjornson (เกิด 1832-ตาย 1910)	นอร์เวย์	บทละคร บทกวี และนวนิยาย ต่างๆ นวนิยายที่เด่นเรื่อง หนึ่งก็คือ เรื่อง Beyond Human Power
4	ค.ศ. 1904 (มีผู้ได้รับรางวัล โนเบลทาง วรรณกรรม 2 คน)	ก. Frédéric Mistral (เกิด 1830-ตาย 1914)	ฝรั่งเศส	บทกวี ที่แสดง ถึงจิตใจ ของชาว ฝรั่งเศสที่อยู่แถบ Provencal โดย เฉพาะโคลงชื่อ Mirèio ซึ่งเขา ประพันธ์ขึ้นในปี ค.ศ. 1859 โคลงบทนี้คณะกรรมการรางวัล โนเบลทางวรรณกรรมได้ยกย่อง มาอ่านในที่ประชุม
		ท. Jose Echegaray Eizagceirre (เกิด 1832-ตาย 1916)	สเปน	บทละครที่เกี่ยวกับ ประเพณีของ ชาวสเปนกับปัญหาต่าง ๆ ของ สังคม
6	ค.ศ. 1905	Henryk Sienkiewicz โปแลนด์ (เกิด 1846-ตาย 1916)		นวนิยายต่างๆ เรื่องที่เด่นเรื่อง หนึ่งของเขาซึ่งเป็นทรูจกกันโดย

เลขที่	ปีที่ได้รับรางวัล	ผู้ได้รับรางวัล	ชาติ	ผลงานที่ได้รับรางวัล
				ทั่วไป เพราะได้มีผู้แปลเป็นภาษาต่างๆ หลายภาษา และได้เคยนำมาสร้างเป็นภาพยนตร์ที่ยิ่งใหญ่ คือเรื่อง (Quo-Vadis?) ซึ่งเขาประพันธ์ขึ้นในปี ค.ศ. 1895 เรื่องนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ของชาวโรมันภายใต้จักรพรรดิเนโร
7	ค.ศ. 1906	Giosu� Carducci อิตาลี (เกิด 1835—ตาย 1907)		บทโคลงต่างๆ โดยเฉพาะโคลงชื่อ "Odi Barbare"
8	ค.ศ. 1907	Rudyard Kipling อังกฤษ (เกิด 1865—ตาย 1936)		เรื่องยาวต่างๆ เรื่องที่โดดเด่นเรื่องหนึ่งที่ Kipling เขียนได้แก่เรื่อง Jungle book กับบทกวีซึ่งบรรยายได้อย่างดี ชวนให้วาดมโนภาพเกี่ยวกับประเทศอินเดีย
9	ค.ศ. 1908	Ruolf Christoph เยอรมัน Eucken (เกิด 1846—ตาย 1926)		ผลงานต่าง ๆ เกี่ยวกับปรัชญาและศาสนา
10	ค.ศ. 1909	Selma Ottiliana สวีเดน Lovisa Lagerlof		ผลงานด้านกวี นวนิยายเรื่องยาวนิทานสำหรับเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่อง Gosta Berling's Saga นักประพันธ์ผู้นี้เป็นหนึ่งในคนแรกที่ได้รับรางวัลโนเบลทางวรรณกรรม และเป็นดั่งมาชิก

เลขที่	ปีที่ได้รับรางวัล	ผู้ได้รับรางวัล	ชาติ	ผลงานที่ได้รับรางวัล
				หญิงคนแรกของ The Swedish Academy
11	ค.ศ. 1910	Paul Johann Ludwig Heyse (เกิด 1830-ตาย 1914)	เยอรมัน	นวนิยายและบทละครของเขาไม่ค่อยเด่นนัก แต่เรื่องอื่นต่าง ๆ เขาเขียนได้ดี แสดงถึงอุดมคติอันละเอียดอ่อนทำให้เขาได้รับการยกย่องว่าเป็นนักเขียนที่มีชื่อเสียง คนหนึ่งของเยอรมัน ในยุคนั้น
12	ค.ศ. 1911	Count Maurice Maeterlinck (เกิด 1862-ตาย 1949)	เบลเยียม	บทละคร โดยเฉพาะเรื่อง Pelléas and Melisande และ The Blue Bird กับบทกวี และบทความต่าง ๆ นักประพันธ์ผู้ได้รับการแต่งตั้งเป็นเคานต์ในปี ค.ศ. 1932
13	ค.ศ. 1912	Gerhart Hauptmann (เกิด 1862-ตาย 1946)	เยอรมัน	บทละครที่โดดเด่น และแสดงถึงความคิดริเริ่ม โดยเฉพาะเรื่อง Einsame Menschen
14	ค.ศ. 1913	Sir Rabindranath Tagor (เกิด 1861-ตาย 1941)	อินเดีย	บทกวี ซึ่งแสดงความรู้ลึกซึ้งอันไหว โดยเฉพาะเรื่อง gitanjali กับได้มีการแปลผลงานของ Tagor ซึ่งเขียนเป็นภาษาเบงกอลเป็นภาษาอังกฤษด้วย
15	ค.ศ. 1915	Romain Rolland (เกิด 1866-ตาย 1944)	ฝรั่งเศส	นักประพันธ์ชีวประวัติ บทกวี งานวิจารณ์ และ นวนิยาย นวนิยายที่เด่นเรื่องหนึ่งของเข

เลขที่	ปีที่ได้รับรางวัล	ผู้ได้รับรางวัล	ชาติ	ผลงานที่ได้รับรางวัล
				คือเรื่อง Jean Christophe ซึ่ง เป็นนวนิยายเล่มใหญ่ แต่งถึง ชีวิตประวัติ นักดนตรี ผู้มีชื่อเสียง ในยุคนั้น
16	ค.ศ. 1916	Verner von Heidenstan (เกิด 1859—ตาย 1940)	สวีเดน	เขาได้รับรางวัลเพราะผลงานด้าน กวีนิพนธ์ชื่อ Nya Dikter ซึ่งเป็น หนังสือรวมบทกวี เขาประพันธ์ ผลงานชิ้นนี้ในปี ค.ศ. 1915
17	ค.ศ. 1917 มีผู้ได้รับ รางวัล โนเบล	ก. Karl Adof giellerup (เกิด 1857—ตาย 1919)	เดนมาร์ก	บทกวีโดยเฉพาะบทกวีชื่อ Love Rides the Lion และนวนิยาย อื่น ๆ
18	ทางวรรณกรรม 2 คน	T. Henrik Pontoppidan (เกิด 1857—ตาย 1943)	เดนมาร์ก	นวนิยายต่าง ๆ อาทิเรื่อง King- dom of the Dead ซึ่งแบ่งออก เป็น 5 ตอนด้วยกันผู้ประพันธ์ได้ แต่งเรื่องชิ้นนี้ในระหว่างปี ค.ศ. 1912—1916
19	ค.ศ. 1919	Carl Spitteler (เกิด 1845—ตาย 1924) นามแฝงว่า Felix Tandem	สวิสเซอร์แลนด์	บทกวีเรื่อง Olympian Spring ได้รับการยกย่องมาก ถึงกับ คณะกรรมการรางวัลโนเบลทาง วรรณกรรม นำไปอ่านในที่ ประชุม
20	ค.ศ. 1920	Knut Hamsun (เกิด 1859—ตาย 1952) นามแฝงของ		นวนิยายเรื่อง Growth of the Soil ได้รับการยกย่องโดยคณะ กรรมการรางวัลโนเบล นำไป

เลขที่	ได้รับรางวัล	ปีที่ได้รับรางวัล	ชาติ	ผลงานที่ได้รับรางวัล
		Knut Pederson		อ่านในที่ประชุม เรื่อง Knut Pederson ประพันธ์ขึ้นในปี ค.ศ. 1920 นวนิยายโดยเฉพาะเรื่อง Histoire Contemporaine เป็นวิจารณ์และบทโคลง เจ้ามืดเขียนเกี่ยวกับประวัติของมนุษย์ว่า "เขาทั้งหลายเกิดมา ทุกข์ทรมาน แล้วผลัดสุดท้ายก็ตายไป"
21	ค.ศ. 1921	Anatole France (เกิด 1844—ตาย 1924) นามแฝงของ Jacques Anatole Thibault	ฝรั่งเศส	บทละคร เรื่องที่เด่นเรื่องหนึ่งชื่อ Los Intereses Creados เป็นละครชีวิต
22	ค.ศ. 1922	Jacinto Benavente y Martinez (เกิด 1866—ตาย 1954)	สเปน	บทกวี โดยเฉพาะเรื่อง The Wild Swans at Coole และโคลงอื่น ๆ กับบทละครคำกลอน yeats นับว่าเป็นผู้นำคนใหม่ทางด้านวรรณกรรมของไอร์แลนด์
23	ค.ศ. 1923	William Butler yeats (เกิด 1865—ตาย 1939)	ไอร์แลนด์	นวนิยายโดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่อง The Peasants ซึ่งกล่าวถึงชีวิตในชนบท เรื่องนี้ทำให้เขาได้รับรางวัลโนเบลและทำให้มีชื่อเสียงไปทั่วโลก คณะกรรมการรางวัลโนเบลทางวรรณกรรมได้ยกเรื่องนวนิยายมาพิจารณาด้วย
24	ค.ศ. 1924	Wladyslaw Stanislaw Reymont (เกิด 1867—ตาย 1925)	โปแลนด์	

เลขที่	ปีที่ได้รับรางวัล	ผู้ได้รับรางวัล	ชาติ	ผลงานที่ได้รับรางวัล
25	ค.ศ. 1925	George Bernard Shaw (เกิด 1856-ตาย 1850)	ไอริช	บทละครซึ่งให้ความคิดเห็นต่างๆ เรื่องทตเตน และเป็นทตตจกกัน มากคือเรื่อง Saint Joan Man and Superman, และ Pygmalion เป็นต้น
26	ค.ศ. 1926	Crazia Deledda (เกิด 1875-ตาย 1936)	อิตาลี	นวนิยาย เกี่ยวกับ ชีวิต ชาว นา อิตาลีแถบเกาะ Sardinia เรื่อง ทตเตนคือเรื่อง Racconti Sardi ซึ่งประพันธ์ขึ้นในปี ค.ศ. 1893
27	ค.ศ. 1927	Henri Bergson (เกิด 1859-1941)	ฝรั่งเศส	ผลงานทางด้านปรัชญา ปรัชญา ของเขาเป็นที่รู้จักกัน ในนาม Bergsonism โดยเชื่อว่าผู้ที่ปราศรัยเปรื่อง อาจ ไม่ สามารถ เข้าใจความจริงทั้งหมดได้เพราะทุกอย่างในจักรวาลเปลี่ยนแปลงไป ในขณะที่คนสร้างความรู้ สึกนกกคิดชน
28	ค.ศ. 1928	Sigrid Uudset (เกิด 1882-ตาย 1949)	นอร์เวย์	นวนิยายโดยเฉพาะเรื่อง Kristin Lavransdatter เป็นนิยายรักสมัย กตาง นอกจากนั้นเธอยังประพันธ์ งานด้านอื่นอีก เช่น เรื่องสั้น นวนิยาย บทกความเกี่ยวกับ ศาสนาโรมันคาทอลิก เป็นต้น
29	ค.ศ. 1929	Thomas Mann (เกิด 1875-)	เยอรมัน	นวนิยาย ซึ่งแสดงถึงชีวิต ของชน ชนกลางของเยอรมัน เรื่องทต

เลขที่	ปีที่ได้รับรางวัล	ผู้ได้รับรางวัล	ชาติ	ผลงานที่ได้รับรางวัล
		ตาย 1955		เด่นของเขาที่คือเรื่อง Buddenbrooks ซึ่งเป็นเรื่องราวของครอบครัวพ็อคส์ เรื่องนี้ทำให้เขาชื่อเสียงมาก และคณะกรรมการการรางวัลโนเบล ได้ยกเรื่องขึ้นมากล่าวด้วย ส่วนเรื่อง Der Zaufelerberg นั้น ก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่ดีเด่น และช่วยส่งเสริมให้เขา ได้รับรางวัล โนเบล ทางวรรณกรรม
30	ค.ศ. 1930	Sinclair Lewis (เกิด 1885—ตาย 1951)	อเมริกา	นวนิยาย เรื่องที่เด่น ๆ ของเขาคือเรื่อง Babbitt เขียนเมื่อ ค.ศ. 1922 เรื่อง Arrowsmith (ค.ศ. 1925) เรื่องนี้ทำให้เขาได้รับรางวัล Pulitzer Prize ของอเมริกา แต่เขาไม่ยอมรับรางวัลนั้น
31	ค.ศ. 1931	Erik Axel Karlfeldt เกิด 1864	สวีเดน	บทกวีเกี่ยวกับธรรมชาติ และชีวิตชนบทของพวก Dalecarlia โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทกวี Poems on Dalecarlian Paintings
32	ค.ศ. 1932	John Galsworthy (เกิด 1867—ตาย 1933)	อังกฤษ	บทละครและนวนิยาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นิยายชุด หนังสือชื่อว่า The Forsyte Saga คณะกรรมการโนเบลทางวรรณกรรม

เลขที่	ปีที่ได้รับรางวัล	ผู้ได้รับรางวัล	ชาติ	ผลงานที่ได้รับรางวัล
				กรรมยกยชมมากล่าว ในที่ประชุม ด้วย นวนิยายเรื่องนแต่เดิมเคย พิมพ์เป็นนวนิยาย ๓ เรื่อง กับ เรื่องสั้น ๆ 2 เรื่อง แต่คงถึง ชีวิตคนชนกลางทางคงดมัยดม - เด็จพระราชินีวิคตอเรีย และ ดมัยเริ่มแรกของศตวรรษที่ 20
33	ค.ศ. 1933	Ivan Alexyevich Bunin (เกิด 1870-ตาย 1953)	รัสเซีย	นวนิยายและเรื่องสั้น โดยเฉพาะ อย่างยิ่ง เรื่อง Elaghin Affair เขาได้รับรางวัลโนเบลในขณะที่ ลี้ภัยออกจากประเทศ ระหว่างที่ เขาอยู่ในรัสเซียเขาเคย แปลบท กวีของ Lord Byron และเขียน บทกวีตนเอง และได้รับรางวัล The Pushkin Prize ของ The Russian Academy ในปี ค.ศ. 1903
34	ค.ศ. 1934	Luigi Pirandello (เกิด 1867-ตาย 1936)	อิตาลี	เขาได้รับรางวัลโนเบล เพราะ ความคิดของบทละครชีวิต ซึ่งเขา ประพันธ์ด้วยโครงเรื่องที่น่าสนใจ นอกจากนี้เขายังประพันธ์ บทกวี และความเรียงด้วย
35	ค.ศ. 1936	Eugene Gladstone O'Neill	อเมริกา	บทละครที่ค่อนข้างแสดงอารมณ์ รุนแรงและเศร้า นอกจากจะได้อ รับรางวัลโนเบล เขายังเคยได้

เลขที่	ปีที่ได้รับรางวัล	ผู้ได้รับรางวัล	ชาติ	ผลงานที่ได้รับรางวัล
				รับรางวัล The Pulitzer Prize สำหรับบทละคร เรื่อง Beyond The Horizon ในปี ค.ศ. 1921 ส่วนบทละครอีก 2 เรื่อง ก็ Anna Christie (ค.ศ. 1922) และ Strange Interlude (ค.ศ. 1927) ก็เป็นบทละครที่ได้รับรางวัล The Pulitzer Prize เช่นกัน
36	ค.ศ. 1937	Roger Martin du Gard (เกิด 1881—)	ฝรั่งเศส	นวนิยาย โดยเฉพาะชุดที่มีชื่อ "Les Thibaults" ซึ่งเขียน ในปี ค.ศ. 1921 ได้รับการ ยกย่องจากคณะกรรมการรางวัล โนเบลทางวรรณกรรม
27	ค.ศ. 1938	Pearl S. Buck (เกิด 1892—)	อเมริกา	นวนิยายเกี่ยวกับชีวิต ความเป็น อยู่ของชาวจีน โดยเฉพาะเรื่อง The Good Earth ซึ่งเธอเขียน ขึ้นในปี ค.ศ. 1931 เป็นเรื่อง เศร้า น่าเห็นใจ ของชีวิต ชาวจีน เรื่องนี้เคยได้รับรางวัล The Pulitzer Prize ในปี ค.ศ. 1932 ด้วย
38	ค.ศ. 1939	Frans Eemil Sillanpaa (เกิด 1888—)	ฟินแลนด์	นวนิยาย ซึ่งได้มีการแปลเป็น ภาษาอังกฤษ นวนิยายของเธอ มักจะแสดงปรัชญาที่ซื่อสัตย์ ถึงทุกอย่างมักจะถูกกำหนดมา

เลขที่	ปีที่ได้รับรางวัล	ผู้ได้รับรางวัล	ชาติ	ผลงานที่ได้รับรางวัล
39	ค.ศ. 1944	Johannes Vilhelm Jensen (เกิด 1873—ตาย 1950)	เดนมาร์ก	นวนิยายโดยเฉพาะเรื่อง The Long Journey เป็นที่รู้จักแพร่หลาย นอกจากนั้นเขายังประพันธ์บทกวีด้วย Jensen ได้รับการยกย่องว่าเป็น ผู้นำ ทางวรรณกรรมของเดนมาร์ก
40	ค.ศ. 1945	Gabriela Mistral (เกิด 1889—ตาย 1957)	ชิลี	บทกวีที่มีความไพเราะเพราะพริ้งมาก โดยเฉพาะผลงานของเธอ ในชุด Gabriela Mistral's Anthology
41	ค.ศ. 1946	Hermann Hesse (เกิด 1877—) โดยกำเนิด)	สวิตเซอร์แลนด์	นวนิยาย - บทกวีและบทความ บทประพันธ์ของเขามักจะเน้นถึงคุณค่าของการไม่คำนึงถึงตนเอง เป็นใหญ่
42	ค.ศ. 1947	André Gide (เกิด 1869—ตาย 1951)	ฝรั่งเศส	นวนิยาย โดยเฉพาะเรื่อง The Symphonie Pastorale และ The Counterfeiters นักประพันธ์ผู้เป็นนักอักษรศาสตร์ นักเขียนนวนิยาย นิทาน บทละคร บทวิจารณ์ หนังสือท่องเที่ยว บทกวี และบันทึกความจำต่าง ๆ ด้วย
43	ค.ศ. 1948	Thomas stearns Eliot (เกิด 1888—)	อังกฤษ อเมริกา โดยกำเนิด	บทกวี โดยเฉพาะที่มีชื่อว่า The Waste Land ซึ่งนับเป็นต้นแบบลักษณะของบทกวีอังกฤษแห่งยุค

เลขที่	ปีที่ได้รับรางวัล	ผู้ได้รับรางวัล	ชาติ	ผลงานที่ได้รับรางวัล
				ปัจจุบัน บทกวีบท Eliot ประพันธ์ขึ้นในปี ค.ศ. 1922 และได้รับรางวัล The Dial Prize ทางกวีนิพนธ์ นอกจากนี้เขายังเขียนบทวิจารณ์ต่าง ๆ อีกด้วย
44	ค.ศ. 1949	William Faulkner (เกิด 1897-)	อเมริกา	นวนิยาย เกี่ยวกับดินแดนทางทิศใต้ของสหรัฐอเมริกา เกี่ยวกับประวัติของครอบครัวหลายครอบครัวในบริเวณ Yoknapatawpha อันเป็นดินแดนในความฝัน ซึ่งเขากำหนดให้อยู่ในมลรัฐมิสซิสซิปปี
45	ค.ศ. 1950	Bertrand Arthur William Russel	อังกฤษ	ผลงานในด้านปรัชญา และคณิตศาสตร์ งานที่เด่นของเขาคือ Principia Mathematica ซึ่งแสดงถึงความคิดที่ว่าคณิตศาสตร์ตรรกวิทยาและปรัชญาอาจเป็นวิทยาศาสตร์ได้ Russel ใช้เวลาเขียนเรื่องนี้ถึง ๓ ปีกว่า (ค.ศ. 1910-1913)
46	ค.ศ. 1951	Par Lagerkvist	สวีเดน	นวนิยายและเรื่องสั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่อง Baraddas และ Eternal Smile กับบทกวีและบทละครด้วย

เลขที่	ปีที่ได้รับรางวัล	ผู้ได้รับรางวัล	ชาติ	ผลงานที่ได้รับรางวัล
47	ค.ศ. 1952	Francois Mauriac	ฝรั่งเศส	นวนิยาย เกี่ยวกับแง่คิดอย่างลึกซึ้งในทางศาสนา เรื่องที่โดดเด่นได้แก่เรื่อง <i>Génitrix</i> ซึ่งเขาประพันธ์ขึ้นในปี ค.ศ. 1923
48	ค.ศ. 1953	Sir Wiueton Leonard Spencer Cherrchill (เกิด 1874—)	อังกฤษ	ผลงานทางด้านประวัติศาสตร์โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บันทึกเกี่ยวกับสงครามโลกครั้งที่สอง
49	ค.ศ. 1954	Ernest Miller Hemingway (เกิด 1899—ตาย 1961)	อเมริกา	นวนิยายและเรื่องสั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่อง <i>The Old Man and The Sea</i> ซึ่งเป็นเรื่องยาวเกี่ยวกับชาวประมงผู้เฒ่า ซึ่งยอมรับกับชีวิตอย่างอาชาวนา Hemingway ได้รับการชมเชยในความสามารถอันยอดเยี่ยมในการประพันธ์แบบบรรยายโวหารด้วยจิตป้อนังดงาม เรื่อง <i>The Old Man and The Sea</i> นี้ได้มีการจัดทำเป็นภาพยนตร์ และดร. วิทย์ ศิวะศรียานนท์ ได้แปลและเรียบเรียงเป็นภาษาไทย โดยให้ชื่อเรียกว่า “เฒ่าผจญทะเล”
50	ค.ศ. 1955	Halldor Kiljan Laxness (เกิด 1920—)	ไอซ์แลนด์	นวนิยาย เรื่องที่โดดเด่นเรื่องหนึ่งของเขา ก็คือ <i>Independent People</i> ซึ่งประพันธ์ขึ้นในปี ค.ศ. 1946

เลขที่	ปีที่ได้รับรางวัล	ผู้ได้รับรางวัล	ชาติ	ผลงานที่ได้รับรางวัล
51	ค.ศ. 1956	Juan Ramón Jimenez (เกิด 1881-)	เดนมาร์ก	บทกวีต่าง ๆ
52	ค.ศ. 1957	Albert Camus (เกิด 1931-ตาย 1960)	ฝรั่งเศส	นวนิยาย บทละคร บทความ และเรื่องสั้น Camus ได้รับรางวัลโนเบลเพราะได้รับการยกย่องว่าเป็น นักเขียน ซึ่ง ให้ เห็น ถึง ปัญหาในจิตใจของมนุษย์ในยุคสมัยนี้ด้วยถ้อยคำอันยาว
53	ค.ศ. 1958	Boris Leonidovich Pasternak (เกิด 1890-ตาย 1960)	รัสเซีย	นวนิยาย ที่เด่นของเขาคือเรื่อง Dr. Zhivago ซึ่งประพันธ์ขึ้นในปี ค.ศ. 1958 แสดงให้เห็นว่า คนจะได้รับความคิด ก็ต่อเมื่อประกอบกรรมดีเท่านั้น นอกจากนี้ งานในด้านบทกวีของเขาก็ได้รับรับการยกย่อง
54	ค.ศ. 1959	Salvatore (Quasimodo (เกิด 1901-)	อิตาลี	บทกวี ซึ่งมักจะเน้นหนักไปในด้านการเมือง
55	ค.ศ. 1960	Saint John Perse Alexis Léger	ฝรั่งเศส	บทกวี ที่ยกย่องมนุษย์และธรรมชาติ โดยเฉพาะบทกวีที่มีชื่อ Chronique และ Anabasis เป็นต้น
56	ค.ศ. 1961	Ivo Andrić	ยูโกสลาเวีย	บทกวีและบทนิยาย ที่กล่าวถึงชีวิตความเป็นอยู่ของชาวดัลมาเชีย

เลขที่	ปีที่ได้รับรางวัล	ผู้ได้รับรางวัล	ชาติ	ผลงานที่ได้รับรางวัล
57	ค.ศ. 1926	John Ernest Steinbeck (เกิด 1902—)	อเมริกา	นวนิยาย โดยเฉพาะเรื่อง The Grapes of Wrath ซึ่งเขาแต่งขึ้นในปี ค.ศ. 1939 และได้รับรางวัล Pulitzer ในปี ค.ศ. 1940 เรื่องนี้กล่าวถึงครอบครัวชาวนาครบครัวหนึ่งในมณฑล Oklahoma ครอบครัวนี้ถูกกดขี่ด้วยความจน และความอยุติธรรมของสังคม ทำให้ต้องอพยพครอบครัว และทิ้งที่นาไปอาศัยอยู่ในมณฑลอื่น Steinbeck ได้รับยกย่อง ในการเลือกใช้ถ้อยคำพูดให้กับตัวละครของเขา และตัวละครในเรื่องก็เหมือนดังคนจริง ล้วนในด้านการบรรยายสภาพการณ์ในเรื่องเขา ก็สามารถเขียนได้ดี
58	ค.ศ. 1963	Giorgos Saferiades ใช้นามแฝงว่า George Sfaris	กรีซ	บทกวีและบทวิจารณ์ ถือกันว่าเขาเป็นกวีที่มีชื่อเสียงที่สุดในยุคหนึ่งของประเทศกรีซ

รางวัลโนเบลทุกสาขา ทั้งในด้านวรรณกรรม ก็ยังคงมีการพิจารณาเลือกผู้เหมาะสมที่จะได้รับรางวัลโนเบลต่อไปเรื่อย ๆ ตามความประสงค์ของอัลเฟรด โนเบล ผู้ให้ทุนรางวัลเช่นนี้เป็นรางวัลเกียรติยศอย่างสูงสำหรับผู้ที่ได้รับ และเป็นเครื่องแสดงให้เห็นว่าเขาเป็นผู้เสียสละเพื่อความคิดของมนุษยชาติสืบต่องานของอัลเฟรด โนเบล ผู้สละเงินตั้งเป็นกองทุนสำหรับจัดเป็นรางวัลในสาขาวิชาต่าง ๆ โดยแท้

บรรณาธิการแถลง

๑ วารสารห้องสมุด ฉบับพิเศษต้อนรับฤดูร้อนฉบับนี้นับว่า ยังออกมาทันฤดูร้อน เพราะว่าจะมีฝนตกลงมาบ้าง แต่อากาศก็ยังร้อนอบอ้าวอยู่ และได้พยายามให้มีเรื่องพิเศษๆ อ่านกันมากขึ้นสมกับที่เป็นฉบับพิเศษ

๒ ฉบับพิเศษอย่างนี้ ยังมีอีกฉบับหนึ่ง คือ ฉบับต้อนรับฤดูหนาว ผมใคร่ขอรับรองอย่างเคย คือว่า ถ้าอยากจะให้ฉบับพิเศษ มีเรื่องพิเศษสมชื่อ ก็ต้องช่วยกันหาเรื่องพิเศษมาลงให้มาก ๆ

๓. จำพวกภาพกิจกรรมของห้องสมุด และภาพท่านบรรณารักษ์ ของห้องสมุดต่างๆ ที่จะนำลงเพื่อแนะนำให้ผู้ประสงค์จะบริจาค หนังสือ ภาพ แผนที่ ได้ส่งไปให้รู้สึกว่ตอนนี้น่าขมื่อไป ขอได้โปรดกรุณาส่งไปให้เรื่อยๆ เกิดจะได้มีนำลงทุกฉบับ

๔. หน้าปกถ่ายทอดจากหนังสือ Stars to steer by ขอขอบคุณ

บรรณาธิการ

ปัญหาใดแก้ไขมิได้ เมื่อถึงเวลาอันควรไซ้ จะคลี่คลายในตัวเอง

ก.ม.

แพรวพิทยา

716-718 วัจบุรพา พระนคร

ตู้. ป. ณ. 914

รับจัดหาหนังสือสำหรับห้อง
สมุดโดยเฉพาะ ทั้งพระ
ราชอาณาจักร ทั้งภาษาไทย
และต่างประเทศ สำหรับภาษา
ไทย บรรณารักษ์ ห้องสมุด
สั่งโดยตรง ลดให้ **25%**
ไม่คิดค่าส่ง สำหรับภาษา
ต่างประเทศ ลดให้ในราคา
พิเศษ และยุติธรรมที่สุด
พร้อมทั้งยินดี สั่งรายชื่อ
หนังสือ ต่างประเทศ เพื่อให้
บรรณารักษ์ เลือกลงก่อนสั่ง
ส่งจดหมายถึง.....

แพรวพิทยา

วัจบุรพา พระนคร

โทร. 24283

